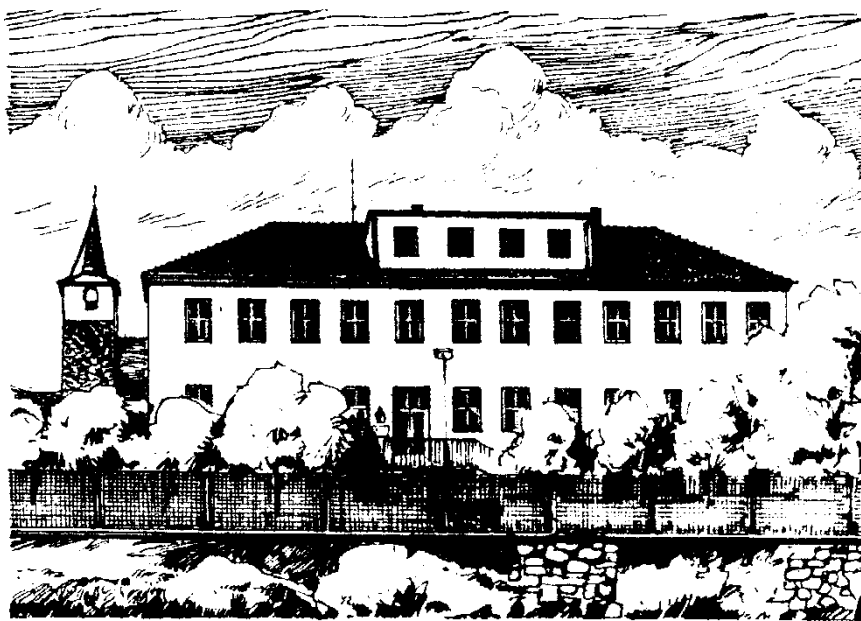

Základní škola a mateřská škola B ř e z n í k

675 74 Březník

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM „KROK ZA KROKEM“

„Žák není nádoba, kterou je třeba naplnit, ale pochodeň, kterou je třeba zapálit“

(Sokrates)

OBSAH

Název školního vzdělávacího programu a jeho předkladatel	1
Obsah	2
Identifikační údaje	4
Charakteristika školy	5
Charakteristika ŠVP	7
Začlenění průřezových témat	13
Vzdělávací období základního vzdělávání	20
Učební plán ŠVP	21

Vzdělávací oblasti I. st.

Jazyk a jazyková komunikace	25
<i>Český jazyk a literatura</i>	29
<i>Anglický jazyk</i>	44
Matematika a její aplikace	52
<i>Matematika</i>	55
Informační a komunikační technologie	67
<i>Informatika</i>	71
Člověk a jeho svět	74
<i>Člověk a svět</i>	79
<i>Vlastivěda</i>	92
<i>Přírodověda</i>	97
Umění a kultura	102
<i>Hudební výchova</i>	106
<i>Výtvarná výchova</i>	110
Člověk a zdraví	116
<i>Tělesná výchova</i>	119
Člověk a svět práce	126
<i>Člověk a práce</i>	129

Vzdělávací oblasti II. st.

Jazyk a jazyková komunikace	133
<i>Český jazyk a literatura</i>	135
<i>Anglický jazyk</i>	156
<i>Německý jazyk</i>	168
Matematika a její aplikace	175
<i>Matematika</i>	176
Informační a komunikační technologie	186
<i>Informatika</i>	187
Člověk a společnost	193
<i>Dějepis</i>	194
<i>Výchova k občanství</i>	209

<u>Člověk a příroda</u>	<u>240</u>
<u>Fyzika</u>	<u>245</u>
<u>Chemie</u>	<u>254</u>
<u>Přírodopis</u>	<u>264</u>
<u>Zeměpis</u>	<u>273</u>
<u>Umění a kultura</u>	<u>286</u>
<u>Hudební výchova</u>	<u>288</u>
<u>Výtvarná výchova</u>	<u>298</u>
<u>Člověk a zdraví</u>	<u>308</u>
<u>Tělesná výchova</u>	<u>310</u>
<u>Výchova ke zdraví</u>	<u>318</u>
<u>Člověk a svět práce</u>	<u>327</u>
<u>Pracovní činnosti</u>	<u>328</u>
<u>Projekty</u>	<u>337</u>
<u>Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....</u>	<u>339</u>

Identifikační údaje

1.1 Název školního vzdělávacího programu:

Oficiální název: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název: Krok za krokem

1.2 Údaje o škole:

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Březník, příspěv. org.
Adresa školy:	Březník 89, 675 74
IČO:	69748128
IZO:	102 655 481
RED IZO:	600 122 107
Ředitel školy:	Mgr. Zdeněk Cabejšek
Koordinátor tvorby ŠVP:	Mgr. Zina Jiráňková
Kontakty:	
telefon:	568 643 331
e-mail:	info@zsbreznik.cz
web:	www.zsbreznik.cz

1.3 Zřizovatel školy: Obec Březník
Březník 247, 675 74

telefon: 568 643 320

Číslo jednací: 92/2017

Platnost dokumentu od: 1. září 2017

Podpis ředitele:

Razítko:

ŠVP byl schválen školskou radou dne 29. 8. 2017

Charakteristika školy

a) Úplnost a velikost školy

Základní škola Březník je malá venkovská škola, je plně organizovanou školou. V současné době jsou na 1. st. pouze dvě třídy a na 2. st. 4 třídy. Vykonává činnost úplné základní školy, mateřské školy, školní družiny, školní jídelny a výdejny. Objekt školy je umístěn v historické části obce.

b) Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen zkušenými pedagogy, kteří se pravidelně dále vzdělávají. Všichni učitelé mají vysokoškolské vzdělání. Na škole pracují 2 výchovní poradci. Jeden se zabývá především profesní orientací žáků, druhý pečuje o žáky s vývojovými poruchami učení. Nežádoucí projevy v chování dětí sleduje a ve spolupráci s ostatními učiteli, rodiči a OSPOD řeší preventista sociálně patologických jevů.

c) Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech: celoškolní projekt zaměřený na prevenci sociálně-patologických jevů, projekt ke zlepšování fyzické zdatnosti žáků v programu Zdravý životní styl a projekty s tematikou environmentální výchovy. Další projekty, které realizujeme jsou Zdravé zuby, Soutěžíme s Třídílkem, Třídíme odpad. Profesní orientace se uskutečňuje v rámci předmětu pracovní činnosti v 9. ročníku.

Pravidelně pro žáky pořádáme Vánoční dílny, v rámci oslav Dne Země Den se Zerou, sportovní dny a jiné.

Třídy 1. stupně vyjíždí na školu v přírodě, všechny ročníky pak na výlety zaměřené na utváření kolektivu a dobrých vztahů mezi dětmi.

Výsledky vzdělávání ve srovnání s ostatními školami zjišťujeme formou **SCIO** testů. Žáky testujeme z matematických dovedností, dovedností v českém jazyce, anglickém jazyce a obecných dovedností. Většina žáků dosahuje výsledků odpovídajících jejich znalostem a schopnostem. Testování zpravidla provádíme u žáků 5., 6. a 9. třídy.

Mezinárodní spolupráci nemáme.

d) Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci z obce Březníka a spádových obcí Kuroslepy, Kralice, Horní Lhotice, Rapotice a Sudice. Mezi žáky nejsou velké sociální rozdíly. Zvláštní péči věnujeme mimořádně nadaným žákům, žákům s poruchami učení a žákům integrovaným.

e) Spolupráce školy s rodiči a veřejností

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí a je jedním z hlavních cílů školy. Rodiče jsou o průběhu vzdělávání a chování žáků informováni průběžně pomocí deníčků, žákovských knížek, e-mailem i telefonicky. Mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin jednotlivých vyučujících, výchovné poradkyně, během třídních schůzek.

Pro rodiče i celou veřejnost pořádáme Dny otevřených dveří, vánoční besídky i besídky ke Dni matek. O činnosti školy informujeme prostřednictvím webových stránek školy.

- Sdružení rodičů a přátel školy

Sdružení pořádá ve spolupráci se školou společenské školní plesy (dlouholetá tradice), finančně podporuje kulturní a sportovní akce ve škole a poskytuje pomoc při materiálním vybavení školy.

- Schůzky rodičů

- plenární schůzky rodičů – seznámení rodičů s koncepcí školy
- pohovory o prospěchu a chování žáků
- schůzka rodičů integrovaných žáků – seznámení rodičů s individuálním vzdělávacím - programem jejich dítěte, dohodnutí pravidel spolupráce rodiče – žák – škola
- schůzka rodičů vycházejících žáků k volbě povolání
- seznámení rodičů s výukovými a výchovnými záměry školy, s prací žáků ve vyučování

- Výchovné a prospěchové problémy

Tyto situace jsou řešeny společným setkáním všech zúčastněných stran: rodiče – žák – třídní učitel – výchovný poradce – vedení školy.

Cílem setkání je stanovení pravidel spolupráce, nalézt cestu, jak do budoucna problémům předcházet, vytvořit vztah vzájemné důvěry a partnerství mezi zúčastněnými stranami.

g) Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Školská rada je ustanovena dle zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon). Školská rada má tři členy a zasedá nejméně dvakrát ročně.

Naše škola spolupracuje s místními organizacemi SDH a TJ Sokol. Obě organizace se zajímají o dění ve škole a pomáhají v oblasti zájmové činnosti.

Jednou z mnoha dalších aktivit naší školy je veřejná sbírka na financování činnosti občanského sdružení **CPK – CHRPA – Centrum přípravy koní pro hiporehabilitaci**. Podobně podporujeme nadaci **Život dětem**.

Spolupracujeme se zřizovatelem školy – **Obecním úřadem Březník**. Obec má zájem na dobrém fungování školy, zajímá se výsledky žáků, o výsledky testování, o výsledky přijímacího řízení. Má zájem, aby škola byla dobře materiálně vybavena.

SRPŠ při ZŠ a ZD LUH Březník patří k významným sponzorům školy. Z finančních darů škola financuje nákup některých dražších pomůcek a také přispívá žákům na částečné krytí nákladů na dopravu do divadel a na exkurze.

Policie ČR pořádá besedy s žáky o dopravní výchově na 1. i 2. stupni.

DDM Náměšť zajišťuje výuku a soutěže na dopravním hřišti, řadu sportovních a vědomostních soutěží. V naší škole organizuje keramický kroužek.

ÚP v Třebíči nabízí žákům 8. třídy možnost výběru svého dalšího vzdělávání formou besed a přednášek.

PPP v Třebíči zajišťuje pro školu servis vyšetření žáků s vývojovými poruchami učení.

Naši žáci jsou zapojeni do **AŠSK**. Spolupracuje s místní **TJ Sokol Březník**. Pro výuku tělocviku využíváme její sokolovnu a hřiště.

Pedagogičtí pracovníci školy pracovali při tvorbě ŠVP v týmech. Týmy byly vytvořeny dle jednotlivých vzdělávacích oblastí RVP a v zájmu zabezpečení kontinuity mezi jednotlivými výstupními obdobími základního vzdělání spolupracovali učitelé 1. a 2. stupně. Při tvorbě 1. verze ŠVP jsme spolupracovali se ZŠ Kralice nad Oslavou.

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Základem školního vzdělávacího programu je smlouva mezi učitelem a dítětem, která rozvíjí vlastní rozhodování dětí, samostatnost a spolupráci.

Základní filozofií školy je vytvořit příjemné a bezpečné místo, kde učitel, žák a rodič jsou partnery, kde každé dítě má právo se vzdělávat dle svých individuálních možností a potřeb. Vytváří žákům prostor pro jejich seberealizaci a pro rozvoj přirozeného nadání a talentu tak, aby každý žák měl pocit úspěšnosti v nějakém předmětu nebo činnosti. Staví na vzájemné toleranci, tvořivém myšlení žáků, na práci v týmu, na respektu k práci druhých, na zodpovědnosti žáka i na spolupráci a partnerském vztahu žáka a učitele. Hlavní snaha školy směřuje k tomu, aby žáci uměli zúročit nabyté zkušenosti v praktickém životě, aby uměli diskutovat o problémech a při řešení problémů byli rozhodní.

Důraz klademe na výuku cizích jazyků. Výuka je zajištěna učiteli s aprobací pro výuku angličtiny a němčiny. Od třetí třídy je výuka anglického jazyka pro všechny děti povinná, na druhém stupni se žáci od sedmého ročníku vyučují další cizí jazyk - německý jazyk.

Výchovné a vzdělávací strategie

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k učení

Její podstata spočívá v motivování žáka k celoživotnímu učení. K tomu budeme využívat následující strategie:

- **kooperativní učení** (forma práce ve dvojicích a skupinách, vyhledávání a třídění informací na základě jejich pochopení, účast na tvůrčích činnostech, které vycházejí z potřeb praktického života)
- **důraz na sebehodnocení žáků** (práce s chybou - vyhledat, opravit, uvědomit si způsob zdokonalování svého řešení, vyvodit závěry pro budoucí využití, rozpoznat hranice svých možností; pracovat samostatně a současně přijímat rady i kritiku ze strany druhých)
- **účast žáků v soutěžích** (prožitek úspěchu, který motivuje k dalšímu učení, prožitek radosti z učení pro jeho samou podstatu).

Kompetence k řešení problémů

Podstatou je schopnost žáka tvořivě myslet, logicky uvažovat a samostatně řešit problémy.

- Žák je veden k řešení nejrůznějších **problémových situací ve škole i mimo ni**, k aktivnímu podílu na všech fázích školní činnosti včetně její přípravy, realizace a hodnocení; orientuje se v nově vzniklých situacích, hledá možnosti řešení, srovnává příčiny i následky takových situací, zvažuje rizika a možné negativní dopady
- při řešení problémů využívá **dovednosti pracovat s informacemi** z nejrůznějších zdrojů (tisk, média, počítače, Internet)
- tvořivě a samostatně **se zapojuje do soutěží** (Matematický klokan, Matematický oříšek, Taktik, Pythagoriáda, Logická olympiáda, Olympiáda v českém jazyce a olympiády ostatních předmětů), ve výuce jsou žákům předkládány problémové úlohy.

Kompetence komunikativní

Podstatou je schopnost žáka všestranně a účinně komunikovat s ostatními osobami.

- Žák je veden ke **kultivované komunikaci** s učiteli, spolužáky a dospělými ve škole i mimo školu (naslouchá, vhodně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor, vhodně argumentuje)
- vhodnou komunikací **vytváří přátelské vztahy** ve třídě

- **rozumí nejrůznějším formám komunikace** (slovní, písemné a mimoslovní), přemýšlí o nich, adekvátně na ně reaguje
- je veden k **přiměřeně sebevědomému vystupování** na veřejnosti

Kompetence sociální a personální

Její podstata spočívá ve schopnosti spolupracovat s ostatními a respektovat je.

- **Žák respektuje pravidla chování a spolupráce** (bezpečně rozpoznává morální hodnoty, dobro a zlo, pomáhá slabším, v případě vlastní potřeby o pomoc požádá)
- **podílí se na vytváření pravidel týmové práce a jejich respektování** (uvědomuje si svůj podíl na skupinové práci a pociťuje odpovědnost za výsledek práce skupiny)
- uvědomuje si **odlišnosti ostatních lidí** a přistupuje k nim tolerantně a s úctou
- projevuje **pozitivní vztah k vlastnímu zdraví**, je motivován k zdravému životnímu stylu

Kompetence občanské

Podstatou je příprava žáků k uplatňování jejich práv a k plnění jejich povinností.

- **Žák spolupracuje při formování třídního kolektivu** (v něm žáci poznávají a stanovují vlastní pravidla chování, učí se respektovat školní řád a nést odpovědnost za porušování těchto pravidel)
- **odmítá útlak a hrubé zacházení**, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- poznává a respektuje **etické, kulturní a duchovní hodnoty** nejen vlastního národa, ale i ostatních národnostních menšin
- uvědomuje si **význam občanské společnosti** a chápe základní ekologické souvislosti, podle vlastních možností se chová šetrně k životnímu prostředí
- poznává, že **Česká republika je součástí Evropské unie**, seznamuje se s kulturními zvláštnostmi jednotlivých členských států EU.

Kompetence pracovní

Její podstatou je poznávání a rozvíjení vlastních schopností a uplatňování získaných vědomostí a dovedností při volbě povolání.

- **Žák je schopen sebehodnocení** a posouzení vlastních možností
- **výuka je doplňována praktickými činnostmi** (exkurze, besedy, dny otevřených dveří na SŠ)
- učí se vytvářet **akční plán profesní orientace**, poznává různá pracovní prostředí, pracovní podmínky, pracovní předměty a těchto poznatků využívá při volbě povolání
- uvědomuje si **význam práce** jako základního prostředku k zajištění životních potřeb člověka
- **je veden k úctě k práci**, k majetku a k vytvořeným hodnotám.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídním učitelem a vyučujícími zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s psychology a speciálními pedagogy školských poradenských zařízení (PPP, SPC) zajišťuje odbornou diagnostiku, na jejímž základě jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy.

PLPP (plán pedagogické podpory) a IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

Péče o žáky s poruchami čtení, psaní a pravopisu je v naší škole zajišťována:

1. Ve vyučovacích hodinách

- individuální přístup k žákům s SPU
- realizace podpůrného programu
- zohlednění specifických chyb

2. Po vyučování v dyslektickém kroužku

- individuální práce se žákem
- práce se speciálními počítačovými programy
- práce se speciálními pomůckami pro nápravu poruch učení

Péče o integrované žáky a žáky s kombinovanými vadami je zajištěna formou individuálního výukového programu, který je realizován dopoledne ve vyučovacích hodinách, odpoledne v kroužku a mimo školu v pedagogicko-psychologické poradně.

Naše škola úzce spolupracuje s PPP v Třebíči a se Speciálním pedagogickým centrem v Brně. Pracovníci obou institucí poskytují podle potřeby pedagogů školy konzultace.

Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovná poradkyně a metodička prevence ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Zaměření poradenských služeb:

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu,
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků,
- kariérové poradenství, volba povolání,
- poradenství při integraci žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí,
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků,
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky,
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Výchovná poradkyně realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

Specifikace provádění podpůrných opatření

- Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:
- v oblasti metod výuky:

- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- v oblasti organizace výuky:
 - střídání forem a činností během výuky
 - u mladších žáků využívání skupinové výuky
 - postupný přechod k systému kooperativní výuky
 - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- zařazení intervenčních hodin dle doporučení ŠPZ

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: práce s počítačem pro žáky s tělesným postižením. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Stejně jako žáci se specifickými poruchami učení mají své specifické potřeby i žáci mimořádně nadaní. Jsou rychlejší při učení, mají lepší paměť, dovedou pracovat s komplexnějšími problémy, projevují zájem o určitý obor. To často přináší problémy v chování – dítě se nudí. Proto jim nabízíme jiné činnosti, formy a metody.

Těmto žákům nabízíme:

- individuální vzdělávací plán
- diferenciaci v rámci předmětů
- zadáváme specifické úkoly – otevřené, tvořivé, problémové, určené k rozvoji logického myšlení
- rozvíjíme originalitu v tvořivém čtení a psaní
- umožňujeme přístup k dalším zdrojům informací
- nabízíme rozšiřující učivo

- zapojujeme do soutěží
- podporujeme a využíváme jejich originální nápady
- motivujeme oceněním a zveřejněním jejich nadstandardních výkonů

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP se zaznamenají do školní matriky.

Prevence sociálně patologických jevů

Hlavním cílem v souvislosti s prevencí sociálně patologických jevů je seznamovat žáky s nejčastějšími mylnými názory a problémy ohledně léků a drog, věnovat větší pozornost dospívající mládeži a sexuální výchově, hlavně sexuálně přenosným chorobám a AIDS. V rámci Minimálního preventivního programu (dále jen MPP) je sledováno případné záškoláctví, kouření, drogové závislosti, gamblerství, rasismus a šikanování, přičemž zjištěné případy jsou řešeny výchovnou poradkyní, metodickou prevencí a vedením školy (popřípadě Policií ČR). Rodiče žáků jsou informováni o problematice drog, kouření a šikanování na ZŠ a možnosti jejich řešení ve spolupráci se školou. Poskytující se jim také informace o institucích zabývajících se touto problematikou a v případě zájmu se předávají i dostupné materiály.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata prostupují celým vzděláváním a svým formativním charakterem vstupují do mnoha činností ve výuce i mimo ni. Reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Průřezová témata jsou zařazena do předmětů a činností, se kterými se setkají

naši žáci dle následující tabulky. Konkrétní zapracování do jednotlivých vyučovacích předmětů je součástí jejich osnov.

Průřezová témata:

- 1) Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- 2) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
- 3) Multikulturní výchova (MuV)
- 4) Environmentální výchova (EV)
- 5) Mediální výchova (MeV)
- 6) Výchova demokratického občana (VDO)

Osobnostní a sociální výchova									
	1.stupeň					2.stupeň			
Tematické okruhy PT	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Rozvoj schopností poznávání	ČaS	ČaS	A, ČaS	VI, A	Čj, Př, A	F, M, Čj, D, Vko, Vv, VkJ, Pč	F, M, I, Čj, N, D, Vko, Vv, VkJ, Pč	F, I, Čj, D, Vko, Vv, Př, VkJ	F, Čj, M, D, Vko, Vv
Sebezpoznání a sebepojetí	ČaS, ČaP Tv	ČaS, ČaP, Hv, Tv	ČaS, ČaP, Vv, A		Čj, A	Hv, Vko, Vv, VkJ	I, Hv, Vko, Tv,	Čj, N, Hv, Př, Vko, Vv, Pč, Tv	Čj, Hv, Vv, Vko, Pč, Tv
Psychohygien a	ČaS	ČaS			Př	VkJ, Vko	VkJ	Vko, Pč, Př	Vv, Pč
Kreativita	ČaP, Vv, Hv	ČaP, Vv, Hv	Čj, ČaP, Vv, Hv	Čj, ČaP, Vv, Hv	Čj, ČaP, I, Vv, Hv	I, Vv, Vko	Vko	Vv, Vko	Vko, Vv
Poznávání lidí	ČaS		A	VI, Čj	Př, A	Vko	I, VkJ, Vko	I, Vko	Vko
Mezilidské vztahy	ČaS	ČaS		Př	Př	VkJ, Vko	VkJ, Vko	A, Vko	A, Vko
Komunikace	ČaS	ČaS, Čj	Čj, A	Čj,A	Čj,A	I, Čj, Vko, Př, Vv, Tv, A	N, VkJ, Př, Vko, Tv, A	Čj, Vko, Pč, Tv	Čj, Pč, Tv, A
Kooperace a kompetence				Tv	Čj, I, Tv	Vko	Vko, VkJ	Vko	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, ČaP	M,ČaP	M, ČaP, Tv	M, ČaP	M, ČaP	Čj, D, Vko	Čj, VkJ, Př, Vko	Vko, Ch, Čj, Pč	Čj, N
Hodnoty, postoje, praktická etika		Čj	Tv		I	Čj, Vko, Vv	VkJ, Vko	Vko	Vko

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech									
	1.stupeň					2.stupeň			
Tematické okruhy PT	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Evropa a svět nás zajímá	Čj			M, VI, Tv	M, VI, Čj, Hv	A, Z, Vv, Vko	Vv, Vko, Z, A	Z, Vko	Z, D, Př, Vko
Objevujeme Evropu a svět				ČaP	ČaP,I	Čj, Z, Vko	Vko, Čj, Z	Vko, D, Z	Vko, Čj, A
Jsme Evropané			ČaS	VI	VI	D, Vko, Vv	N, D,Vko, Vv	D, Z, A, Vko	N, D, Vko

Multikulturní výchova									
	1.stupeň					2.stupeň			
Tematické okruhy PT	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kulturní difference	ČaS, Hv	Hv	Hv, A	Hv, Vv, VI, A	Hv, Vv, VI, A	Čj, D, A, Vko	I, Vko, Vv	N, I, Z, A, D, Vko	D, Vko
Lidské vztahy	ČaS, ČaP	Čj, ČaS, ČaP	Čj, ČaP	VI, Čj, ČaP	I, ČaP	Př,Vko, Tv	Vko, Tv	Z, Vko	
Etnický původ	ČaP	ČaP	ČaP	VI, ČaP	ČaP, VI	Čj, Vko	D, Vko	Čj, Př, Vko	
Princip sociálního smíru a solidarity				VI		Vko	D, Vko	Z, D, Vko	D, Z, Vko

Environmentální výchova									
	1.stupeň					2.stupeň			
Tematické okruhy PT	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy			Vv	Př, Vv	Př, Vv	Př, Z, Vko, Vv	Př, Vv		
Základní podmínky života	ČaS					Z, Vko	Z	Ch, Z	Z, Ch
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČaP, ČaS, Vv, Tv	ČaP, ČaS, Vv	ČaP, ČaS, Vv	Př, VI, Tv, ČaP, I	Př, VI, ČaP, Tv	Př, Vko, Vv	Př, Vko, Vv	A, D, Ch, Z	D, Ch, Př
Vztah člověka k prostředí	ČaP, ČaS, Vv, Tv	ČaS, ČaP, Vv, Tv	ČaS, A, ČaP, Vv, M	M, ČaP, Př, VI	A, ČaP, M, Vv, I, Čj	Z, D, Př, Vko, Vv	A, D, N, F, Př, Vko, Vv	D, Ch, Př, A, Pč	D, N, F, Ch, A, Vv

Mediální výchova									
	1.stupeň					2.stupeň			
Tematické okruhy PT	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj, ČaP, VI	Čj, Př, ČaP	Čj, Vko	I, Čj	I, Čj	D, Čj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Čj, Tv		Čj, M, Př, VI	Vko	Vko, I	I	
Stavba mediálních sdělení					I	Pč	Pč	Čj, Vv	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení	Čj	Čj		Čj	I, Čj	Pč	Vko	Čj, Vv	D
Fungování a vliv médií ve společnosti	Vv	ČaS, Vv	ČaS, Vv, Hv	Čj, VI, Př, Vv, Hv	VI, Př, Vv, Hv	Čj, Vko, Vv	I, Pč	D, A	D, Čj, Hv
Tvorba mediálního sdělení	Čj	Čj	Čj	ČaP	Čj, ČaP	Hv, Pč, Vv	Čj, N, Hv, Pč	I, Čj, N, Hv	Čj, Hv. A
Práce v realizačním týmu	probíhá všemi ročníky od 1. do 9.třídy								

Výchova demokratického občana									
	1.stupeň					2.stupeň			
Tématické okruhy PT	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Občanská společnost a škola	Tv	ČaS		A		VkO	VkO	VkO	
Občan, občanská společnost a stát	ČaS	ČaS	Vv	Vv	Vv	VkO	VkO	I, Z, VkO	Př, VkO
Formy participace občanů v politickém životě				Čj, VI	VI	VkO	VkO	VkO	VkO
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Čj	ČaS		VI	VI	D, VkO	VkO	Z,VkO	Z, VkO, D

Vzdělávací obsah základního vzdělávání

Vzdělávací obsah základního vzdělání je rozdělen do devíti **vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura, Cizí jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět
Člověk a společnost	Dějepis, Výchova k občanství
Člověk a příroda	Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis
Umění a kultura	Hudební výchova, Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Tělesná výchova, Výchova ke zdraví
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce

Vzdělávací období základního vzdělávání

Základní vzdělávání žáků se realizuje v průběhu povinné devítileté školní docházky.

Vzdělávací a výchovný proces je rozdělen na období

1.období – 1. - 3. ročník

2.období – 4. - 5. ročník

3.období - 6. - 9. ročník

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které jsou na konci 5. ročníku a na konci 9. ročníku závazné. Na konci 3. ročníku je očekávaný výstup pouze orientační.

Učivo je v pojetí ŠVP chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů a představuje závazný výčet témat, námětů a činností, které mu škola nabídne všem žákům k osvojování.

Obsah učiva Školního vzdělávacího programu je rozpracovaný do jednotlivých ročníků. Podkladem pro rozpracování obsahu učiva bylo zhodnocení dosavadních zkušeností z programu Základní škola a pedagogické zkušenosti učitelů školy. Školní vzdělávací program byl zpracován na základě týmové práce autorského kolektivu pedagogů školy. Všichni spolupracující pedagogičtí pracovníci se již řadu let zaměřují na inovaci pedagogické práce, ve výuce kladou důraz na to, aby žáci měli dostatek příležitosti aktivně se podílet na vlastním vzdělávání, samostatně se projevovat, nové vědomosti získávat vlastní činností, řešit úkoly a spojovat je se situacemi ze života a dosahovat tak všech klíčových kompetencí stanovených v RVP ZV.

Učební plán ŠVP

a) Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Minimální časová dotace	
		1. - 5. ročník	6. – 9. ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	35	15
	Cizí jazyk	9	12
Matematika a její aplikace		20	15
Informační a komunikační technologie		1	1
Člověk a jeho svět		12	-
Člověk a společnost	Dějepis	-	11
	Výchova k občanství		
Člověk a příroda	Fyzika	-	21
	Chemie	-	
	Přírodopis	-	
	Zeměpis	-	
Umění a kultura	Hudební výchova	12	10
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	10
	Tělesná výchova	10	
Člověk a svět práce		5	3
Průřezová témata		P	P
Disponibilní časová dotace		14	24
Celková povinná časová dotace		118	122

P = povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni, časovou dotaci lze čerpat z volné disponibilní časové dotace

b) ŠVP - učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předměty	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	Celkem	Z toho disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+1	7+3	7+1	7+1	7	41	6
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	25	5
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	2	2	2+1	0	0	7	1
	Vlastivěda	0	0	0	2	2	4	0
	Přírodověda	0	0	0	1	1+1	3	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
	Výtvarná výchova	1	1	1+1	2	2	8	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Člověk a práce	1	1	1	1	1	5	0
Celkem		20	22	25	25	26	118	14

c) ŠVP - učební plán pro 6. – 9. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předměty	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	Celkem	Z toho disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4	4+1	3+2	18	4
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0
	Německý jazyk	0	0+2	0+2	0+2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4	3+2	4+1	19	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0+1	0	0	2	1
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	8	1
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4	0
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	1+1	2	2	8	2
	Chemie	0	0	2	1+1	4	1
	Přírodopis	2	2	1+1	1+1	8	2
	Zeměpis	2	2	1+1	1+1	8	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	0	0	2	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	4	1
Celkem		30	30	31	31	122	24

Poznámky k učebnímu plánu:

Tabulky počtu hodin učebnímu plánu podle oblastí vycházejí z RVP ZV. Průřezová témata jsou zařazována a realizována se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni. Jsou povinnou součástí základního vzdělávání.

Využití disponibilních hodin**I. STUPEŇ****1. ROČNÍK**

1 hodina český jazyk
1 hodina matematika

2. ROČNÍK

3 hodiny český jazyk
1 hodina matematika

3. ROČNÍK

1 hodina český jazyk
1 hodina matematika
1 hodina člověk a svět
1 hodina výtvarná výchova

4. ROČNÍK

1 hodina český jazyk
1 hodina matematika

5. ROČNÍK

1 hodina přírodověda
1 hodina matematika

CELKEM 14 HODIN ZA I. STUPEŇ

II. STUPEŇ**6. ROČNÍK**

1 hodina český jazyk a literatura
1 hodina matematika
1 hodina fyzika

7. ROČNÍK

1 hodina informatika
1 hodina fyzika
2 hodiny další cizí jazyk

8. ROČNÍK

1 hodina český jazyk
2 hodiny další cizí jazyk
2 hodina matematika
1 hodina přírodopis
1 hodina pracovní činnosti
1 hodina zeměpis

9. ROČNÍK

1 hodina matematika
 1 hodina zeměpis
 1 hodina chemie
 2 hodina český jazyk a literatura
 1 hodina dějepis
 1 hodina přírodopis
 2 hodiny další cizí jazyk

CELKEM 24 HODIN ZA II. STUPEŇ

Vzdělávací oblasti

I. stupeň

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě

přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Časová dotace v jednotlivých ročnících: v 1., 3. a 4. ročníku je 8 hodin týdně, ve 2. ročníku 10 hodin týdně a v 5. ročníku 7 hodin týdně. Všemi ročníky a celým učivem tohoto oboru se prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova demokratického občana.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším

druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Přínos Českého jazyka a literatury k utváření klíčových kompetencí:

Český jazyk a literatura zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Buduje základy pro správné vnímání různých sdělení v dalších předmětech, umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci se zde učí interpretovat své reakce a pocity, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- vysvětluje dané gramatické jevy, rozvíjí jazykové dovednosti žáka, rozšiřuje slovní zásobu
- podporuje u žáků schopnosti vyhledávat a třídit informace, systematizovat je a využívat v procesu učení i v praktickém životě
- učí žáky hodnotit výsledky své práce a plánovat zlepšení svého učení
- vede žáky k používání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů, k propojování do širších celků
- používá ve výuce CD přehrávače, zvukové nahrávky, plakáty, karty a kartičky, hry, obrázky, časopisy, výukové programy na PC,...

Kompetence ke komunikaci

Učitel

- učí žáky vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústnímu i písemnému projevu
- zařazuje práci ve skupině či dvojicích (naslouchání, diskuse, spolupráce, prezentace)
- konzultuje názory svých žáků, vede je ke vhodné argumentaci, obhajobě vlastního názoru, diskusi, spolupráci na řešení problému
- vede žáky k pochopení různých typů textů a záznamů, běžně užívaných informačních a komunikačních prostředků, k porozumění různým textům, zodpovězení otázek, vyhledávání informací v textu, jejich reprodukci, přiřazení klíčových slov
- učí žáky rozlišovat podstatné a okrajové informace, posoudit úplnost textu
- učí žáky zaznamenat písemně informace
- vede žáky k tomu, aby využívali získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a ke spolupráci

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům dostatek příkladů z reálného života vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- učí žáky plánovat způsob řešení problému
- vede žáky k vyhledávání důležitých informací a využívání získaných vědomostí a dovedností k vytváření různých variant řešení
- vyžaduje od svých žáků zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

Učitel

- přispívá k dobré pracovní atmosféře a k upevňování mezilidských vztahů
- zařazuje práci ve dvojicích či skupinách a klade důraz na vytvoření a respektování pravidel práce ve týmu
- podporuje sebedůvěru žáka, jeho samostatný rozvoj
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům i žákům s poruchami učení

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- zařazuje texty s ekologickou tematikou
- vede žáky k pochopení základních principů společenských norem
- učí žáky respektovat tradice a kulturní dědictví své vlasti, respektovat přesvědčení jiných lidí
- vyžaduje po žácích zodpovědné rozhodování podle situace

Kompetence pracovní

Učitel

- zařazuje práci ve dvojicích či skupinách
- vede žáky k využívání získaných znalostí a dovedností k dalšímu vlastnímu rozvoji a k přípravě na budoucnost
- zařazuje různé činnosti, ve kterých se žáci budou učit zvládat mimo jiné základní pracovní činnosti (školní časopis, plakáty, vlastní knížky apod.)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

1. ročník - výstupy (8 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova - hláskuje slova, rozpozná krátké a dlouhé samohlásky - umí rozlišit slova opačného významu - rozlišuje slova podle významu - uvědomuje si rozdíl mezi činností a názvem - uvědomuje si správný slovosled ve větě - umí sestavit věty - rozpozná druhy vět podle postoje mluvčího - umí použít v písemném projevu velké písmeno na začátku věty a vlastní jména osob	Zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek - intonace věty, přízvuk Význam slov - význam slov, slova a pojmy - jednovýznamová slova - slova opačného významu Stavba věty - stavba věty jednoduché - znaménka za větou - velká písmena na začátku věty, vlastní jména osob	VDO - práce ve dvojicích MuV - komunitní kruh	

Literární výchova - čte texty přiměřené věku, přednáší z paměti - dokáže zřetelně přečíst text - pozná pohádku a verš - pracuje s textem podle pokynů učitele	Čtení a přednes vhodných literárních textů - čtení textů přiměřeného věku - říkanka, pohádka, rozpočítadlo, verš, rým - poslech literárních textů - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod	EGS - pohádky z různých zemí MeV - besedy v knihovně i ve třídě	
Komunikační a slohová výchova - čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - přiměřeně reaguje na mluvené pokyny - snaží se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru - opravuje svou nesprávnou výslovnost pod vedením pedagoga - nacvičí správné tempo řeči - ovládá verbální prostředky řeči - vyjádří verbálně vlastní zážitek - naučil se správné hygienické návyky	Technika čtení - praktické a pozorné - pozorné a soustředěné naslouchání - dýchání, výslovnost - tvoření hlasu, dýchání Zdvořilé vystupování - zahájení a ukončení dialogu - pozdrav, oslovení - vypravování - vyprávění podle obrazového materiálu	VDO - práce ve dvojicích, třídní pravidla, školní řád MeV - pozdrav z výletu, dopis z tábora, pozvánka	

spojené se psaním - píše správné tvary písmena číslic, spojuje písmena i slabiky - píše jednoduchá sdělení - žák rozpozná dějové souvislosti podle ilustrace	Písemný projev - správné sezení, držení psacího náčiní a technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev - formální úprava textu		
---	---	--	--

2. ročník – výstupy (9 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova - člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky - rozpozná slova opačného významu a slova souřadná, nadřazená a podřazená - porovná slova podle děje a okolnosti - pozná názvy věcí a vyjádření dějů - správně gramaticky vyslovuje tvary podstatných jmen a sloves - utváří jednotlivá souvětí	Význam slova - antonyma, souřadná, nadřazená, podřazená slova - slova a pojmy - význam slov – podstatná jména, slovesa, předložky Slovo, slabika, hláska - samohlásky a souhlásky - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, slabikotvorné r, l, párové souhlásky	MeV - četba textů z dětských časopisů	

- utváří věty podle postoje mluvčího - ovládá psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, psaní dě, tě, ně, ú/ů a psaní velkých písmen na začátku věty a psaní vlastních jmen	- spojky a, i , nebo, ani, čárka, ale, aby, že, když, protože - druhy vět - tvrdé a měkké souhlásky, délka samohlásky, ú/ů velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen		
Literární výchova - čte a přednáší z paměti texty přiměřené věku - porozumí přečtenému textu - uvědomuje si rozdíl prózy a verš - podle pokynů učitele pracuje s literárním textem	- přednes vhodných literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání - poslech literárních textů, volná reprodukce - báseň, pohádka, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, verš, rým - přednes a reprodukce textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	MuV - zvyky a tradice, výstavy, besedy, výchovné koncerty či pásma MeV - besedy v knihovně i ve třídě, práce s dětskými časopisy	
Komunikační a slohová výchova - čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu - pochopí mluvené pokyny přiměřené složitosti - uvědomuje si základní komunikační	Čtení - technika čtení, čtení pozorné - pozorné a soustředěné naslouchání - pozdrav, oslovení, prosba, zahájení a ukončení dialogu	OSV - integrace, vzájemná komunikace, praktická etika MeV - pozdrav z prázdnin, blahopřání	

pravidla v rozhovoru - snaží se pečlivě vyslovovat a opravovat svoji nesprávnou výslovnost - volí správné tempo řeči - používá vhodný verbální projev - dává do souvislosti krátký mluvený projev na podkladě vlastních zážitků - uvědomuje si správné držení pera - správně spojuje písmena a slabiky - píše věcně správně jednoduchá sdělení - seřadí ilustrace podle děje	- dýchání, výslovnost - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování - vypravování, výslovnost Písemný projev - základní hygienické návyky: správné sezení, držení psacího náčiní - hygiena zraku - hygienické návyky, úhledný čitelný a přehledný písemný projev - pozdrav z prázdnin - vyprávění podle obrázkové osnovy		
--	--	--	--

3. ročník – výstupy (8 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves, přídavných jmen - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Hlásky - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin - sluchové rozlišení hlásek - výslovnost samohlásek, souhlásek - tvrdé, měkké samohlásky Význam slov - antonyma, synonyma, nadřazená, podřazená, souřadná slova, kořen, předponová a příponová část - jednovýznamová, mnohovýznamová slova, slova a pojmy - vlastní jména Slovní druhy - skloňování podstatných jmen - časování sloves - spojovací výrazy: spojky, zájmena, příslovce	OSV - referáty MeV - tvorba čtenářských deníků	

- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných, ve vyjmenovaných slovech, velká písmena na začátku věty a typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Druhy vět - tempo, intonace, přízvuk - věta jednoduchá, souvětí - pravopis lexikální Vyjmenovaná slova		
Literární výchova - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních literárních forem - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- zážitkové čtení a naslouchání, přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného textu - rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka - poslech literárních textů, přednes, volná reprodukce textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	OSV - přednesy, recitace, referáty MeV - referáty o knize a autorovi, rozbor díla, práce s časopisy, tvorba čtenář. deníků, besedy, výstavy MuV - zvyky a tradice, výstavy, výchovné koncerty, pásmo	

Komunikační a slohová výchova - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného - rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla - v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá, volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Čtení - technika čtení (pozorné, plynulé), vyhledávací čtení - vyhledávací čtení, čtení jako zdroj informací, aktivní naslouchání Komunikace - vyjádření kontaktu s partnerem, pozdrav, oslovení, omluva, prosba - tvoření hlasu, výslovnost, techniky mluveného projevu, dýchání - mimojazykové prostředky řeči, mimika, gesta, vyjadřování závislé na komunikační situaci - vypravování, dialogy na základě obrazového materiálu Psaný projev - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný projev) - formální úprava textu, zacházení s grafickým materiálem - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin	OSV - jazykolamy, říkanky, recitace básní, veřejné vystupování, komunitní kruh, referáty, hry MeV - tvorba pozvánek, plakátů, práce v realizačním týmu	
---	---	--	--

- píše správné tvary písmen, číslic, žák správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduché sdělení - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednotlivý příběh			
--	--	--	--

4. ročník – výstupy (8hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova - rozlišuje slova stejného nebo podobného významu - rozliší kořen slova, příponovou a předponovou část - určuje slovní druhy - uvědomuje si spisovné a nespisovné tvary slov - je schopen vyhledat základní skladební dvojice	Význam slov - synonyma, antonyma Skladba slova - kořen, příponová a předponová část, koncovka - spojování slov - pravopis vyjmenovaných slov Slovní druhy - podstatná jména, slovesa a ostatní slovní druhy	MeV - práce s textem – noviny, časopisy, televize, reklamní letáky	

- rozpozná jednoduchou větu od souvětí a utvoří z jednoduchých vět souvětí - uplatňuje vhodné spojovací výrazy - uvědomuje si správné psaní i/y po obojetných souhláskách - umí si uvědomit syntaktický pravopis	- skloňování podstatných jmen - sluchové rozlišení hlásek Skladba věty - podmět, přísudek, shoda - věta jednoduchá, souvětí, spojování vět v souvětí		
Literární výchova - umí vyjadřovat své dojmy četby - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární texty na dané téma - rozpozná různé typy textů - rozliší základní literární pojmy	- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - literární druhy a žánry, zážitkové čtení - báseň, pohádka, povídka, básník, spisovatel, ilustrátor, čtenář, verš, rým, přirovnání	MuV - soutěže, hry, beseda o cestování	
Komunikační a slohová výchova - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozeznává podstatné informace v textu vhodném pro daný věk	Čtení - praktické čtení (technika čtení, pozorné, plynulé, znalost orient. prvků v textu)	MuV prezentace, referáty, projekt, soutěže, besedy, výstavy	

- je schopen posoudit úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - převypráví obsah přiměřeně složitě sdělení a snaží se rozlišovat podstatná fakta - zvládá telefonní rozhovor a vzkaz na záznamníku - snaží se rozpoznat dobrou a špatnou reklamu - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a správné tempo v komunikaci - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, vhodně ji užívá podle konkrétní situace - píše správně po stránce obsahové a formální, ovládá jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	- vyhledávací čtení - věcné čtení, (čtení jako zdroj informací) - věcné naslouchání (zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) - praktické čtení (technika čtení, pozorné, plynulé, znalost orient. prvků v textu), čtení - vyhledávací Komunikace - zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem, pozorné a soustředěné naslouchání - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování - zdvořilé vystupování, základní komunikační pravidla Komunikační žánry: - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení - zahájení a ukončení dialogu,	OSV - popis osoby, vlastnosti a zájmy lidí MeV - besedy, referáty, komun. kruh, práce s časopisy, televize	
--	---	--	--

	střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy, přihláška, dotazník, formální úprava textu		
--	--	--	--

5. ročník – výstupy (7 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Jazyková výchova - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou, koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Význam slov - jednovýznamová a mnohovýznamová slova, antonyma, synonyma, homonyma Stavba slova - kořen, část předponová, příponová, koncovka - tvary slov Slovní druhy - koncovky podstatných a přídavných jmen (tvrdých a měkkých), sloves (oznamovací způsob) Tvarosloví - slova spisovná a nespisovná	OSV - práce ve skupině, obhajoba vlastní práce na veřejnosti MeV - práce s časopisy, vliv sděl. prostředků na mluvený projev veřejnosti – besedy, referáty, věcná argumentace	

- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Stavba věty - shoda přísudku s holým podmětem - věta jednoduchá, souvětí - základní skladební dvojice - oddělování a spojování vět v souvětí Pravopis - vyjmenovaná slova - významy syntaktického projevu		
Literární výchova - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá jednoduché literární pojmy	- tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce přečteného textu, zážitkové čtení a naslouchání - volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace Literární druhy a žánry - rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst, komiks; naučný text, návod k použití - spisovatel, básník, ilustrátor, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	MeV - práce s časopisy, aktuality, práce s reklamou, tvorba třídního časopisu MuV - vyprávění o cestování, přátelích, soutěže, kvízy, besedy, výstavy	

Komunikační a slohová výchova - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje a zaznamenává podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk - posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefon. rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spis. a nespisovnou výslovnost, vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové a formální jednoduché komunikační	Čtení - praktické čtení (technika čtení, pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), - čtení vyhledávací - věcné čtení, čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací, klíčová slova, praktické naslouchání - vyjádření kontaktu s partnerem, věcné naslouchání, pozorné, soustředěné, základy techniky mluveného projevu Komunikace - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení - zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování - věcné naslouchání, zaznamenat slyšené, reagovat otázkami - základy techniky mluveného projevu, dýchání, tvoření hlasu, výslovnost	OSV - prezentace na veřejnosti, spolupráce ve skup. práci, konverzace s partnerem MeV - práce s časopisy, vliv televize, reklamní letáky, tvorba školního časopisu, významné události, aktuality MuV - zážitky z cestování, prázdnin, referáty, tvoření otázek, besedy, výstavy	
--	--	---	--

žánry - sestaví osnovu vyprávění, na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	- základní komunikační pravidla, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Písemný projev - žánry písemného projevu: adresa, pozdrav z prázdnin, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, dopis, popis, tiskopisy - formátová úprava textu (vypravování, zpráva, dopis, popis, oznámení)		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Cizí jazyk (anglický jazyk)

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vyučovací předmět Anglický jazyk na 1.stupni svým vzdělávacím obsahem motivuje žáky formou odpovídajících metod k dalšímu učení na 2. stupni. Učivo je rozděleno do 2 kategorií – základní učivo (zvládnutí základních gramatických jevů a slovní zásoby, rozvíjení 4 dovedností: čtení, poslech, mluvení a psaní), další učivo (upevňování 4 dovedností a aplikace anglického jazyka). Časová dotace jednotlivých ročníků je 3 hodiny týdně. V předmětu je kladen důraz na přirozené využití všech jazykových dovedností, zvláště pak mluvení, poslechu a čtení, později i psaní. Do předmětu jsou integrována některá průřezová témata.

Přínos anglického jazyka k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- vysvětluje dané gramatické jevy, rozvíjí jazykové dovednosti žáka, utvrzuje slovní zásobu
- používá ve výuce CD přehrávače, zvukové nahrávky, plakáty, karty, kartičky, obrázky, mapy, časopisy, výukové programy na PC,...

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům dostatek námětů vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů na úrovni svých znalostí aplikovaných do běžného života
- vede žáky k umění požádat o pomoc v anglickém jazyce
- učí žáky sledovat a spravedlivě hodnotit jejich vlastní pokrok

Kompetence ke komunikaci

Učitel

- učí žáky vyjádření ústnímu i později i písemnému
- zařazuje práci ve dvojici, ve skupině (naslouchání, rozhovory, spolupráce, hry, písně, básně, prezentace...)
- pracuje na všech dostupných médiích (časopis, PC, internet, telefon)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve dvojici, ve skupině (naslouchání, rozhovory, spolupráce, hry, písně, básně, prezentace...)
- učí žáky naslouchat názorům jiných, vcítit se a rozvíjet mezilidské vztahy
- vnáší přátelskou atmosféru do výuky
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k hledání rozdílů české kultury a anglicky mluvících zemí
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- učí žáky ctít tradice a slavné osobnosti z minulosti

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k zodpovědnému přístupu k zadaným úkolům a jejich úplnému dokončení

- zařazuje práci ve dvojicích a skupinách
- ukazuje na důležitost propojení teorie s reálným životem

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Cizí jazyk**

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

3. ročník – výstupy (3 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně a neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterým se v průběhu výuky setká - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu a zřetelně s pečlivou výslovností a pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky Slovní zásoba - osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem Tematické okruhy - základní informace o sobě - rodina - škola - zvířata - lidské tělo - oblečení, barvy	MuV - kulturní difference - realie anglicky mluvících zemí VDO - občanská společnost - škola třída, nejbližší prostředí EV - přírodní prostředí a jeho ochrana	

textové a vizuální předlohy	- Jídlo - Rok, měsíce, týden Mluvnice - nejzákladnější gramatické struktury - slovesa to be, to have got - přítomný čas prostý - přídavná jména - zájmena - číslovky - rozkazovací způsob - neurčitý člen - přivlastňování		
-----------------------------	--	--	--

4. ročník – výstupy (3 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky	MuV - kulturní difference - seznamování se s kulturou	

Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	- počasí Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět - slovesa to be, to have got, can - procvičování základních časů (přítomný prostý a průběhový) - přídavná jména - zájmena - číslovky, základní předložky	OSV - rozvoj schopnosti poznávat - komunikace	
--	---	---	--

5. ročník – výstupy (3 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - intonace v otázkách	MuV - kulturní difference - seznamování se s kulturou anglicky mluvících zemí VDO - občanská společnost	

vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a	- pohyblivý přízvuk v angličtině, srovnání s češtinou Slovní zásoba - osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem Tematické okruhy - základní informace o sobě - rodina - domov, bydlení - škola - volný čas - zvířata - svět, státy - čas, hodiny - oblečení - město	- škola třída, nejbližší prostředí EV - vztah člověka k prostředí	
---	---	---	--

událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	- sport Mluvnice - základní gramat. struktury a typy vět - slovesa to be, to have got, can - procvičování základních časů (přítomný prostý a průběhový) - přídavná jména - Wh – otázky - existenční vazba - číslovky 1 – 100 - předložky místa		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře

rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Ve vyučovacím předmětu Matematika je vymezeno základní učivo, které je závazné pro všechny žáky 1. stupně.

V 1. – 5. ročníku se matematika vyučuje 5 hodin týdně (ve 2., 3., 4. ročníku byla časová dotace posílena o 1 hodinu z disponibilních volných hodin). Všemi ročníky a celým učivem tohoto oboru se prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, které posiluje chování podporující dobré mezilidské vztahy. Na vyučovací předmět matematika na 1. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem vyučovací předmět matematika na 2. stupni.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Přínos matematiky k utváření klíčových kompetencí:

Matematika tvoří základ dalšímu vzdělávání. Je založena na aktivních činnostech, řešení modelových situací a jejich využití v praktickém životě. Učivo slouží jako podklad pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- předkládá úlohy vybízející žáky k vyhledávání informací, jejich pochopení a propojení
- zařazuje úkoly, jejichž náměty vycházejí z bezprostřední zkušenosti dětí a směřují k dalšímu využívání získaných informací a dovedností v praktickém životě

Kompetence ke komunikaci

Učitel

- vede žáky k rozvoji komunikativních dovedností a výstižného kultivovaného projevu (popis obrázků, situací, činností a předmětů, tvorba otázek a odpovědí na otázky, vyprávění s předlohou i bez předlohy, hraní modelových scének, rozvoj slovní zásoby)
- učí žáky používat matematické symboly, grafy, tabulky, různá znázornění
- zařazuje práci ve dvojicích či menších skupinách (spolupráce na řešení problému)
- podněcuje žáky k přesnému formulování a jasnému vyjadřování názorů, vhodné argumentaci při obhajobě vlastního názoru, diskusi
- seznamuje žáky s různými typy textů (slovní úlohy, rébusy, dopisy apod.)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákům dostatek úloh a příkladů z praktického života, které jsou postaveny na problémových situacích a směřují k pochopení problému a promýšlení způsobu řešení
- vede žáky k ověřování správnosti řešení úkolu, provádí se žáky rozbor úloh, odhad výsledku
- podporuje nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- posiluje u dětí vytrvalost a trpělivost při řešení problémů zadáváním složitých úloh
- zařazuje nové úlohy tak, aby na nich žáci mohli aplikovat dříve osvojené postupy řešení

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává matematické úlohy, které jsou postaveny na konkrétních problémech a situacích z běžného života
- zařazuje práci ve dvojicích či skupinách, klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům i žákům s poruchami učení

- předkládá žákům motivační příběhy se silným výchovným laděním, které vedou k respektování různých názorů ostatních žáků a upevňování mezilidských vztahů na základě vzájemné ohleduplnosti a úcty
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- vnáší přátelskou atmosféru do výuky

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- nabádá žáky k respektování představ a vnitřních hodnot druhých lidí a buduje empatii předkládáním motivačních úloh
- seznamuje žáky se základními ekologickými souvislostmi a environmentálními problémy zařazováním příkladů s ekologickou tematikou (znečištění parku, moře)

Kompetence pracovní

Učitel

- zařazuje různé činnosti, které vedou k tomu, aby se žáci naučili bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení a dbali přitom na ochranu svého zdraví i zdraví druhých
- vede žáka k využívání znalostí a zkušeností v jiných vzdělávacích oblastech
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úlohám a jejich úplné dokončení

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

Vyučující předmět: Matematika

1. ročník – výstupy (5 hodin)	Učivo	OSV	Poznámky
- čte, zapisuje a porovnává N čísla do 20, zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - rozumí pojmu číselná osa, orientuje se na ní (číslo „hned před“, „hned za“, „mezi“) - pracuje se základními početními operacemi (+, -) - při pamětném počítání v oboru N čísel se seznamuje s matematickým zákonem – komutativnost - řeší jednoduché slovní úlohy z praxe	Číslice 0 – 9, čísla 0 – 20 - numerace, porovnávání čísel s užitím matematických symbolů (<, >, =) - sčítání, odčítání v oboru N čísel 0 až 20 bez přechodu i s přechodem přes desítku - matematický zákon komutativnost v oboru 0 až 20 ($3 + 4 = 7$, $4 + 3 = 7$) - různé typy slovních úloh na sčítání a odčítání do 20, vztahy o x více, o x méně - společný zápis úloh - grafické a názorné vyjádření úloh, tvoření odpovědí ke slovním úlohám	OSV - řešení problémových situací, rozhodování	

Geometrie - rozlišuje a ovládá názvosloví základních rovinných útvarů, umí je rozlišit, nalézá jejich reprezentaci v praxi, uvědomuje si pojmy : křivá, přímá, lomená čára - poznává základní jednotku délky, učí se měřit vzdálenosti v praxi na metry - seznamuje se základními jednotkami času, určuje části hodiny (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá)	Geometrie geometrické tvary: trojúhelník, kruh, čtverec, obdélník - práce s pravítkem, rýsování jednoduchých geometr. útvarů a překládání papíru - základní jednotka délky - metr, zápis jednotky 1m - základní jednotka času, hodina, části hodiny $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, celá, práce s papírovými hodinami - seznámení s geometr. tělesy		
--	--	--	--

2. ročník – výstupy (5 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- orientuje se na číselné ose čte, zapisuje a porovnává N čísla od 0 do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - rozšiřuje své dovednosti se základními početními operacemi	Numerace v oboru N čísel 0 – 100 - porovnávání N čísel - sčítání a odčítání v oboru N čísel 0 – 100 (bez přechodu $36 + 3$, s přechodem $36 + 7$) - malá násobilka	OSV - řešení problémů, rychlé rozhodování	

sčítání a odečítání v oboru 0 – 100, učí se ovládat další početní operace násobení, dělení v oboru N čísel 0 – 100 - při pamětném i písemném počítání si upevňuje zákon komutativnosti a seznamuje se zákonem asociativnosti - řeší složitější slovní úlohy s dalšími početními operacemi, sestavuje zkrácený zápis slovních úloh, rozlišuje pojmy odhad a ověření výsledku, přesný výpočet - doplňuje tabulky, schémata s využitím násobení a dělení, využívá je při řešení slovních úloh typu: o kolik více, méně, kolikrát více, méně - orientuje se v čase, přesněji určuje čas (na minuty), provádí jednoduché převody jednotek času	- matematické zákony – komutativní a asociativní, pamětné sčítání a odčítání do 100, písemné násobení, sčítání, odčítání do 100 se zkouškou - příklady se závorkami v oboru do 100, početní operace násobení a dělení má přednost před početními operacemi sčítání a odčítání - různé typy slovních úloh : o kolik více, o kolik méně, kolikrát více, kolikrát méně než odhad výsledku slovních úloh - závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky - jednoduché převody jednotek (hodina, minuta), čtení digitálního času, sčítání a odčítání jednotek času, jednoduché slovní úlohy		
Geometrie - rozeznává základní rozdíly rovinných útvarů - pojmenovává a rýsuje – bod, přímka, úsečka	Geometrie - skládání útvarů z geometrických tvarů: trojúhelník, kruh, čtverec, obdélník - úsečka – rýsování a měření na cm,		

- dodržuje zásady rýsování - měří úsečky na cm, mm - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - staví prostorové útvary ze základních těles	mm, pravidla při rýsování - přímka – modelování, kreslení, rýsování - modelování krachle a kvádrů - osově souměrné útvary, osa souměrnosti - stavby z krychlí dle obrázků, počet krychlí v daném útvaru		
--	---	--	--

3. ročník – výstupy (5 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 užívá lineární uspořádání čísel, zobrazí čísla na číselné ose - provádí z paměti i písemně jednoduché početní operace s N čísly do 1 000 - při pamětném i písemném počítání procvičuje oba matematické zákony (komutativní, asociativní)	Numerace v oboru N čísel 0 – 1 000 - zápis čísel v desítkové soustavě, číselná osa 0 - 1 000, porovnávání čísel - sčítání, odčítání, násobení a dělení do 1 000, vlastnosti početních operací s N čísly zaokrouhlování čísel - písemné algoritmy početních operací (písem. sčítání a odčítání dvojčíferných a trojčíferných čísel, písemné násobení jednocíferným	OSV - řešení problémů, rychlé rozhodování EV - sledování počasí, ochrana přírody	

- tvoří a řeší slovní úkoly, sestavuje a samostatně zkráceně zapisuje slovní úlohy, provádí kontrolu - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - orientuje se v čase, provádí převody jednotek času Geometrie - rozeznává, popíše a vymodeluje základní rovinné útvary, zná jejich rozdíly, nachází v realitě jejich reprezentaci - narýsuje kružnici s daným poloměrem - dodržuje zásady rýsování - přenáší a porovnává úsečky - zná pojem úsečky shodné - určí střed úsečky pomocí proužku papíru - rýsuje a zná vlastnosti polopřímky - porovnává velikosti útvarů, měří a	činitelem) - slovní úlohy v oboru N čísel do 1 000 - slovní úlohy se dvěma otázkami - práce s diagramy, tabulkami, grafy - jednotky délky, hmotnosti, objemu a času Geometrie - čtyřúhelníky, obdélník, čtverec, trojúhelník - charakteristika kruhu a kružnice - rýsování kružnice s daným poloměrem - pravidla při rýsování - polopřímka, její vlastnosti - vlastnosti úseček - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - přenášení úseček, úsečky shodné - porovnávání úseček – střed úsečky		
---	--	--	--

odhaduje délku úsečky - rozeznává a vymodeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - sestrojuje jednoduché konstrukce: trojúhelník, kružnice, kruh pomocí kružítko - modeluje a pojmenuje základní prostorové útvary (krychle, kvádr)	- konstrukce trojúhelníků - modelování jednoduchých rovinných útvarů (vystřížení z papíru) - modelování jednoduchých těles (z modeliny a špejlí) - vlastnosti těles, užití v praxi		
--	---	--	--

4. ročník – výstupy (5 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- provádí čtení, zápis a porovnání přirozených čísel do 1 milionu (užívá pojmy hned „před a za“ - užívá vztahy rovnosti a nerovnosti	Numerace v oboru N čísel od 0 – 1 000 000 - posloupnost přirozených čísel do 1 milionu - zápis čísel v desítkové soustavě	OSV - řešení problémů, rychlé rozhodovací schopnosti EGS - měření a porovnávání teplot vzduchu, oteplování Země,	

- užívá lineární uspořádání, zobrazuje čísla na číselné ose - počítá z paměti v oboru N čísel od 0 do 1 000 000 - používá písemné algoritmy početních operací - v jednoduchých i složitějších početních úlohách využívá oba hlavní matematické zákony - zaokrouhluje přirozená čísla a aplikuje své znalosti do praxe - orientuje se v různých typech slovních úloh, zvolí správný způsob řešení, zapíše ho samostatně - aplikuje své dovednosti s početními operacemi při doplňování tabulek a schémat - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků	- porovnávání přirozených čísel do 1 milionu - zobrazování čísel na číselné ose - pamětné sčítání a odčítání do 1 000 000 - písemné dělení jednociferným dělitelem v oboru čísel do 1 000 000 - písemné násobení dvojciferným činitelem - obor N čísel 0 – 1 000 000, početní operace násobení, dělení - zaokrouhlování na 1 000, 10 000, 100 000 - slovní úlohy s několika otázkami a samostatný zápis slovních úloh - práce s daty – aritmetický průměr, čtení a zápis údajů z diagramů, grafů a tabulek - přímá úměrnost (tabulky, grafy) - celek, část, zlomek - polovina, čtvrtina, třetina, pětina,	vliv člověka na přírodu	
--	--	--------------------------------	--

k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	desetina - řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - čitatel, jmenovatel, zlomková čára		
Geometrie - sestrojuje jednoduché konstrukce: trojúhelník, kružnice, kruh, čtverec, obdélník pomocí kružítka - orientuje se v pojmech: grafický součet a rozdíl úseček - seznamuje se s pojmem osa souměrnosti, určuje osu souměrnosti pomocí překládání papíru - vyvozuje další geometrická tělesa: válec, koule, jehlan, kužel na základě předmětů z okolí - určí obvod trojúhelníku, čtverce a obdélníku sečtením délek jeho stran - určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě, užívá jednotky obsahu: cm^2, dm^2, m^2	Geometrie - rýsování kolmic a rovnoběžek - rýsování pomocí kružítka (trojúhelník, kružnice, kruh, čtverec, obdélník) - společný zápis postupu konstrukce - grafický součet, rozdíl úseček - osa souměrnosti, útvary souměrné podle osy souměrnosti - tělesa – válec, koule, jehlan, kužel - obvod trojúhelníku, čtverce a obdélníku - obsah čtverce a obdélníku - jednoduché převody		

5. ročník – výstupy (5 hodin)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Číslo a početní operace - provádí čtení, zápis a porovnání přirozených čísel do 1 milionu (užívá pojmy hned „před a za“ - užívá vztahy rovnosti a nerovnosti - při pamětném i písemném počítání - využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru N čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady, kontroluje výsledky početních operací v oboru N čísel - řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru N čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru	Aritmetika - přirozená čísla do 1 milionu a přes 1 milion, číselná osa - čtení, zápis a porovnávání přirozených čísel do 1 milionu - užití a zápis vztahu rovnosti a nerovnosti - početní operace sčítání, odčítání, - násobení, komutativnost, asociativnost - písemné sčítání a odčítání do 1 000 000 - násobení a dělení 1 000, 10 000, 100 000 - písemné násobení a dělení dvojciferným dělitelem - přirozená čísla – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - porovnávání, zaokrouhlování na	OSV - řešení problémů, rychlé rozhodování EGS - rozloha států, počet obyvatel, hustota zalidnění apod. MeV - využití údajů z televize, tisku	

kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „ – „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose Závislosti, vztahy a práce s daty - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	1 000, 10 000, 100 000, číselný odhad - kontrola správného řešení příkladu zkouškou (inverzní operace v oboru N čísel do 1 000 000) - slovní úlohy jednoduché - vyjádření celku zlomkem, desetinou - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a zápis těchto početních operací - vysvětlení a znázornění vztahů mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - čtení, zápis, znázornění desetinných čísel v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - porovnávání, sčítání a odčítání desetinných čísel v řádu desetin a setin - znázornění na číselné ose, čtení,		
--	---	--	--

Geometrie - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, kruh, kružnice, trojúhelník - užívá jednoduché konstrukce - graficky sčítá, odčítá úsečky - určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku se čtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě, užívá základní jednotky obsahu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2) - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary,	zápis a porovnávání celých čísel v rozmezí – 100 až + 100 - záporná čísla v běžném životě - provádění a zápis jednoduchých pozorování, porovnávání dat - přímá úměrnost, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, výpočty a grafická znázornění Geometrie - konstrukce čtverce, obdélníku, kružnice, trojúhelníku - zápis konstrukce, grafická znázornění, vlastnosti trojúhelníků - grafický součet a rozdíl úseček - konstrukce rovnoběžek a kolmic - obvod a obsah čtverce, obdélníku, obvod trojúhelníku a mnohoúhelníku, převody základních jednotek obsahu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2), jednoduché převody - střed úsečky, osa úsečky, osově souměrné útvary - základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, válec, jehlan, kužel, koule)		
--	--	--	--

určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - zná rozdíly, pojmenuje základní prostorové útvary(kvádr, krychle, jehlan, kužel, koule, válec)	- praktické slovní úlohy jednoduché Nestandardní aplikační úlohy a problémy - řeší jednoduché slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech školské matematiky		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obor: Informatika a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání

na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Výuka tohoto předmětu začíná v 5. ročníku 1 hodinou týdně. Na vyučovací předmět Informatika 1. stupně navazuje svým vzdělávacím obsahem vyučovací předmět Informatika 2. stupně. Celým učivem tohoto předmětu se prolínají průřezová témata Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Environmentální výchova týkající se žakovy práce s informacemi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací

- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Přínos Informatiky k utváření klíčových kompetencí

Informatika je předmět, jehož obsah se stává součástí všech ostatních vyučovacích předmětů. Umožňuje žákům orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Kompetence k učení

Učitel

- pozitivně motivuje žáka k celoživotnímu studiu a využívání nejmodernější techniky
- pomáhá žákovi vyhledávat, třídit a ověřovat informace, dále je zpracovávat

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákovi problémové úlohy, k jejichž vyřešení žák používá počítač
- provádí společně se žákem rozbor postupu při řešení problému
- vede žáka k obhajobě vlastního řešení a prezentaci své práce

Kompetence komutativní

Učitel

- navozuje ve třídě přátelskou atmosféru, při níž žáci spolupracují a komunikují
- vede žáka k logicky uspořádanému projevu

Kompetence sociální a personální

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k jednotlivým žákům
- zařazuje práci ve dvojicích i skupinkách
- klade důraz na vytvoření a respektování pravidel práce v týmu
- posiluje sebedůvěru a rozvoj žáka

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k dodržování pravidel při práci, k dodržování bezpečnosti práce své i ostatních
- zařazuje úlohy vedoucí ke zpracování informací o tradicích, kulturním, sportovním a historickém dědictví naší země, o ekologii

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje od žáka zodpovědný přístup k zadaným úkolům a jejich úplné dokončení

- zařazuje praktické úkoly vedoucí k vytvoření prezentace žákovy práce
- vede žáka k bezpečnému využívání výpočetní techniky podle předem stanovených pravidel

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obor: Informatika a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

5. ročník – výstupy (1 hodina)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Základy práce s počítačem - orientuje se na klávesnici - správně pracuje s myší - orientuje se v grafickém prostředí počítače - přepíná mezi běžícími aplikacemi - ukládá své práce do souboru /cesta k souboru) - kopíruje pomocí schránky - má základní pracovní a hygienické návyky - respektuje pravidla bezpečné práce s HW a SW - postupuje poučeně v případě běžného problému s HW nebo SW - chrání data před poškozením, ztrátou nebo zneužitím	Začínáme s počítačem - hraní s počítačem - přihlášení k počítači - aplikace Malování, Kalkulačka, WORD - Dialogová okna - kreslení na počítači - hry - klávesnice - ukládání – soubory a složky - kopírování, kopírování mezi aplikacemi - bezpečné zapnutí a vypnutí počítače - bezpečné zacházení s počítačem - bezpečnost práce v počítačové	MeV - příklady výukových programů pro různé předměty. OSV - SW pirátství	

- respektuje pravidla bezpečné práce v učebně - zná zdravotní rizika dlouhodobé práce s počítačem	učebně - zdravotní rizika při dlouhodobé práci s počítačem		
Zpracování a využití informací - lépe se orientuje na klávesnici - rychleji a lépe píše - edituje napsaný text, opravuje překlady - kopíruje označené části textu - formátuje text /závěrečné zvýraznění textu) - pracuje s myší, schránkou - ukládá soubory - vybírá vhodné nástroje při vytváření vlastních prací	Textový editor WORD - psaní, editace textu - nástroje - formátování dokumentu Program Malování - panel nástrojů - jak správně gumovat - barvy a tloušťky čar - lupa a retušování - práce s vybranými částmi obrázku - vkládání textu do obrázku	OSV kreativita, společná práce	
Vyhledávání informací a komunikace - orientuje se v prostředí webu - vyhledávání webové stránky	Internet - prohlížeč webových stránek - internetové adresy	EGS, MuV, EV - kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů - vyhledávání a komunikace	

- stahuje informace z webových stránek Práce s počítačem - chápe pojmy soubor, složka, přípona souboru - provádí základní operace se soubory - zadává zodpovědně názvy souborů	- vyhledávání na internetu - ukládání informací z internetu - nebezpečí ze sítě Práce se soubory - soubory - kopírování a přesouvání - cesta k souboru - hledání souborů a složek	informací o světě - komunikace s lidmi z různých kultur - pravidla komunikace - vyhledávání webových stránek o tématech z různých předmětů - svoboda slova (i jeho nebezpečí)	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, **bezpečí** a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich **a chránit je**. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, **(včetně situací ohrožení)**, **učí se** vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních

skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (**např. v dopravní výchově**). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, **se světem financí**, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají **zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím**, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci **a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc** v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je **důležitá hodnota v životě člověka**.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Časová dotace v jednotlivých ročnících se zvyšuje v souvislosti s rozsahem a hloubkou učiva: v 1. a 2. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně (podle učiva učitel zvolí buď 2 samostatné hodiny či jeden dvouhodinový blok – práce v terénu, exkurze, pracovní a poznávací vycházky), ve 3. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně, ve 4. ročníku 3 hodiny, v 5. ročníku je časová dotace 4 hodiny týdně. Všemi ročníky a celým učivem se prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, která u žáků vytváří dobré mezilidské vztahy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě **respektu a** společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k **bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií**, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Přínos oblasti Člověk a jeho svět k utváření klíčových kompetencí:

Obsah vzdělávacích oborů Člověk a svět, Přírodověda a Vlastivěda zahrnuje všechny lidské aktivity. Přispívá k chápání a objevování světa, vede žáky

k uvědomění si sebe samého ve společnosti. Informace zde získané žáci uplatňují v každodenním životě.

Kompetence k učení

Učitel

- podněcuje žáky k vyhledávání a třídění informací, k jejich pochopení, propojení a systematizaci
- předkládá žákům takové úkoly a náměty, které vedou k využívání informací v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě, k rozvoji kritického posuzování výsledků a vyvozování závěrů pro budoucnost
- motivuje žáky k dalšímu studiu a buduje pozitivní vztah k učení

Kompetence ke komunikaci

Učitel

- podněcuje žáky k formulování a vyjadřování názorů, k výstižnému a kultivovanému projevu, ke vhodné argumentaci
- buduje u žáků potřebu naslouchat druhým lidem, porozumět jim, vhodně reagovat předložením vhodných námětů k práci přispívá k využívání a rozvoji komunikativních dovedností

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- výběrem vhodných témat a úkolů pěstuje v žácích citlivost k vnímání problémových situací, schopnost pochopení problému, promýšlení způsobu řešení, ověřování správnosti řešení
- podněcuje k vyhledávání informací potřebných k řešení problémů, nabádá k vytrvalosti a trpělivosti při řešení problémů zadáním vhodné koncepce úkolů přispívá k rozvoji kritického myšlení, podněcuje k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a činy

Koncepce sociální a personální

Učitel

- nabádá ke spolupráci a práci v týmu, k poznávání a přijetí nové role v pracovní činnosti
- buduje tendenci oceňovat zkušenosti druhých, respektovat různá hlediska, upevňovat mezilidské vztahy na základě vzájemné ohleduplnosti a úcty
- nabádá žáky k tomu, aby ovládali a řídili své jednání a chování tak, aby dosáhli sebeúcty a vytvářeli si pozitivní představy o sobě samých

Kompetence občanské

Učitel

- nabádá k respektování představ a vnitřních hodnot druhých lidí a buduje empatii
- poskytuje prostor k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- seznamuje žáky na základě praktických situací se základními ekologickými souvislostmi a environmentálními problémy

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky a dbát přitom na ochranu svého zdraví i zdraví druhých

- povzbuzuje žáka k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oborech k dalšímu vlastnímu rozvoji
- zařazuje práci ve skupinách nebo dvojicích
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům a jejich úplné dokončení

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
 Vzdelávací obor: Člověk a jeho svět
 Vyučovací předmět: Člověk a svět

1. ročník – výstupy (2 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme - poznává nejbližší okolí bydliště, školy, orientuje se v budově školy, zkoumá svoje okolí - bezpečně přechází na přechodech v okolí školy - rozpoznává zákl. doprav. značky a používá je v praxi - umí použít důležitá telefon. čísla a ohlásit danou situaci	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, přecházení vozovky Naše škola – naše třída - (popis), činnosti ve škole – hodina, přestávka, lidé ve škole, školní den, adresa - okolí školy a cesta do školy, Dopravní výchova - bezpečnost na vozovce, dopravní prostředky, základ. značky, semafor - bezpečnost v dopravě - nemoc a úraz, důležitá telefon. čísla	OSV - mezilidské vztahy, poznávání lidí a komunikace EV - okolí školy a bydliště, bezpečné prostředí VDO - pravidla ve společnosti – dodržování pravidel v silničního provozu	
Lidé kolem nás - vyjmenuje členy rodiny, rozlišuje blízké rodinné vztahy	Rodina - členové rodiny, role členů rodiny, práce v domácnosti, volný čas, zájmy, miminko, oslavy v rodině	VDO - spolupráce ve dvojicích, školní i třídní řád	

- zná povolání svých rodičů - uvědomuje si odlišnosti mezi spolužáky - upevňuje si zásady chování ve škole, o přestávce, ve školní družině, jídelně - popisuje prostředí svého domova	- zaměstnání rodičů, základní povolání (kuchař, lékař, učitel) Každý člověk je jiný - popis svého těla a porovnání se spolužáky - proč být k sobě hodní, slušné chování, poznat, co je dobré a co zlé Místo, kde bydlím - náš dům, náš byt - vesnice – město	MuV - místo, kde bydlím, komun. kruh, integrace – lidské vztahy OSV - každý člověk je jiný, tolerance, mezilidské vztahy, komunikace	
Člověk a jeho zdraví - užívá zákl. hygien. a režimové návyky, správná výživa - rozlišuje práci a zábavu - umí pojmenovat zákl. části lidského těla - učí se rozeznat nebezpečnou situaci, správně zareagovat - seznamuje se se zákl. pravidly silničního provozu - specifikuje bolest na svém těle	Zdraví, nemoc, úraz - zdraví a nemoc - zdraví a čistota - režim dne, pitný režim, jídelníček, vitamíny, otužování - části hlavy, smysly, popis těla, řasy, - část ruky – prsty - úraz, postup telefonování při nehodě, úrazu, obsah lékárničky, lékárna – nemocnice, poliklinika - návštěva u lékaře, popis příznaků,	EV - vztah člověka k přírodě, ochrana zdraví, zdravé živ. prostředí, vliv člověka na živ. prostředí, alergie MuV - každý člověk je jiný, komun. kruh, vzájemná tolerance, lidské vztahy OSV - poznávání lidí, sebepoznání, řešení problémů a rychlé	

	chování v čekárně a u lékaře Chodec, cyklista - jednoduchý popis kola	rozhodování	
Lidé a čas - rozeznává minulost, přítomnost a budoucnost - používá zákl. časové údaje - používá celé hodiny	Čas - čas v životě lidí, roční období, měsíce, dny v týdnu - čas, režim dne - ráno, odpoledne, dopoledne, večer, noc – činnosti související s časem, rozvrh hodin	OSV - režim dne, seberegulace	
Rozmanitost přírody - pozoruje a porovnává proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - umí vyjmenovat dny v týdnu a roční období - porovnává změny přírody jednotlivých roč. období, popíše činnosti lidí v různých ročních obdobích - užívá správné označení mláďat - rozlišuje ovoce a zeleninu	Podzim - počasí, barvy, dozrávání plodů, odlet ptáků, zimní spánek, jehličnaté a listnaté stromy - práce na zahradě, v sadu, na poli, plody, nářadí - hry dětí, oblečení, - Dušičky, Halloween Zima - veget. klid, pozorování zvířat, stopy, změna srsti, krmelec, krmítka - zimní oblečení, radovánky,	EV - zákl. podmínky života, pozorování přírody, vztahy člověka k přírodě, ochrana přírody, sběr papíru, třídění odpadu, projekt Den Země, úklid v okolí školy - exkurze	

	nástrahy, zimní sporty - vánoční svátky Jaro - příroda, počasí - rostliny a jejich části - přilet ptáků - práce na zahradě, v sadu, poli, nářadí - hry a sporty dětí - jarní zvyky a svátky Léto - květy, obilí, lesní plody - práce na pozemku - letní nástrahy, prázdniny, výlety – potřeby, oblečení - zvířata domácí a divoká, potrava, názvy mláďat, užitek, obydlí - poznávání ovoce a zeleniny, plodů, listů podle velikosti, tvaru, barvy, vůně, chuti		
--	--	--	--

2. ročník – výstupy (2 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme - orientuje se v nejbližším okolí, obci, městě - pozoruje a uvědomuje si změny v nejbližším okolí - upevňuje si znalosti o dopravních značkách a bezpečném chování v silničním provozu	Naše obec, město - rozdíl město – vesnice - pojmenování obce, kde bydlím - co v obci máme (poštu, hasiče, památky,...) - návštěva v naší obci, bydlišti Krajina - krajina kolem nás – popis - typy krajiny, kde žijeme - CHKO, význam turist. značek Dopravní výchova - člověk – chodec - člověk – cyklista - doprav. značky v okolí bydliště - doprav. prostředky – druhy dopravy, chování, obsluha (pilot, strojvůdce, kapitán,...)	VDO - občanská vybavenost města a vesnice, vycházky, exkurze, besedy EV - typy krajiny, CHKO, exkurze, třídění odpadu, sběr, projekt Den Země	

	- nákup jízdenky		
Lidé kolem nás - poznává širší okruh rodiny, uvědomuje si role v rodině - seznamuje se s různými druhy povolání (svých i ostatních rodičů) - učí se projevovat toleranci k ostatním lidem - procvičuje zásady slušného chování	Moje rodina - širší rodina – teta, strýc, bratranec, sestřenice, jednoduchý rodokmen - zpětná vazba: otec – syn, syn – otec - rodinná oslava – přání k svátku Povolání - práce fyzická i duševní - co dělají číšník, taxikář, ... - pracovní doba, mzda, dovolená Pravidla slušného chování - chování v divadle, kině, v prostředcích - hromadné dopravy, jídelně, na ulici, v obchodě - špatné a dobré vlastnosti lidí - pomoc nemocným, handicapovaným lidem - pozdrav, omluva, oslovení, poděkování, rozloučení	VDO - pravidla a vztahy ve třídě, ve škole, v rodině, ve státě, demokrat. způsob rozhodování, práce a mzda MuV - vztahy v rodině, ve třídě OSV - komunikace, mezilidské vztahy, sebepoznání, vlastnosti lidí, správné chování, pomoc druhému, vyjádření solidarity a tolerance	

Lidé a čas - porovnává život lidí v minulosti a současnosti - ovládá roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, datum narození	Čas - vývoj a pokrok (bydlení, zemědělství, automobily, technika) - elektrotechnika a spotřebiče domácnosti - hodiny – čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá - digitální čas ve čtvrt hodinách - týden, dny v týdnu - orientace v čase – včera, dnes, zítra, dopoledne, poledne, odpoledne - datum narození	OSV - rozvoj schopností poznávání, režim dne, časové posloupnosti MeV - noviny, časopisy a jejich vliv na modernizaci domácnosti, inzeráty, reklama, události v čase, různý čas ve světě, časový posun a sdělovací prostředky	
---	---	---	--

Rozmanitost přírody - rozlišují skupiny zvířat podle místa, kde žijí, čím se živí, podle užitku, podle způsobu narození - třídí stromy a keře na jehličnaté a listnaté, podle plodů, délky života, užitku - popisuje části rostlin - třídí plody podle doby sklizně, podle semen - seznamuje se s péčí o pokojové rostliny - dává do souvislostí změny ročních období s životem rostlin, zvířat a lidí	Zvířata - zvířata domácí, divoká, hospodářská, pro radost, ptáci – savci, popis těla, potrava, obydlí, užitek Rostliny - stromy ovocné, okrasné, užitečné části rostlin (květ, plod), opylování květů – hmyz, přiřazování plodů ke stromům, význam stromů, délka života - kořen, stonek, list, plod, druhy zeleniny – kořenová, listová, plodová, cibulová, bulva – hlíza - ovoce letní – podzimní, peckovice, malvice, bobule - zákl. druhy pokojových rostlin a zákl. péče o ně, kořen, stonek, list, květ - užitek rostlin, potrava, krmivo, výroba potravin	EV - zvířata, příroda, třídění druhů, ochrana ŽP, vliv člověka MeV - vliv sděl prostředků na ochranu ŽP	
---	--	---	--

3. ročník – výstupy (3 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme - umí vyznačit v jednoduchém plánu místo svého bydliště, školy - popíše a najde cestu na určené místo - objevuje místní, přírodní a kulturní památky	Moje obec - plánec obce, vyhledávání důležitých míst, poznávání značek na plánu obce, jednoduché měřítko mapy, vyhledávání a orientace v plánu obce(škola, školka, pošta ,mlýn, kostel, sokolovna,...) - mapy, plány, značky, orientace v terénu - vyhledávání podle map, knih, brožur, četby	OSV – popis místa bydliště, školy EV – přírodní památky okolí bydliště a školy	
Lidé kolem nás - umí vysvětlit náplň práce různých povolání a pracovních činností - uvědomuje si hodnotu peněz - poznává problémy životního prostředí	Povolání - povolání rodičů - méně známá povolání (programátor, operátor, chirurg, ortopéd, asistent, makléř, bankovní úředník) - mzda jako odměna za vykonanou práci, návštěva obchodů, supermarketů, ceny zboží Ochrana životního prostředí - životní prostředí člověka a jeho ochrana - třídění odpadu, sběr	OSV - hodnota peněz, postoj k práci, vzájemné chování lidí v obchodě EV - problémy ŽP, ochrana ŽP, ekologie	

	- zničená a zdravá krajina - ubývání přírody - šetření a plýtvání vodou, čistota vod		
Člověk a jeho zdraví - rozšiřuje své znalosti o lidském těle, dodržuje zásady bezpečného chování - ovládá zákl. principy chování v rizik. prostředí - uplatňuje zákl. pravidla silničního provozu - dokáže ošetřit drobná poranění	Lidské tělo - vnější stavba lidského těla (rozdíly), smyslová ústrojí, teplota těla, vnitřní stavba těla - krevní oběh - vývin člověka - prevence úrazů - šikana, sex. zneužívání, týrání, brutalita, návyk. látky, pasivní kouření Dopravní výchova - chování na silnici - chodec, cyklista - jízdní kolo - chodník – silnice - přecházení vozovky	OSV - sebeovládání, seberegulace (šikana, zneužívání, návyk. látky), řešení problémů a rychlé rozhodování při nehodě, zranění, poskytnutí první pomoci MeV - vliv médií na veřejné mínění, zneužívání mladistvých, agresivita, šikana ve škole, návykové látky, besedy s odborníky, exkurze, komun. kruh, vyhledávání v literatuře	

	- typy doprav. značek a jejich význam První pomoc - trojcípý šátek - obsah lékárničky - obvazování rány - cizí těleso v oku		
Lidé a čas - pozoruje vývoj člověka v čase - poznává památná místa regionu, vyhledává pověsti a báje z blízkého okolí, seznamuje se s významnými událostmi regionu	Vývoj techniky - člověk a technika v čase, vývoj, zjednodušování života Památky našeho regionu - region. zajímavosti – památná místa, budovy, osobnosti, pověsti, literatura o Třebíči, o Náměšti nad Oslavou, o Kralicích, o Březníku , ...	EGS - vývoj regionu dříve a dnes, historické události MeV - vyhledávání a zpracovávání informací o histor. vývoji a událostech regionu	
Rozmanitost přírody - experimentuje a provádí jednoduché pokusy, měří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - rozlišuje základní horniny a nerosty a určuje jejich vlastnosti - uvědomuje si význam vody a vzduchu	Základní fyzikální veličiny - měření hmotnosti, objemu a délky - pokusy – tvrdost, rozpustnost ve vodě, pevnost, barevnost - třídění podle vlastností, porovnávání hornin a nerostů, - výskyt a získávání – lomy, doly	EV - základ. podmínky života, rozdělení ekosystémů, exkurze – Chaloupky, výstavy MeV - vyhledávání informací v literatuře, třídění, informace ze sdělovacích prostředků	

- rozděluje rostliny podle stavby těla - třídí rostliny podle nápadných částí a zařazuje do skupin - rozděluje rostliny podle výskytu - seznamuje se z obilninami, bylinami, léč. rostlinami, okopaninami, houbami - sleduje výskyt organismů typických pro danou lokalitu, změny chování v jednotlivých ročních obdobích	- vznik půdy, zvětrávání, typy a význam půd Voda - voda a její proměny, oběh vody, skupenství, vlastnost (léčivá, minerální, slaná), znečištění vody, ochrana vod Vzduch - výskyt vzduchu, vlastnosti, složení, proudění, hoření, význam vzduchu, znečištění vzduchu Rostliny a plody - dřeviny, byliny - stromy, keře - listy jednoduché a složené - zelenina kořenová, listová plodová, cibulová, košťálová, lusková - plody suché a dužnaté - pole, louky, les, bažiny, zahrady - obilniny – pšenice, oves, žito, ječmen, kukuřice, rýže, proso - způsob zpracování, výrobky, recepty		
---	---	--	--

	- plevel – léčivá rostlina - okopaniny – brambory, řepa (způsob zpracování, výrobky, recepty) Houby - houby jedlé, nejedlé, smrtelně jedovaté - části těla hub, výskyt Živočichové - živočichové u lidských obydlí - průběh a způsob života v ročních obdobích - znaky života, životní potřeby a projevy, výživa		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda

4. ročník – výstupy (2 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Lidé kolem nás - na základě vlastních rodinných vztahů vyvozuje pravidla pro soužití lidí ve škole, obci, státě - seznamuje se s právy a povinnostmi občanů - orientuje se v základních normách osobního vlastnictví - všímá si životního prostředí v regionu, kriticky hodnotí, navrhuje jiná řešení Lidé a čas - pracuje s časovými údaji, seznamuje se s histor. vývojem - srovnává a hodnotí způsob života a práce předků (využití regionál. specifík) - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Naše vlast - naše vlast, parlament, zákony, demokrat. práva občanů, mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociál. slabým Práva a povinnosti - demokrat. práva občanů, práva dítěte, ústava, prezident, vláda - právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, hmotný a nehmotný majetek, peníze Ochrana životního prostředí - životní prostředí – voda, vzduch, národní parky a CHKO, chráněné druhy živočichů a rostlin, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy společnosti Obrazy ze starších českých dějin - pravěk	OSV - vztahy mezi lidmi, vzájemná komunikace, tolerance VDO - pravidla pro soužití ve škole, rodině, společnosti, práva a povinnosti občanů EV - ochrana ŽP v regionu EGS - problémy s globálním oteplováním Země, dodržováním lidských práv ve světě apod. MeV - využití audiovizuální techniky a sděl. prostředků při šíření informací ze světa MuV - vývoj české společnosti, změny způsobu života	

- významná místa ČR	- dávní Slované - Přemyslovci - Lucemburkové - Husitství - Jagellonci - Habsburkové - bitva na Bílé hoře - Marie Terezie a Josef II. - Jan Hus - Cyril a Metoděj - Říp, Blaník, Velehrad, Pražský hrad, Vyšehrad, Bílá hora	v čase, sledování historických událostí v souvislosti s vývojem ve světě, historické souvislosti, příčiny a důsledky událostí, poučení z dějin MeV - filmové zpracování některých historických událostí, literatura, dobové záznamy v kronikách	
---	---	--	--

5. ročník-výstupy (2 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Místo, kde žijeme - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR, Evropy a polokoulí - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury - jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	Náš region - Českomoravská vrchovina - práce s mapou a plány, určování podle světových stran, práce s kompasem - mapa mikroregionu (přírodní, kulturní, historické a jiné zajímavosti) Česká republika - Praha a okolí, střední Čechy, východní Čechy, severní Čechy, západní Čechy, jižní Čechy, severní Morava, Brno, střední a jižní Morava Evropa - Evropa jako celek – vodstvo, pohoří, nížiny, rostlinstvo a živočichové (odlišnosti), EU, Evropa jako součást světa - evropské státy – hl. města,	EGS - poloha bydliště ve státě, Evropě či světě, přírod., kultur. a hospodář. rozdíly jednotlivých regionů ČR a zemí, společné globální problémy – ochrana ŽP, oteplování, změny klimatu apod. MeV - využití sděl. prostředků, internetu při šíření informací, vzájemná pomoc MuV - přírod., kultur. a hospodář. rozdíly jednotlivých zemí, tolerance, veřejné sbírky, solidarita mezi lidmi, výměnné pobyty studentů, adopce na dálku, besedy,	

- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest - porovná způsob života a přínosu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé její zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	podrobnější popis sousedních států, st. zřízení, úřední řeč, kultura hospodářství, místopis, řeky, hory, nížiny) - hlavní orgány státní moci - státní symboly ČR	výstavy exponátů z cizích zemí, organizace evropských dnů, projekty	
Lidé kolem nás - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - orientuje v základních formách vlastnictví - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu	Mezilidské vztahy - komunikace - příbuzenské vztahy v rodině - třídní pravidla - pravidla slušného chování - principy demokracie - základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti školy, právní ochrana občanů, protiprávní jednání - soukromé, veřejné, osobní, společné vlastnictví, hmotný a nehmotný majetek, peníze - chudoba, hladovění, nemoci, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi	VDO - soukromé a společné vlastnictví, práva a povinnosti občanů, protiprávní jednání, demokrat. rozhodování ve dvojici, skupině, třídě, škole a společnosti, žebříček hodnot – besedy, komun. kruh, referáty MeV - referáty, aktuality, vliv reklamy, zprávy ze sděl. prostředků EGS - besedy, výstavy, filmy, komun. kruh, diskuse	

a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdysi půjčovat a jak vracet dluhy - poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti řešení životního prostředí obce	- Životní prostředí obce		
--	---------------------------------	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda

4.ročník – výstupy (1 hodina)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Člověk a jeho zdraví - chápe zákl. funkce jednotlivých orgánů, ošetřuje drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc, podporuje zdravý způsob života, účelně si plánuje svůj volný čas - adekvátně reaguje v modelových situacích ohrožujících zdraví a bezpečnost	Lidské tělo - orgány lidského těla a jejich funkce - prevence některých chorob První pomoc - praktická cvičení na poskytování první pomoci, ošetřování drobných poranění Zdravý život - volný čas – zájmy, sport, možnosti využití nabídek volnočasových organizací - dramatizace, scénky - odmítání návyk. látek, preventivní ochrana	OSV - sebeorganizace a seberegulace, řešení problémů, pomoc, vztahy mezi lidmi, hodnoty, rychlé rozhodování při poskytování první pomoci	
Rozmanitost přírody - zkoumá vztahy mezi živou a neživou přírodou, uvědomuje si princip rovnováhy přírody a chápe vliv člověka na stav přírody	Neživá příroda - podmínky pro život - neživá příroda - vzájemná závislost mezi živou a	EV - vliv činnosti člověka na stav přírody, ochrana ŽP, třídění odpadů, sběr, projekt Den Země třídění organismů do skupin podle společných	

- kriticky hodnotí konkrétní činnosti člověka v přírodě - dává do souvislosti poznatky o Zemi se střídáním ročních období a rozdělením času - zvládne jednoduchý pokus, který umí vyhodnotit - zařazuje organismy do skupin podle biotopů, zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy - poznává rostliny a jejich orgány	neživou přírodou - skupenství vody - půda a její složení - vzduch, kyslík Živá příroda - živočichové a rostliny na poli, ve vodě, na louce, v lese, u lidských obydlí, práce s literaturou (klíče, encyklopedie, učebnice, atlasy) - části rostlin podrobněji (kořen, stonek, list, květ, plod), stavba květu Ochrana životního prostředí - znečišťování přírody člověkem - ochrana přírody - chování člověka v přírodě dříve a dnes, snaha o nápravu stavu ŽP - likvidace odpadů, hnojiva, postřiky - živelné pohromy, ekolog. katastrofy	znaků, poznávání přírodnin MeV - tisk, filmy, zprávy, vliv médií na informovanost lidí v souvislosti se ŽP	
---	--	---	--

	Vesmír - vesmír, sluneční soustava, střídání dne a noci v průběhu roku (rovnodennost, slunovrat)		
--	---	--	--

5.ročník – výstupy (2 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Člověk a jeho zdraví - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - vnímá dopravní situaci, správně ji	Lidské tělo - lidské tělo, kostra, svaly, kůže, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, smyslová a nervová soustava - rozmnožovací soustava, osobní hygiena, etapy lidského života, změny v dospívání, etická stránka sexuality - přenosné choroby, zneužívání První pomoc - první pomoc – obvazová technika, dýchání, zotavovací poloha, důležitá telefon. čísla, pohyb. režim, zdravá výživa - odmítání návyk. látek, hrací automaty, počítače, reklamní vlivy, nebezpečí závislosti, služby krizových center	OSV - seberegulace a sebeorganizace, odmítání návyk. látek, zdravý životní styl – besedy, komun. kruh, rozhovory, psychohygiena MeV - násilí v médiích, besedy, referáty, výstavy EV - chování při hromadném ohrožení (záplavy, velké požáry, havárie v JED) – besedy, filmy, komun. kruh, referáty	

vyhodnotí a vyvodí správné závěry pro své chování jako chodec a cyklista - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	- besedy, preventivní programy - bezpečné chování v rizikovém prostředí, silničním provozu, při šikaně, týrání, sex. zneužívání, násilí v médiích, hromadné ohrožení		
Rozmanitost přírody - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnosti člověka - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součást vesmíru souvislost s rozdělením času	Rostliny a živočichové - živá a neživá příroda - přizpůsobivost rostlin a živočichů, cesta za potravou - třídění organismů – rostlin, hub, živočichů, semenné – výtrusné, obratlovci – bezobratlí, savci, ptáci, plazi, obojživelníci, ryby	EV - vztah člověka k ŽP, vzájemné vlivy organismů, vliv přírod. podmínek na život organismu, třídění a pozorování - besedy, referáty, diskuse, filmy, exkurze, sběr a třídění odpadu, projekt Den Země	

a střídáním ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a u nich vyplývající rizika vzniku mimořádných situací - prokáže v modelové situaci schopnost se účinně chránit - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- atlasy, klíče, ZOO, botanické zahrady - pozorování organismů ve svém regionu - vzájemné vztahy mezi organismy - rovnováha v přírodě, ochrana a tvorba ŽP, ochrana rostlin a živočichů, likvidace a třídění odpadů - živelné pohromy a ekolog. katastrofy, ochrana - jednoduché pozorování a pokusy - bezpečnost práce Sluneční soustava - Měsíc, Země, Slunce, střídání dne a noci, roční období, S a J polokoule, družice Počasí a podnebí - podnebné pásy - klimat. podmínky	MeV - vliv sděl. prostředků, rozdíly mezi podanými informacemi a skutečností	
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vzdělávací obor: Hudební výchova, Výtvarná výchova****Charakteristika vzdělávací oblasti**

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Ve vzdělávacím oboru Hudební výchova je vymezeno základní učivo, které je závazné pro všechny žáky. Časová dotace je 1 vyučovací hodina týdně v 1., 2., 3., 4. a 5. ročníku. Celým učivem se prolínají průřezová témata Mediální výchova a Multikulturní výchova týkající se především vlastní interpretace hudby podle svého individuálního zájmu a vnímání a porozumění hudby jako svébytného prostředku komunikace mezi lidmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Přínos Hudební výchovy k utváření klíčových kompetencí

Ve vzdělávacím oboru Hudební výchova dochází k posílení individuálních hudebních dovedností žáka – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, pohybových, tvořivých a poslechových a tím k celkovému rozvoji osobnosti žáka. Učivo je založeno na aktivních činnostech a úzkou návazností na praktický život.

Kompetence k učení

Učitel

- pozitivně motivuje žáka k aktivním činnostem ve škole
- vede žáka k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- navozuje u žáka aktivity k rozvíjení tvůrčího potenciálu, vnímání, cítění a prožívání
- pomáhá žákovi utvářet vlastní hierarchii hodnot

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákovi podněty ke tvorbě, pochopení a poznání uměleckých hodnot
- vede žáka k tvořivému přístupu k životu a k možnosti aktivního překonávání problémů
- nabízí žákovi různé tvořivé způsoby obohacování emocionálního života
- vybízí žáka k vyjadřování osobních prožitků i postojů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svěbytného prostředku komunikace
- navozuje atmosféru spolupráce mezi spolužáky, mezi žákem a učitelem
- klade důraz na kultivovaný projev žáka

Kompetence sociální a personální

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k žákům talentovaným i k žákům s poruchami učení
- vytváří ve výuce přátelskou atmosféru
- posiluje sebedůvěru a rozvoj žáka
- zařazuje práci ve dvojicích
- posiluje u žáka uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- zařazuje úkoly s ekologickou tematikou
- vede žáka k tolerančnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám minulosti i současnosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje od žáka zodpovědný přístup k zadaným úkolům a jejich úplné dokončení
- vede žáka k tvořivému přístupu k životu, nabízí různé možnosti uplatnění talentu
- zadáváním zajímavých činností podporuje u žáka rozvoj tvůrčího potenciálu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Hudební výchova
Vyučovací předmět: Hudební výchova

1. – 2. ročník – výstupy (po 1 hodině)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- zpívá na základě svých dispozic v jednohlase - rytmitizuje jednoduchá říkadla a písně - používá jednoduché hudební nástroje - rozpozná některé hudební nástroje ve znějící hudbě	Průpravná cvičení - dechová průprava - hlasová hygiena - nasazení a tvorba tónu Hudební skladby a písně - výběr písní ze zpěvníku ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - píseň lidová x umělá, ukolébavka, pochod, koleda - reprodukce hudebních motivů pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře Hudební nástroje - smyčcové, strunné, dechové Hudební pojmy a názvosloví - pojmy: zvuk-tón, notová osnova - názvosloví- repetice, forte, piano	OSV - sebezpoznání, písně, říkanky MuV - zvyky a tradice, výchovné koncerty, hudební pásmo	

3. ročník – výstupy (1 hodina)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- zpívá na základě svých dispozic v jednohlase - rytmitizuje jednoduché takty a melodie - doprovází se na jednoduché hudební nástroje - rozezná jednoduchou předebru a dohru písní - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny ve znějící hudbě - reaguje pohybem na znějící hudbu - rozlišuje sluchem hudební nástroje, odliší hudbu vokální, vokálně-instrumentální a instrumentální	Průpravná cvičení - rozšíření hlasového rozsahu - hlasová hygiena - říkadla, básničky Hudební skladby a písně - pochod, polka, valčík - výběr písní ze zpěvníku - taktování ve 2/4 a 3/4 taktu Hudební pojmy a názvosloví - dynamická znaménka - hudební abeceda - hodnoty not Pohybový doprovod - taneční hry se zpěvem - tanec mazurka, řezanka - rozdělení hudebních nástrojů - Orffův instrumentář Hudební pojmy - sólo, orchestr, lidová hudba, opera,	OSV - písně, říkanky MuV - zvyky a tradice, výchovné koncerty, hudební pásmo, veřejná vystoupení MeV - hudební projekty v televizi (Zlatý slavík, Superstar), soutěže	

	sbor(dětský, ženský, mužský, smíšený...)		
--	---	--	--

4. – 5. ročník – výstupy (po 1 hodině)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- zpívá na základě svých dispozic v jednohlase i dvojhlas, využívá získané pěvecké zkušenosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou v notách - na základě svých hudebních schopností a dovedností využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - rozpozná hudební formu jednoduché písně, na základě poslechu pozná některé hudební formy - v rámci svých individuálních dispozic vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry - rozpozná v hudbě některé z užitých	Průpravná cvičení - kánon, lidový dvojhlas - rozšiřování hlasového rozsah - diatonické postupy v dur a moll tóninách - 1.,3., 5. stupeň Hudební teorie - čtení a zápis jednoduchých schémat písní, stupnice C dur - posuvná znaménka(přehled) - doprovody písní, taktování ve 4/4 taktu, hodnoty not, pomlky - hudební názvosloví - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, symfonická báseň, menuet, opera	OSV - zpěv, hudeb. doprovod, veřejná vystoupení MuV - zvyky a tradice v různých zemích, kulturní vystoupení, svátky – videozáznamy, televize, audionahrávky, výchovné koncerty a představení MeV - televizní soutěže, koncerty, vystoupení	

hudebně výrazových prostředků a upozorní na tempové, dynamické, - rytmické a harmonické změny - osvojuje si základní taneční kroky, vytváří na základě svých schopností i dovedností pohybové improvizace	Hudební skladby a písně - výběr písní ze zpěvníku - složitější rytmy a hudba 30. let - jiné hudební žánry jazz, folk, rock		
---	--	--	--

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Časová dotace je v 1. a 2.ročníku 1 hodina týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně. Celým učivem tohoto předmětu se prolínají průřezová témata Mediální výchova a Multikulturní výchova týkající se především vnímání, cítění, myšlení, prožívání, fantazie a intuice každého žáka.

Přínos Výtvarné výchovy k utváření klíčových kompetencí

Obor Výtvarná výchova je nezastupitelným nástrojem pro poznávání a prožívání lidské existence, vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Tudiž prolíná všemi ostatními vyučovacími předměty a plně rozvíjí osobnost každého žáka.

Kompetence k učení

Učitel

- pozitivně motivuje žáka k další tvůrčí práci
- vybízí žáka k učení se prostřednictvím vlastní tvorby, k pochopení uměleckých hodnot v širších souvislostech

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákovi problémové úlohy, které nutí žáka k aktivitě a samostatné tvůrčí práci
- ukazuje žákovi tvůrčí přístup ke světu
- nabízí žákovi možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a problémů, k obohacení emocionálního života
- provádí se žákem rozbor jeho vlastního postupu řešení problému
- nutí žáka k obhajobě vlastního řešení a toleranci k druhým

Kompetence komunikativní

Učitel

- navozuje přátelskou atmosféru vzájemné spolupráce mezi žáky a učitelem
- směřuje žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- klade důraz na kultivovaný projev žáka

Kompetence sociální a personální

Učitel

- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům i žákům s poruchami učení
- zařazuje práci ve dvojicích či skupinách
- klade důraz na vytvoření a respektování pravidel pro práci v týmu
- podporuje sebedůvěru žáka a jeho rozvoj
- vede žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- ukazuje žákovi osobní tvůrčí činnosti jako způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů ke světu

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

- zařazuje úkoly s ekologickou tematikou
- vede žáka k pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- vede žáka k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám minulosti a současnosti a potřebám různorodých skupin, národů a národností

Kompetence pracovní

Učitel

- zařazuje pestré činnosti, ve kterých se žák seznamuje s různými způsoby práce, novými pracovními postupy
- vyžaduje od žáků dodržování bezpečnostních předpisů, ochranu zdraví svého i druhých
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům a jejich úplné dokončení

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vzdelávací obor: **Výtvarná výchova**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

1. – 2. ročník – výstupy (po 1 hodině)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- seznamuje se s prvky vizuálně obrazného vyjádření (VO), porovnává je na základě svých zkušeností - pozoruje své okolí a získává zkušenosti o liniích, tvarech - učí se vnímat různými smysly a volí pro své VO vhodné prostředky - všímá si odlišných interpretací a porovnává je se svou tvorbou a svými VO - zapojuje své VO vyjádření do obecně umělecké komunikace	Barvy - rozpíjení, zapouštění barev, světlá – tmavá plocha, pozitivní x negativní pohled Linie - hry s linkou, hra s tekoucí barvou, hra se stopou materiálu a nástroje Modelování - plastické vyjádření konkrétního úseku obce - přírodní náměty – zelenina, houby - předměty denní spotřeby - pohádkové postavy a zvířata - komunikace se spolužáky, rod. příslušníky, skupinová práce – práce ve dvojicích, - vysvětlování výsledků tvorby - výtvarný přepis oblíbených předmětů	OSV - kreativita při práci MeV - vliv obrázků z knih, časopisů, televizních pohádek na dětskou kresbu a malbu, napodobování, obkreslování EV - příroda, ochrana ŽP, kresba, malba, výroba plakátů, zdravá výživa	

	- výstavy dětských kreseb, ilustrací		
--	--------------------------------------	--	--

3. ročník – výstupy (2 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- rozpoznává prvky VO vyjádření, porovnává je na základě svých zkušeností - vkládá do své tvorby životní zkušenosti o tvarech, objektech, liniích, proporcích atd. - vnímá pomocí smyslů a pro své vyjádření volí vhodné prostředky - odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - nalézá, a do komunikace zapojuje oblast svých VO vyjádření	Barvy - hry s barvou, experimentování se základními a podvojnými barvami Linie - různé druhy linie (otisknutá, rytá, kreslená do plastové materiálu) - tvorba linie různými nástroji (tvrdá, měkká), různé uspořádání linie - tvary přírodních útvarů (přírodniny, ovoce, zelenina, květy, zvířata, brouci) Modelování a rozvoj prostorové orientace - komunikace se spolužáky, rod. příslušníky, v rámci skupin, vysvětlování výsledků tvorby - dekorace a řešení plochy dekorativními prostředky	OSV - kreativita, sebepoznání při práci, výstava prací EV - ochrana ŽP, výroba plakátů, pozvánek na sběr papíru, projekt Den Země, třídění odpadu MeV - vliv obrázků na činnosti dětí, napodobování, obkreslování, koláže	

4. – 5. ročník – výstupy (po 2 hodinách)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- pojmenovává při vlastních tvůrčích činnostech prvky vizuálně obrazného vyjádření - porovnává je na základě vztahů - světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku - užívá a kombinuje v plošném vyjádření linie a barevné plochy - užívá a kombinuje v objemovém vyjádření modelování a sopečturální postup - užívá a kombinuje v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření,	Barvy - výrazovost barvy k vyjádření představ, pocitů a fantazie - zobrazovací funkce barvy - barevná harmonie Linie - kreslená, popř. lepená linie, tvorba ilustrace pomocí linie - tvořivost a sebevyjádření při práci z představ a pocitů - zpřesnění představy situací Modelování - keramická hlína - hmota DAS - slané těsto - papírová hmota Výtvarné techniky - batika, savování, drátkování - kombinovaná technika	OSV - kreativita, společná práce, portfolio MuV - výstavy, regionální galerie, seznámení s různými směry umění, uměl. předměty z různých konců světa, zvyky a tradice MeV - vliv sděl. prostředků, módní styly, přehlídky, výstavy, aukce, kulturní vystoupení	

která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy - nalézají vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly - uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - uplatňuje osobitost svého vnímání v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a požitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézají a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	- dokreslování chybějících částí, parafráze reprodukcí, zvětšování detailů - komiks - podněty z různých uměleckých okruhů – hudba, tanec, divadlo, film - setkání s výtvarným uměním		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávací oblasti

V etapě základního vzdělávání na 1. stupni je zastoupena oblast Člověk a zdraví vzdělávacím oborem **Tělesná výchova**.

Tento obor jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených

pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Přínos Tělesné výchovy k utváření klíčových kompetencí

Zdraví člověka je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a optimální pracovní výkonnost. Tělesná výchova jako praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví je proto jednou z priorit základního vzdělávání. Tato vzdělávací oblast rozvíjí žáka ve všech klíčových kompetencích a vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu.

Kompetence k učení

Učitel

- pozitivně motivuje žáka k dalšímu studiu a celoživotnímu dodržování zásad zdravého života
- využívá osvojených preventivních postupů k ovlivňování zdraví v denním režimu
- vede žáka k upevňování způsobu rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci

- napomáhá žákovi aktivně se zapojovat do činností podporujících zdravý životní styl
- seznamuje žáka se zdravotně prospěšnými činnostmi ve škole i obci

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákovi problémové úkoly, které nutí žáka k samostatnému řešení
- vede žáka k použití již osvědčených způsobů, nevyhýbá se ani novým metodám a způsobům práce
- provádí se žákem rozbor jeho práce
- učí žáka obhajobě svého řešení
- nabízí žákovi možnosti zlepšení zdravotních potíží (oslabení organismu) správnou volbou sportovních činností a zdravým životním stylem, nabízí velké množství sportovních a pohybových aktivit
- napomáhá žákovi vyhledávat a odhalovat zdraví nebezpečné a poškozující situace

Kompetence komunikativní

Učitel

- vytváří příjemnou atmosféru ve třídě
- nabízí žákovi dostatek prostoru pro vzájemnou komunikaci a spolupráci
- vzbuzuje v žákovi důvěru a snaží se mu naslouchat
- zajímavými aktivitami buduje ve třídě dobré mezilidské vztahy společně prožitými okamžiky (sport. utkání, zápasy, hry, soutěže)
- klade důraz na správné používání názvosloví

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k pochopení zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody
- ukazuje žákovi člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých životních etapách na způsobu vlastního jednání a rozhodování
- vede žáka k zodpovědnosti k vlastnímu zdraví a tělesné kondici
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům i žákům s poruchou učení
- zařazuje práce ve dvojicích i skupinách
- klade důraz na vytvoření a respektování pravidel pro práci v týmu
- posiluje sebedůvěru a rozvoj žáka

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- při sportovních aktivitách vede žáka k ochraně přírody
- učí žáka zodpovědnosti k sobě samému

Kompetence pracovní

Učitel

- nabízí žákovi mnoho rozmanitých činností
- vyžaduje od žáka přísné dodržování všech bezpečnostních předpisů
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům a jejich úplné dokončení

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Tělesná výchova
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

1. – 2. ročník výstupy (2 a 3 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- spojuje každodenní pohybovou činnost se zdravím - snaží se zvládat v souladu s individuálními předpoklady pohybové činnosti jednotlivce nebo ve skupině - snaží se spolupracovat při jednoduchých týmových pohyb. činnostech a soutěžích - je schopen zásady vnímat hlavní hygieny a bezpečnosti při pohyb. činnostech ve známých prostorách školy - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Pohybový režim žáků - délka a intenzita pohybu - příprava před pohybovou činností - uklidnění po zátěži a protahovací cvičení Základní tělocvičné názvosloví, - smluvené povely - činnosti ve známém prostředí - pravidla zjednodušených osvojovaných pohyb. činností, her a soutěží Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost v šatnách a bezpečné ukládání náradí a náčiní	OSV - sebezpoznání, vycházky, sebeorganizace VDO - pravidla pro bezpečný pohyb v tělocvičně, na hřišti, školní řád EV - bezpečný pohyb v přírodě v souvislosti s ochranou přírody, vycházky, hry, výlety	

	- hygiena ve vodě Pohybové aktivity - netradiční pohybové hry a aktivity - herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře - průpravné hry - utkání podle zjednodušených pravidel - pohybové hry, využití hraček - pohyb. tvořivost, cvičení s náčiním, kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem - rychlý běh - manipulace s míčem - základy bruslení a plavání		
--	---	--	--

3. ročník – výstupy (2 hodiny)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a	Příprava před pohyb. činností - hygiena pohyb. činností a cvičebního prostředí	OSV - škol. řád pro pohyb v tělocvičně a na hřišti,	

využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- vhodné oblečení a obutí Zdravotní TV - správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - základní cvičební polohy - správné zvedání zátěže - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - pohybové hry, pohybová tvořivost Základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie - cvičení s náčiním	sebepoznání, seberegulace EV - bezpečný pohyb v přírodě, ochrana zdraví a přírody	
--	--	--	--

	Základy sportovních her - pohybové hry s různým zařízením - využití hraček a dalšího náčiní - pohybová tvořivost - uklidnění po zátěži Turistika a pohyb v přírodě - plavání, bruslení Bezpečnost - bezpečnost cvičebního prostoru v šatnách a bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek Komunikace v TV - základní názvosloví - smluvené povely, signály, pravidla (jednoduchá) her, závodů, soutěží, měření výkonů, základní pohybové testy		
4. - 5. ročník výstupy (po 2 hodinách)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	- pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu (pohybové hry), různé zaměření, netradiční pohybové aktivity, využití náčiní, pohybová tvořivost	OSV - sebezpoznání, sebeorganizace, ovládání, vůle MeV - sledování sportovních	

- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly pohyblivosti, koordinace pohybu, kondiční cvičení s hudbou, nebo rytmickým doprovodem - bruslení, plavání - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, posilovací a protahovací cvičení, správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - přetlaky, přetahy <u>Základy gymnastiky</u> - průpravná cvičení - akrobacie - cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti, pohybová tvořivost <u>Atletika</u> - běhy, skoky, hody <u>Základy sportovních her</u> - základy sportovních her: míče, sportovní utkání, manipulace	přenosů v televizi, nahrávky zápasů, výsledky soutěží, sledování tisku EGS - sport. hry, mezinárodní soutěže, utkání EV - bezpečný pohyb v přírodě, ochrana zdraví i přírody	
--	---	---	--

- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - orientuje se v informačních zdrojích a pohyb. aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	s míčem <u>Hygiena při TV</u> - hygiena pohyb. činností a cvičebního prostředí - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV, přesun do terénu a chování v dopravních prostředích při přesunu, chůze v terénu, hygiena plavání - zásady jednání a chování fair-play, olympijské ideály a symboly, pravidla zjednodušených osvojovacích pohybových činností – her, závodů, soutěží - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - měření a posuzování pohybových činností, měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech		
---	--	--	--

Zdravotní TV - zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální, vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	Zdravotní TV - speciální vyrovnávací cvičení - technika speciálního cvičení - nevhodné činnosti při daném oslabení		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem*, *Konstrukční činnosti*, *Pěstitecké práce*, *Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Přínos vzdělávacího oboru Člověk a práce k utváření klíčových kompetencí:

Obor Člověk a práce se prolíná celým vzděláváním a je zaměřen hlavně na manuální činnosti dětí a jejich využití v reálných situacích a praktickém životě. Vědomosti, dovednosti, postoje a návyky osvojované v tomto oboru tvoří nedílné východisko pro vnímání a osvojování klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- poskytuje žákovi informace potřebné v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- seznamuje žáky se správnými pracovními postupy zadáváním práce v časovém sledu od jednodušších po složitější úkoly vede žáky k rozvoji manuální zručnosti a logického myšlení
- učí žáky kriticky vyhodnotit výsledky vlastní práce, diskutovat o nich, navrhnout možnosti zlepšení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákům problémové situace a úkoly z praktického života, jejichž řešení vede k samostatnosti při práci a řešení problémů
- pomáhá žákům objevit různé varianty řešení
- diskutuje s žáky, rozebírá pracovní postupy, ověřuje se žáky správnou volbu řešení
- učí žáky sledovat vlastní pokroky při zdolávání problémů
- vyzívá žáky k trpělivosti a vytrvalosti

Kompetence ke komunikaci

Učitel

- učí žáky využívat informační a komunikační prostředky pro řešení zadaných úkolů
- klade důraz na pozitivní přístup žáka k daným činnostem
- předkládá žákům různou odbornou literaturu (časopisy, internet, encyklopedie, kuchařky apod.)
- zařazuje práci samostatnou, ve dvojicích i skupinách (naslouchání, prezentace, diskuse, spolupráce)
- vede žáky k obhajobě vlastního názoru, konzultuje s nimi jejich názory, vede je ke vhodné argumentaci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci pro jednotlivce, dvojice i skupiny, klade důraz na vytvoření a respektování pravidel práce ve skupině
- do výuky vnáší přátelskou atmosféru
- posiluje sebevědomí žáků a jeho samostatný rozvoj
- poskytuje individuální přístup ke každému žákovi

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků
- zařazuje úkoly s environmentální tematikou
- učí žáky poskytnout účinnou pomoc v krizových situacích

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, k dodržování vymezených pravidel a plnění povinností a závazků
- zařazuje práci ve dvojicích a skupinách
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům
- učí žáky ochraně svého zdraví i zdraví ostatních, ochraně životního prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vzdělávací obor: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Člověk a práce

1. – 3. ročník – výstupy (po 1 hodině)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Práce s drobným materiálem - rozpoznává základní materiály - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	Základní materiály a jejich vlastnosti - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace: překládání papíru, vystřihování jednoduchých i složitějších tvarů, čisté lepení, modelování podle předlohy i podle vlastních návrhů (figurky, zvířata, věci), výroba ozdob, obrázků z přírodních materiálů, práce s jehlou a nití, jednoduchá batika	OSV - sebezpoznání, kreativita MuV - zvyky a tradice EV - ekologie, sběr papíru, třídění odpadu, projekt Den Země, úklid, ochrana životního prostředí	
Konstrukční činnosti - zvládá základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí - vyrábí modely z papíru a kartonu - sestaví jednoduchý útvar podle předlohy nebo návodu	Jednoduché konstrukce - nábytek (SEVA,CHEVA) - jednoduché dopravní prostředky - strašidla z odpadních surovin - výrobky z krabiček (roboti, zvířata, postavy, domy) - stavby z krychlí	OSV - kreativita, řešení problémů, rozhodování EV - ochrana živ. prostředí, třídění odpadu, sběr papíru	

Pěstitelské práce - umí set a sázet, pozoruje a zaznamenává výsledky své práce - pečuje o nenáročné pokojové rostliny	Půda a její zpracování - druhy nářadí, bezpečné zacházení s nářadím Osivo a sadba - pěstování rostlin ze semene ve třídě, na zahradě - pěstování pokojových rostlin - poznávání základních druhů pokoj. rostlin	OSV - spolupráce EV - ekologie, ochrana ŽP	
Příprava pokrmů - zvládne jednoduchou úpravu stolu - zná pravidla správného stolování	Stolování - nádobí, příbory - správné rozmístění nádobí na stole - estetické doplnění stolu(ubrusy, ubrousky, květiny) - pravidla správného stolování	OSV - chování u stolu kreativita, sebepoznání, správné MuV - různé kultury stolování, zvyky a tradice	

4. – 5. ročník – výstupy (po 1 hodině)	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Práce s drobným materiálem - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Jednoduché pracovní operace a postupy - stříhání textilu i papíru, čisté lepení textilu, papíru i dřeva - tradiční i netradiční materiály (sláma,	OSV - kreativita, řešení problémů MuV - zvyky a tradice, výstavy,	

- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	krajka, vosk, ubrousková technika, drátkování) - podzimní, vánoční i velikonoční aranžmá - batikování triček - pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a využití - zásady bezpečnosti a hygieny, první pomoc	besedy, exkurze EV - ochrana živ. prostředí, přírodní materiály, sběr papíru, třídění odpadu	
Konstrukční činnosti - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Stavebnice - stavebnice MERKUR, CHEVA - montáž a demontáž jednoduchého objektu - pracovní postup - pracovní, návod, předloha, náčrt - hygiena a bezpečnost práce, první pomoc	OSV - kreativita, řešení problémů EV - ochrana ŽP, třídění odpadu, sběr papíru	
Pěstitelské práce - zná základní podmínky pro pěstování rostlin - rozliší běžné osivo užitkových rostlin	- semena a sazenice - jednoduchý pokus-pozorování - postup při pěstování rostliny a množení pokojových rostlin dělením	EV - ekologie, ochrana ŽP EGS - problematika výroby potravin	

- pěstuje a ošetřuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - bezpečné zacházení s pracovními nástroji a náčiním - dodržování bezpečnosti práce	trsnů a řízkováním - aranžování - pomůcky, nástroje náčiní - volba správných pomůcek a nástrojů - zásady hygieny a bezpečnosti - historie – cep, snop, kolovrat	v Evropě a na světě, drogy	
Příprava pokrmů - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- základní vybavení kuchyně, správné pojmenování, zacházení - výběr, nákup, skladování potravin, cena potravin - přípravy pokrmů podle receptů - zásady zdravé výživy - pravidla správného stolování a společenského chování - pořádek a čistota pracovního prostoru - zásada hygieny a bezpečnosti práce - první pomoc	OSV - kreativita, využití znalostí v praxi MuV - zvyky a tradice v různých zemích, různé pokrmy, potraviny z různých koutů světa MeV - četba kuchařských knih, recepty v časopisech, televizní pořady o vaření EV, EGS - ochrana ŽP, hladomor ve světě, plýtvání potravin, šetření v kuchyni	

Vzdělávací oblasti

II. stupeň

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti:

- má stěžejní **postavení** ve vzdělávacím procesu, neboť jazykové vyučování vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu **umožňují správně rozumět** různým sdělením, **vhodně se vyjadřovat** a tím také **uplatňovat** výsledky svého poznávání nejen v jazyce samém, ale také v ostatních vzdělávacích oblastech

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- vypěstovat v žákovi pozitivní vztah k mateřskému jazyku, **chápat jej** nejenom jako jev, ve kterém se odráží svébytnost, historie a kulturní vývoj našeho národa, ale především **jako nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání**
- tzn. získávat informace k zvládnutí běžné mezilidské komunikace (sebedůvěra ve vystupování, kultivovanost projevu), získávat informace i z jiných zdrojů (jiné vzdělávací oblasti, cizí jazyky)
- umět využít znalosti jazyka k prožití **čtenářských zážitků** a tím posilovat citové a estetické vnímání světa kolem nás

Vzdělávací obsah oblasti chceme realizovat v oborech:

- **český jazyk a literatura** (v průběhu celého základního vzdělávání)
- **cizí jazyk** – anglický (ve 3. až 9. ročníku)
- **další cizí jazyk** – německý jazyk (v 7. až 9. ročníku)

Vzdělávací obsah oblasti umožňuje splnit následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vést žáka k systematickému ukládání potřebných informací (vhodné způsoby učení a organizace vlastního učení)
- dovést žáka k využití získaných informací a naučených pravidel, k jejich vzájemnému propojování, ke zdokonalení pravopisu
- dovést žáka k využívání obecně platných mluvnických a literárních termínů, znaků, symbolů
- dovést žáka k využívání dovedností z jazyka ke vzdělávání se i v jiných vzdělávacích oblastech

Kompetence k řešení problémů:

- dovést žáka, aby samostatně nalézal pravidla, s jejichž pomocí může vyřešit mluvnický jev (publikace, slovníky)
- dovést žáka k tomu, aby uměl nalézat chyby a zdůvodnit je

Kompetence komunikativní:

- dovést žáka k souvislému, výstižnému a kultivovanému způsobu vyjadřování v ústních i písemných projevech
- poskytnout žákovi dostatek příležitostí (gramatického učiva, slohových námětů, literárních textů) a naučit ho sledovat vlastní pokrok

Kompetence sociální a personální:

- vytvářet příležitosti pro práci v celku, ve skupinách
- vést žáka k tomu, aby uměl sdělit nejen svůj názor, ale také naslouchat druhým

Kompetence občanské:

- dovést žáka k tomu, aby si vážil tradice, slovesného dědictví
- aby však uměl také využít moderních sdělovacích prostředků
- aby se uměl zapojit do kulturního dění (divadla, návštěva knihovny, potřeba četby, případně aktivní účast v soutěžích)

Kompetence pracovní:

- vést žáka k vytváření příjemného pracovního prostředí, udržování učebního prostoru, k dodržování samozřejmých hygienických pravidel čtení a psaní
- vlastní jazyková a literární tvořivost

Vzdělávací obsah oblasti umožňuje využít následující **průřezová témata**:

- **rozvoj schopností** (cvičení dovednosti zapamatovat si, řešení problémů učit se a studovat)
- **sebeorganizace, seberegulace** (regulace vlastního jednání, osobní cíle v jazykovém vzdělávání, plánování učení a studia)
- **komunikace** (řeč slov, těla, zvuků, prostředí; pozorování a naslouchání, technika řeči, výraz řeči)
- **kulturní difference** (jedinečnost každého člověka, respektování jazykových projevů cizinců)
- **mediální sdělení** (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; různé typy sdělení a jejich funkce; reklama – zpráva; hodnotné prvky – zjednodušenost)

- **stavba mediálních sdělení** (význam a užitečnost; negativita)
- **vnímání autora mediálních sdělení** (jeho výrazové prostředky; kladná – záporná manipulace; výběr)
- **fungování a vliv médií ve společnosti** (postavení médií ve společnosti, co ovlivňuje média, jejich financování; vliv médií na každodenní život společnosti a jednotlivce; vliv médií na kulturu)
- **tvorba mediálních sdělení** (výrazové prostředky a jejich kombinace u různých typů sdělení, tzn. slohové útvary a jejich jazykové prostředky)
- **práce v realizačním týmu** (třídní časopis, stanovení cíle a obsahu, rozdělení úkolů)

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Obsahem předmětu je postupné naplňování výstupů stanovených RVP. Vzdělávací obor český jazyk a literatura má prvořadé postavení ve vzdělávání žáků, neboť dovednosti získané v tomto oboru jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání.

Obsah vzdělávacího oboru je rozdělen do tří složek:

- 1) Komunikační a slohová výchova
Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, kultivovaně psát a mluvit.
- 2) Jazyková výchova
Žáci získávají vědomosti a dovednosti k osvojování spisovné podoby českého jazyka, který je základním předpokladem srozumitelného vyjadřování.
- 3) Literární výchova
Žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich základní znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Jazyková výchova (3 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví: - opakování slovních druhů - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa	OSV - rozvoj schopností poznávat	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba: - větné členy - věta jednoduchá - souvětí	- řešení problémů	
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Zvuková stránka jazyka: - opakování o hláskách - spisovná a nespisovná výslovnost		

	- zvuková stránka slova a věty		
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Rozvrstvení národního jazyka Jazykověda a její složky	MuV	
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu	Úvod k výuce slohu		
	Vyplňování jednoduchých tiskopisů: - poštovní poukázky - podací lístek		
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Jednoduché komunikační žánry: - inzerát - objednávka - zpráva, oznámení	MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
	Dopis osobní a úřední		
- uvědomí si různé funkce popisu	Popis a jeho funkce: - popis budovy - popis postavy - popis krajiny		

	- popis pracovního postupu		
- využívá základů studijního čtení – hledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu	Výtah a výpisky		
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Vypravování - dějová posloupnost - osnova vypravování - jazykové prostředky	OSV - sociální rozvoj - komunikace	

Literární výchova (2 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- výrazně čte - reprodukuje přečtený text - výstižně formuluje myšlenky, rozvíjí estetické vnímání	- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných liter. textů, volná reprodukce přečteného textu, vlastní výtvarný doprovod k liter. textům	OSV - sociální rozvoj - komunikace	
- seznamuje se se základními básnickými prostředky, vyhledává je v textu	- základy literární teorie – rým, verš, rytmus, personifikace - literární druhy a žánry – poezie, próza, drama (báje, bajka, pohádka, pověst, mýtus, příběh, sci-fi)	- řešení problémů - rozhodovací dovednosti	
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla, nebo filmového představení	- literární deník vedený na základě vlastní četby a četby doporučené učitelem	MeV - kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	

- hodnotí přečtené dílo, charakterizuje hlavního hrdinu			
---	--	--	--

Ročník: 7.

Jazyková výchova (3 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- poznává významové rozdíly mezi slovy - umí pracovat se SSČ a SCS	Nauka o významu slov: - význam slova - slova jednoznačná a mnohoznačná - slovo a sousloví, rčení - synonyma a homonyma - slova citově zabarvená - odborné názvy	OSV - rozvoj schopností poznávat	
- rozlišuje jednotlivé způsoby obohacování slovní zásoby	Nauka o tvoření slov: - slovní zásoba a její obohacování - způsoby tvoření slov: - odvozování - skládání - zkracování		
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví: - co už umíme z tvarosloví - skloňování zájmena jenž - co víme o slovesech	OSV - cvičení dovednosti zapamatovat si	

	- slovesný rod - příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovcí - neohebné druhy slov		
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí a upevní si znalosti v určování druhů vedlejších vět	Skladba: - druhy vět podle postoje mluvčího - věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty - co už víme o základních větných členech - rozvíjející větné členy - přístavek - druhy vedlejších vět	- řešení problémů	
- správně tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodných komunikačních situacích	Pravopis: - procvičování pravopisu i/y - vyjmenovaná slova - psaní i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen - psaní velkých písmen ve vlastních jménech	- řešení problémů a zhodnocení dovedností	
- výstižně formuluje myšlenky, rozvíjí	Popis: - popis výrobku	MeV - kritické čtení a vnímání	

estetické vnímání	- popis uměleckého díla - popis pracovního postupu	mediálního sdělení	
- vystihuje jednání nebo vnitřní znaky osoby	Charakteristika		
- využívá poznatků o jazyce k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Líčení	MeV - práce v realizačním týmu	
- využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu	Výtah		
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	Žádost		
- naučí se sestavovat strukturovaný životopis	Životopis		
- osvojuje si jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek ke sdílení zážitků, pro tvorbu ucelených textů a k tvořivé práci s textem	Vypravování		

Literární výchova (1 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- výrazně čte - uceleně reprodukuje přečtený text	Úvod do teorie literatury: - literatura věcná a umělecká - ústní slovesnost - literatura pro děti a mládež	OSV - rozvoj schopností poznávat	
- rozpozná základní literární druhy a žánry	Literární druhy a žánry: - lyrika - epika - drama		
- osvojí si základní výrazové formy	Výrazové formy: - próza - poezie - drama		
- charakterizuje literaturu tohoto období - uvádí významné představitele - formuluje vlastní názor na umělecké	Světová literatura: - románské období - gotika - humanismus a renesance	EGS - objevujeme kulturu Evropy a světa	

dílo			
- sleduje jazyk děl tohoto období - zamýšlí se nad obsahem úryvků - využívá encyklopedie, příručky a další informační zdroje	Vývoj české literatury: - první písemné památky - středověk - renesance		

Ročník:8.

Jazyková výchova (2 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - dokládá příklady v textu nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby - pracuje se Slovníkem spisovné češtiny a Slovníkem cizích slov	Obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov - slova přejatá, jejich pravopis a výslovnost Tvarosloví - skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen - užití cizích slov a vlastních jmen v textu	OSV - rozvoj schopností poznávat	
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	- správné tvoření tvarů - slovesný vid - pravopis i/y v koncovkách - předpony s, z, vz - předložky s, z - skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	- řešení problémů a zhodnocení dovedností	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a	Skladba - co už umíme ze skladby - významové poměry mezi hlavními		

souvětí	větami, souvětí souřadné - významové poměry mezi větnými členy a vedlejšími větami - souvětí souřadné a podřadné - spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí - jazykové rozbory a složitější souvětí		
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití	Obecné výklady o českém jazyce - slovanské jazyky - útvary českého jazyka a jazyková kultura	MeV - kulturní difference	
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, zformuluje hlavní myšlenky textu	Výtah z textu		
- vyjadřuje se kultivovaně, výstižně	Charakteristika literární postavy		
- samostatně připraví a s oporou o text přednese určitý slohový útvar	Výklad: - referát	MuV - práce v realizačním týmu	
- využívá poznatků v jazyce k tvořivé práci s textem, k vlastnímu psaní na	Líčení	OSV - sebeorganizace	

základě dispozic a osobních zájmů		- seberealizace	
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Úvaha	MeV - tvorba mediálního sdělení - vnímání autora mediálních sdělení	
- vyjadřuje se jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Souhrnné poučení o slohu		

Literární výchova (2 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- reprodukuje přečtený text vlastními slovy interpretuje smysl díla	- čítankové texty pro osmý ročník ZŠ v návaznosti na literární směry, druhy a žánry	MeV - čtení a vnímání sdělení	
- ústně i písemně formuluje dojmy ze své a MČ četby, návštěvy divadla nebo filmu	- čtenářský deník vedený na základě vlastní četby a četby doporučené učitelem	- seberealizace a práce ve skupině	

- tvoří vlastní literární text podle svých schopností	Vlastní tvorba na základě osvojení si literární teorie	OSV - sebepoznání a seberealizace	
- rozlišuje základní literární druhy a žánry - umí vyložit a doložit jazykové a umělecké prostředky spisovatele	- opakování literárních druhů a žánrů ze 6. a 7. ročníku Jazykové prostředky lit. druhů a žánrů: - výběr slovní zásoby a uspořádání slovní zásoby do skupin EUFONIE, FIGURY, TROPY		
	Umělecké prostředky lit. druhů a žánrů: - vrstva jazyková - vrstva tematická - vrstva kompoziční - epika a lyrika		
- uvádí základní lit. směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře	Literární historie: - baroko - osvícenství - klasicismus - romantismus - realismus		

	- literární moderna 90. let 19. stol. - literatura počátku 20. století		
--	--	--	--

Ročník:9.

Jazyková výchova (3 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich použití - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami	Obecné poučení jazyce - jazykověda - jazyky - český jazyk - jazykové příručky - slovenština - písmo	OSV - rozvoj schopností poznávat EGS - jsme Evropané	
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Zvuková stránka jazyka - hlásky - zvuková stránka slova a věty		
- rozlišuje a dokládá způsoby obohacování slovní zásoby, zásady tvoření českých slov, rozpoznává nejdůležitější přenesená pojmenování	Slovní zásoba - slovo - význam slov a slovních spojení - obohacování slovní zásoby Stavba slova - části slova	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

- v písemném projevu zvládá pravopis. - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá v komunikaci	Mluvnice - dělení slov - zdvojené souhlásky - střídání souhlásek - skupiny bě/pje, ... - předpony s, z, vz - vyjmenovaná slova - slovní druhy - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa - příslovce - předložky, spojky, částice, citoslovce		
- rozlišuje významové vztahy	Skladba věty jednoduché - věta jednoduchá		

gramatických jednotek ve větě a souvětí, zvládá jejich pravopis - zvládá psaní velkých písmen v nejčastěji používaných vlastních jménech	- větný člen - grafické znázornění věty, skladební dvojice - podmět - přísudek - shoda podmětu s přísudkem - větné členy - zvláštnosti větné stavby Pravopis vlastních jmen a názvů		
	- Skladba souvětí - souvětí - druhy vedlejších vět - souřadné poměry - zásady psaní čárky - přímá a nepřímá řeč - věty podle postoje mluvčího		

	- tvoření vět a český slovosled - závěrečná opakování		
- orientuje se ve způsobech komunikace, rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr partnera v hovoru - vhodně užívá verbálních a neverbálních prostředků řeči	Komunikace - slova - objektivní a subjektivní činitelé - forma projevu - situace a prostředí vzniku projevu - funkce projev	MeV - rozvoj komunikace - práce v týmu	
- orientuje se ve funkčních stylech a využívá poznatků o nich, o jazyce ke tvorbě správných písemných projevů, k tvořivé práci s textem na základě svých dispozic a osobních zájmů	Funkční styly <i>Funkční styl prostě sdělovací</i> - telefonování - diskuze - soukromý dopis - popis prostý - popis děje <i>Funkční styl administrativní</i> - zpráva, oznámení - úřední tiskopisy - úřední dopis - inzerát	- seberealizace - tvorba sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - stavba mediálních sdělení, vnímání jejich autora, fungování médií ve společnosti OSV - rozvoj poznávání - seberealizace	

	<i>Funkční styl publicistický</i> - fejeton - interview <i>Funkční styl umělecký</i> - vypravování - charakteristika - líčení <i>Funkční styl řečnický</i> - proslov		
--	---	--	--

Literární výchova (2 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- reprodukuje přečtený text a vlastními slovy reprodukuje smysl díla	- čítankové texty pro devátý ročník ZŠ v návaznosti na lit. směry, druhy a žánry	MeV - Čtení a vnímání sdělení.	
- ústně i písemně formuluje dojmy ze své a MČ četby, návštěvy divadla nebo filmu - tvoří vlastní lit. text podle svých schopností a teoretických znalostí lit. teorie.	- literární deník vedený na základě vlastní četby a četby doporučené učitelem – navazující na právě probírané lit. směry, druhy a žánry. - vlastní tvorba.	OSV - Seberealizace	
- rozlišuje základní literární druhy a	- opakování a procvičování učiva		

žánry a žák umí vyložit a doložit jazykové a umělecké prostředky spisovatele	z nižších ročníků: literatura věcná a umělecká, literární druhy a žánry, jazykové prostředky, umělecké prostředky		
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- proletářská poezie - literatura mezi válkami - literární tvorba v období 1945 – 1948 - literatura v období 1948 – 1968 – 1989 - literatura po roce 1989		
- vyhledává informace v různých zdrojích, podle možnosti porovnává různá ztvárnění téhož díla	- individuální návštěvy knihovny - internet, časopisy, encyklopedie, divadlo, film	MeV - kritické vnímání čtení a sdělení	

Cizí jazyk (anglický)

Charakteristika předmětu

V předmětu Cizí jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, oboru cizí jazyk.

Cizí jazyk přispívá k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.

Osvojování cizího jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Rozsah výstupů je přizpůsoben reálným možnostem našich žáků.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Cizí jazyk**

Vzdělávací předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **6.** (3 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
Poslech s porozuměním - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost ze svého každodenního života	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - intonace v otázkách - slovní a větný přízvuk - rozpoznání fonetických znaků - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostatečné slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím	MuV - kulturní diferenciacie EGS - Evropa a svět nás zajímá OSV - komunikační dovednosti	

Čtení s porozuměním - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduchá písemná sdělení	- práce se slovníkem Tematické okruhy - základní informace o sobě - domov, bydlení - rodina - škola - volný čas - zvířata - cestování - jídlo a vaření - počasí - svět - kultura, film Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - procvičování základních časů (přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas)		
--	---	--	--

	- tvorba otázek - zájmena a řadové číslovky - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, členy - stupňování přídavných jmen - vyjádření budoucnosti		
--	---	--	--

Ročník: 7. (3 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
Poslech s porozuměním - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost ze svého každodenního života Čtení s porozuměním - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyhledá požadované informace	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - výslovnost jednotlivých samohlásek, souhlásek a dvojhlásek - intonace - přízvuk slovní a větný - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem Tematické okruhy - rodina, životní etapy	EGS - Evropa a svět nás zajímá EV - vztah člověka k prostředí OSV - komunikace	

v jednoduchých každodenních autentických materiálech Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduchá písemná sdělení	- pozvánky a představování lidí - vesmír - příroda a město - dům a bydlení - každodenní problémy - volný čas, sport - společnost a její problémy Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - procvičování základních časů (přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas) - minulý čas průběhový - budoucí čas - členy určité a neurčité - předpřítomný čas - modální slovesa		
--	--	--	--

Ročník: 8. (3 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
Poslech s porozuměním - rozumí obsahu jednoduché i náročnější, avšak zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, dokáže vyhledat klíčové informace i v náročnějších textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - pohyblivý přízvuk v angličtině, srovnání s češtinou - intonace - přízvuk slovní a větný - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem	MuV - kulturní difference EGS - jsme Evropané VDO - společnost a škola OSV - mezilidské vztahy - komunikace EV - problémy životního prostředí MeV - fungování a vliv médií ve společnosti	

Čtení s porozuměním - rozumí krátkým i delším jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché i stylisticky bohatší texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, povolání, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	Tematické okruhy - rodina, domov - sport a volný čas - život mládeže - lidské tělo, zdraví a nemoci - stravování, zdravá výživa - moderní technologie a média - povolání - oblečení a móda - kultura, historie - ochrana životního prostředí - pocity a nálady - reálie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - procvičování základních časů (přítomný, minulý, předpřítomný,		
--	--	--	--

	typy budoucích časů) - věty vztažné, časové a podmínkové - konstrukce pro zkracování vět - trpný rod - podmiňovací způsob - dovětky - složená přídavná jména		
--	---	--	--

Ročník: 9. (3 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
Poslech s porozuměním - rozumí obsahu složitější, avšak zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí informacím v jednoduchých i mírně složitějších poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - nevyslovovaná písmena - přízvukné a nepřízvukné souhlásky - intonace - přízvuk slovní a větný - spojování slov při mluvení - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	EGS - objevujeme Evropu a svět MeV - tvorba mediálního sdělení OSV - mezilidské vztahy - komunikace EV - vztah člověka k prostředí	
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, škole, povolání, společnosti a jejích problémech, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví příběh či událost ze svého každodenního života	Slovní zásoba - rozvíjení dostatečné slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem		
Čtení s porozuměním - rozumí krátkým i delším jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované			

informace - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché i komplexnější texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, povolání, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduchá písemná sdělení	Tematické okruhy - rodina, domov - sport a volný čas - vzhled a charakter lidí - město - příroda - moderní technologie a média - povolání - cestování - kultura - společnost a její problémy - realie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - procvičování základních časů (přítomný, minulý, předpřítomný) - přehled budoucích časů		
--	---	--	--

	- podmínkové věty - otázky - trpný rod - frázová slovesa - předložky		
--	--	--	--

Německý jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk patří do vzdělávacího Další cizí jazyk. Vyučuje se v rozsahu 2 hodiny týdně v 7.- 9. ročníku ZŠ. Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Důraz je kladen na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním a samostatný ústní projev. Při výuce jsou využívány audionahrávky, videonahrávky a časopisy. Žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací, rapy apod.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

Vzdělávací předmět: Německý jazyk

Ročník:7. (2 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - abeceda, pozdravy v německy mluvících zemích, dny v týdnu, čísla do 20, německá jména.	EGS - cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - otázky a odpovědi, jednoduchý dotazník, vykání, zápor nicht, souhlas, nesouhlas, otázky zjišťovací. - reálie zemí příslušných jazykových oblastí - základní seznámení s Německem,	MeV - formulace základních údajů o sobě	

	Rakouskem, Švýcarskem a Českem		
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě a své rodině, rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu	- tematické okruhy - domov, rodina - přivlastňovací zájmena, sloveso v přít. čase v č. j., představení členů rodiny, vazba ich mag, vazba von	OSV - komunikace - rozvoj schopností poznávat projekt: Meine Familie	
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se kamarádů	- tematický okruh – volný čas - předložka um, popis osoby, gern-am liebsten		
- napíše jednoduché texty týkající se školy a školních potřeb	- tematický okruh – škola - školní potřeby, určitý člen, zápor kein, rozkazovací způsob, otázka „Jak se to řekne německy?“		
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného a podobné otázky pokládá, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- tematický okruh- volný čas - vyprávění o svých koníčcích, popis činností během dne, telefonování, dopis, email	projekt: Mein Hobby	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- tematický okruh – zvířata - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích - počítač a možnosti práce s ním, časování slovesa haben v přít. čase,	EV - vztah člověka k prostředí	

	4. pád podst. jm. se členem neurčitým, časování dalších pravidelných sloves, zápor kein ve 4. pádě - reálie: základní informace o Vídni		
- je schopen poskytnout informaci o časových údajích, popsat místo, kde se nachází, umí napsat pozvánku na oslavu	- tematický okruh – kalendářní rok, roční období, měsíce, svátky - poskytnutí informací o časových údajích, předložka in ve 3. pádě - množné číslo některých podstatných jmen, předložka im a um v časových údajích		
- napíše jednoduchá sdělení, umí napsat pozdrav z dovolené	- Zeměpisné údaje – města, země, sdělení místa pobytu, vyjádření cíle cesty, krátký pozdrav z dovolené - vazba ich möchte, předložka nach ve spojení se zeměpisnými názvy, časování slovesa fahren - reálie: Země EU		

Ročník: **8. a 9.** (po 2 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- žák rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- opakování učiva 1. dílu. Jazykolamy, reálie Německa, Rakouska, Švýcarska - vazba „es gibt“	EGS - jsme Evropané	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného - hovoří o činnostech v jednotlivých ročních obdobích	- tematický okruh –domov, popis domu a pokoje, vysněný pokoj, čtení krátkých textů s porozuměním - popis činností, které děláme během roku - další přivlast. zájmena - předložky se 3. a 4. pádem, časování sloves s odlučitelnými předponami v přít. čase	OSV - řešení problémů	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - je schopen vyžádat si jednoduchou informaci	- pozvání do kina, smluvení schůzky, jednoduchý popis cest - tvoření otázek, nepřímý pořádek slov ve větě - reálie: Salzburg, Mozart	MeV - rozhovor - informace pro ostatní	
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- tematický okruh – kalendářní rok		

- popíše svůj denní program a pojmenuje části dne	- vyjádření povinnosti (co musím), vyprávění o průběhu dne, rozhovory při nakupování - způsobové sloveso müssen, mn. č. podst. jmen	MuV - kulturní diferenciacie - respektovat odlišnosti a práva jiných	
- dokáže popsat svůj týdenní program rozumí krátkému jednoduchému textu, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- tematický okruh – kalendářní rok, týdenní program, rozvrh hodin - způsobová slovesa können a dürfen, časové údaje, podmět man - reálie: Berlin	OSV - organizace vlastního času	
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného	- tematický okruh – lidské zdraví, popis částí těla, sdělení, co bolí, rozhovory s lékařem - osobní zájmena ve 3. pádě, mn. č. některých podst. jm., spojení „weh tun“, préteritum sloves sein a haben	OSV - zvládání vlastního chování - řešení různých situací	
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - požádá o informaci, jednoduše popíše cestu a orientuje se v plánu města	- tematický okruh – obec, rozhovory na ulici s turisty, vyžádání informace, orientace podle jednoduchého plánu města, charakteristika místa, kde kdo žije - některé předložky se 3. p. - způsobové sloveso wollen, souvětí		

	se spojkou deshalb		
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného počasí, oblečení a podobné otázky pokládá	- tematický okruh –počasí a oblečení - roční období a měsíce, charakteristika počasí, popis oblečení, blahopřání - přivl. zájmena, mn. č. podst. jmen, další nepravidelná slovesa	EV - vztah člověka k prostředí	
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech - je schopen mluvit o svých plánech na dovolenou, stručně popíše události v minulém čase	- plány na dovolenou, vyprávění o zážitcích - vyprávění o průběhu dne v minulém čase - perfektum některých pravidelných a nepravidelných sloves		

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- osvojení matematických pojmů, terminologie a postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- užití matematiky v reálných situacích

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. přírodověda, fyzika, chemie – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko mapy a plánu, výpočty)

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV, VDO – důraz je kladen na formování volných a charakterových rasů, rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavosti, tvořivosti
- EV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí
- EGS – srovnávání států, grafy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- jsou vedeni k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňování reálných pojmů
- vytvářejí si zásobu matematických nástrojů (pojmů, vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- učí se diskusi o problému
- zjišťují, že realita je složitější, než její matematický model

Kompetence komunikativní

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- spolupracují ve dvojicích nebo ve skupině
- dodržují pravidla spolupráce ve skupině a podílejí se na vytváření příjemné atmosféry
- učí se věcně argumentovat
- učí se schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

- formují si volní a charakterové rysy
- respektují názory ostatních
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- zdokonalují si grafický projev
- dodržují dohodnutou kvalitu práce a termín jejího provedení
- získané poznatky a dovednosti uplatňují při volbě svého budoucího povolání

Matematika

Charakteristika předmětu

Předmět Matematika je v základním vzdělávání založen hlavně na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro využití matematiky v reálných situacích. Prolíná celým základním vzděláním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací obsah je rozčleněn na čtyři tematické okruhy:

- 1) čísla a početní operace, kde si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách:
 - a) dovednost provádět operaci
 - b) algoritmické porozumění
 - c) významové porozumění

Žáci se učí získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.
- 2) závislosti, vztahy a práce s daty, kde žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů.
- 3) geometrie v rovině a prostoru, kde žáci určují a znázorňují geometrické útvary, modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti tvarů, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru. Zdokonalují svůj grafický projev.
- 4) nestandardní aplikační úlohy a problémy, kde žáci uplatňují logické myšlení, řeší problémové situace a úlohy z běžného života, učí se využívat matematický aparát k řešení úkolů finanční matematiky.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: **6.** (5 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- umí zobrazit přirozená čísla na číselné ose - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - zaokrouhluje - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti i písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose - sčítá a odčítá desetinná čísla v řádu setin - rozlišuje druhy čar - používá technické písmo k popisu	Rozšířené opakování - přirozená čísla - počítáme s přirozenými čísly - desetinná čísla a zlomky - čtáme, rýsujeme, tvoříme - počítáme obvody a obsahy - geometrická tělesa	PČ - popis technických výkresů F – měření délky OSV - určení obvodu a výměry pozemku	

geometrických útvarů - užívá a rozlišuje pojmy přímky, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary - převádí jednotky délky a obsahu - umí vypočítat obvod a obsah obdélníku a čtverce - určuje a charakterizuje základní geometrické útvary (tělesa) - odhaduje a vypočítává povrch krychle a kvádrů			
- porovnává desetinná čísla na číselné ose - zaokrouhluje - provádí početní operace s desetinnými čísly - užívá násobení a dělení deseti, stem a tisícem k převádění jednotek	Desetinná čísla - tisíce i milióny - sčítání a odčítání desetinných čísel - jednotky délky, hmotnosti a obsahu - násobení desetinných čísel - dělení desetinných čísel	F – měření hmotnosti	
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitel a násobek - dělitel a násobek - největší společný dělitel a nejmenší		

	společný násobek		
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar - třídí a charakterizuje základní rovinné útvary a jejich vlastnosti	Geometrické útvary v rovině - úhel a jeho velikost - osová souměrnost - trojúhelník		
- odhaduje a vypočítává objem krychle a kvádrů - převádí jednotky objemu	Geometrické útvary v prostoru - krychle a kvádr		

Ročník: 7. (4 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem, zlomkem)	Racionální čísla - zlomky - počítáme se zlomky		
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Celá čísla - celá čísla - počítáme s celými čísly		
- užívá k argumentaci i při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	Geometrické útvary v rovině - shodnost trojúhelníků		
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - pracuje a měřítky map a plánů - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkcí vztah tabulkou, rovnicí, grafem - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Racionální čísla - poměr - přímá a nepřímá úměrnost - procenta, úroky	Z – měřítko mapy OSV - výpočet úroků z úvěru nebo vkladu, výpočet daně z úroku	

- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar - načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovinných útvarů	Geometrické útvary v rovině - středová souměrnost - trojúhelník - čtyřúhelníky – rovnoběžník, lichoběžník		
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - načrtne a sestrojí síť těles - odhaduje a vypočítává povrch a objem těles	Geometrické útvary v prostoru - hranoly		

Ročník: 8. (5 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Číslo a proměnná - druhá mocnina a druhá odmocnina - Pythagorova věta a její užití - mocniny s přirozeným mocnitelem	- užití kalkulátoru	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů	Geometrické útvary v rovině - kružnice a kruh		
- načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítává povrch a objem těles	Geometrické útvary v prostoru - válec		
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu - sčítá, odčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na	Číslo a proměnná - výrazy - mnohočleny - řešení rovnic - rovnice kolem nás		

součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic			
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení konstrukčních úloh	Základní pravidla rýsování - konstrukční úlohy		
- vyhledává a zpracovává data - porovnává soubory dat	Závislosti, vztahy a práce s daty - základy statistiky	Z – diagramy a grafy	

Ročník: 9. (5 h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu lomeného výrazu a provádí s nimi početní výkony - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Lomené výrazy - lomené výrazy - počítáme s lomenými výrazy - rovnice s neznámou ve jmenovateli - soustava rovnic		
- užívá k argumentaci i při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	Geometrické útvary v rovině - podobnost		
- vyjádří funkcí vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Závislosti, vztahy a práce s daty - funkce - lineární funkce - nelineární funkce - goniometrické funkce	- tabulky a grafy	
- načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítává povrch a objem těles	Geometrické útvary v prostoru - jehlan - kužel - koule		

- řeší aplikační úlohy na procenta	Základy finanční matematiky	OSV - úvěry a půjčky se musí splácet	
------------------------------------	------------------------------------	--	--

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací činnosti:

- umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti
- získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií
- orientovat se ve světě informací
- tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě

Cílové zaměření vzdělávací činnosti:

Vzdělávání v oblasti je zaměřeno na:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- poznávání toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím k dosahování větší schopnosti vyhledávat informaci
- využívat informační techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředků simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák je veden k osvojování základních pojmů a vztahů
- k porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím k dosahování větší schopnosti vyhledávat informaci
- žák využívá informační techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce

Kompetence k řešení problémů

- žák se snaží o samostatné nalezení řešení problémů
- řeší úkoly způsobem, který umožní volbu různých postupů řešení problému
- žák se snaží posoudit reálnost výsledků práce

Kompetence komunikativní

- žák využívá názorů, námětů a zkušeností každého žáka
- učí se naslouchat prezentaci řešení druhých
- učí se smysluplné využívání komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve dvojicích nebo ve skupině
- dodržuje pravidla spolupráce ve skupině a podílí se na vytváření příjemné atmosféry
- učí se věcně argumentovat
- učí se schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

- formuje si volní a charakterové rysy
- respektuje názory ostatních
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- učí se odpovědnému, etickému přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

Kompetence pracovní:

- žák se učí správné používání techniky, materiálů a veškerého vybavení
- učí se důsledné dodržování všech pravidel

Informatika**Charakteristika předmětu**

Vzdělávání v hodinách Informatiky umožňuje všem žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovávat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce, podmínkou k profesnímu růstu a rozvíjení zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování, umožňuje realizovat metodu učení "kdekoliv a kdykoliv", umožňuje využití dat bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky.

Vzdělávací oblast: **Informační a komunikační technologie**

Vzdělávací obor: **Informační a komunikační technologie**

Vyučovací předmět: **Informatika**

Ročník: **6.** (1h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- umí pracovat v počítačové učebně. Respektuje její pravidla - zopakuje si a zdokonalí se v učivu předchozího ročníku	Pravidla práce v počítačové učebně - seznámení s řádem počítačové učebny - opakování učiva		
- pracuje s myší, schránkou - ukládá soubory - vybírá vhodné nástroje při vytváření vlastních prací	Program Malování - panel nástrojů - práce s vybranými částmi obrázku - lupa a retušování - křivky	OSV - kreativita, společná práce	
- umí formátovat odstavec - umí vypracovat tabulku v text. editoru - umí vkládat obrázek do textu, pracovat s nástroji obrázku - umí formátovat odstavec	Textový editor WORD - vlastnosti odstavce - tabulka - Inicála - vkládání obrázku do textu	Vv – vlastní tvorba	

- používá tabulátory, odrážky a - číslování v běžném psaném textu - pozná další způsob grafiky – využije kresbu v text. editoru, umí kopírovat, seskupovat obrázky, využívá WordArt	- vlastnosti odstavce – zdokonalování - tabulátory - odrážky a číslování - malování v textovém editoru		
- orientuje se v prostředí webu - umí poslat e-mail, pohlednici - zná další způsob komunikace přes internet - dodržuje pravidla práce s internetem - využívá informace pro přípravu na vyučování, sestavuje referát	Internet - prohlížeč webových stránek - posíláme e – mail, pohlednici - další způsoby komunikace - desatero pro bezpečný internet	OSV - kritické přístup k informacím, ověřování zdrojů - komunikace s lidmi - pravidla komunikace - vyhledávání webových stránek o tématech z různých předmětů - svoboda slova (i jeho nebezpečí)	

Ročník: 7. (1h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- seznámí se s tabulkovým procesorem - umí sestavit jednoduchou tabulku, upravit ohraničení, formátovat buňku - využívá vzorce při práci s tabulkou, umí vzorec rozkopírovat - zvládne sestavit graf, rozpozná typy grafů a umí upravit jeho vzhled - využívá další vzorce při práci s tabulkou, umí vzorec rozkopírovat - umí využít podmíněné formátování v praxi - pracuje s daty	Tabulový procesor - prostředí programu - tabulka, její vzhled - vzorce, základní funkce a jejich užití v tabulkách - grafy a jejich využití - využívání dalších vzorců např. MAX, MIN, COUNTIF, KDYŽ,... - podmíněné formátování - data - práce mezi listy	M – statistika, práce s grafem	Zpracování vlastního průzkumu mezi žáky ZŠ
- umí vyhledávat informace pomocí internetových vyhledávačů - poznává výhody a nevýhody jednotlivých vyhledávačů - umí vyhledat podstatné, důvěryhodné	Práce s informacemi v síti Internet - internetové vyhledávače - internetová rádia a televize	MeV - kritické přístup k informacím, ověřování zdrojů - vyhledávání webových stránek o tématech z různých předmětů	

informace - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - pracuje s informacemi v souladu se zákona o duševním vlastnictví - umí nalézt příslušnou rozhlasovou a televizní stanici - zná podmínky poslechu		- svoboda slova (i jeho nebezpečí) - internetová rádia a televize a jejich vliv na žáka inzeráty, reklama MuV - každý člověk je jiný, vzájemná tolerance, lidské vztahy	
- umí napsat, odeslat, přijmout, přeposlat zprávu - bránit se proti spamům	Další služby internetu - e – mail - zpracování digitální fotografie	- komunikace s lidmi - pravidla komunikace	
- nepodceňuje nebezpečí virů přenášených internetem např. v e – mailu - chová se na internetu obezřetně, zbytečně nesdílí údaje o sobě - používá antivirové programy - umí nalézt další programy na ochranu dat v počítači - seznámí se s nebezpečím počítačové	Ochrana dat, viry na internetu a v e – mailu - softwarové vybavení počítače na ochranu dat - počítačová kriminalita	OSV - poznávání lidí, řešení problémů MeV - fungování a vliv médií	

kriminality			
- naučí se ovládat základy v prezentačním programu PowerPoint - sestaví jednoduchou prezentaci - umí využívat k práci internet	PowerPoint - Jednoduché prezentování získaných informací	OSV - osobní rozvoj - vztah k danému vyuč. předmětu, ve kterém se soutěží	

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí,
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií,
- získávání orientace v historickém čase,
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů,
- chápání kulturní rozmanitosti světa,
- utváření pozitivního hodnotového systému,
- zařazování dějin regionu
- probuzení vědomí kontinuity mezi minulostí, současností a budoucností,
- poznání, že historické události ovlivnily vývoj společnosti a ve svém důsledku obrazy dnešní společnosti
- formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientaci ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahu žáků ke skutečnosti
- vedení k sebepoznávání
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Pro utváření a rozvoj této klíčové kompetence jsou žáci učitelem vedeni k:

- vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů,
- seznámení s obecně používanými znaky, termíny a symboly,
- využití poznatků z různých předmětů k zamyšlení nad historickým vývojem,
- chápání probírané oblasti v kontextu,
- volbě různých postupů a řešení
- propojování získaných poznatků do širších celků

Kompetence k řešení problémů

Pro utváření a rozvoj této klíčové kompetence jsou žáci učitelem vedeni k:

- rozmanitým aktivitám (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika),
- objevování paralel při řešení problémů,
- posuzování řešení z nejrůznějších společenských aspektů,
- samostatnému řešení problému,
- kritickému myšlení, uvážlivému rozhodnutí a schopnosti ho obhájit.

Kompetence komunikativní

Pro utváření a rozvoj této klíčové kompetence jsou žáci učitelem vedeni k:

- využívání získaných komunikačních dovedností k vytváření kvalitních vztahů,
- využívání informačních a komunikačních prostředků a naučení se je tvořivě využívat jako nástroje poznání,
- věcnému argumentování,
- práci s různými typy textu,
- naslouchání promluv druhých lidí a vhodných reakcí na ně
- komunikaci na odpovídající úrovni.

Kompetence sociální a personální

Pro utváření a rozvoj této klíčové kompetence jsou žáci učitelem vedeni k:

- spolupráci ve skupině, vzájemnému naslouchání a pomoci,
- utváření příjemné atmosféry v týmu, upevnění mezilidských vztahů,
- hodnocení své práce i práce ostatních,
- chápání významu týmové práce,

Kompetence občanské

Pro utváření a rozvoj této klíčové kompetence jsou žáci učitelem vedeni k:

- respektování přesvědčení druhých lidí,
- schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí,
- odmítání útlatku a hrubému zacházení, uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- nacházení nenásilné cesty k řešení konfliktu,
- zodpovědnému rozhodování podle dané situace,
- dodržování a znalostem legislativy a obecných morálních zákonů.

Kompetence pracovní

Pro utváření a rozvoj této klíčové kompetence jsou žáci učitelem vedeni k:

- chápání cíle a rizika podnikání,
- dodržování vymezených pravidel plnění povinností a závazků,
- využívání znalostí v běžné praxi,
- orientaci v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci,
- rozvoji myšlení a nacházení nových řešení,
- efektivitě při organizování vlastní práce

Dějepis

Charakteristika předmětu

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Hlavním posláním dějin je kultivovat u žáků historické vědomí a uchovávat kontinuitu historické paměti a předávání historické zkušenosti. Důležité je poznávat děje, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj lidské společnosti a promítly se do současnosti. Hlavní důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století, které tvoří základ většiny

současných politických jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace.

Historie nesmí být pro žáky jen uzavřenou minulostí, ale spíše prostředkem poznání stavů současných případně budoucích. Důležitým úkolem dějepisu je konkretizovat obecně historické problémy na základě poznávání regionálních dějin a využívat k tomu nejen tradiční instituce jako muzea, knihovny, archívy apod., ale i moderní sdělovací prostředky.

Důležitou součástí vzdělávání v této oblasti je prevence rasismu, xenofobie a extremismu, jakož i výchova k toleranci a respektování lidských a občanských práv. Žák je vybaven znalostmi a dovednostmi pro aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, včetně kolektivní obrany.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6. (2h týdně)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- osvojí si práci s časovou přímkou - osvojí si základní periodizaci dějin - dokáže pracovat s pojmy prostor, čas - uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti - pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány	Úvod do učiva - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny		
- rozpozná vývojová stadia člověka - seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí	Pravěk - starší doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	Z - světové strany, světadíly Vv - pravěké malby, pojmy OSV - komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení	

		problémů EV - člověk a příroda	
- pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství - pochopí podmínky vzniku řemesel	- mladší doba kamenná - způsob života a obživy - počátky řemesel	Z - zemědělské oblasti	
- pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	- doba kovů - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti	Z - orientace v mapě	
- uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa ⇒ chápe kulturní rozmanitost světa	- naše země v období pravěku		
- pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států - seznámí se s podstatou společenského uspořádání - seznámí se s projevy náboženských představ	Starověk Oblasti starověkého východu - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - přínos starověkých civilizací	EV - příroda a první civilizace	

- pochopí podstatu antické demokracie - chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury - uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých - uvědomí si prolínání kulturních vlivů	Řecko - kořeny řecké civilizace - archaické a klasické období Makedonie - helénismus	Vv - řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství) Čj (lit.) - eposy, řecké báje a pověsti VDO - demokracie, despotie, tyranie MUV - sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu	
- učí se chápat formy státní moci - uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států - získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin - popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše - dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky - uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	Řím - počátky Říma - království - republika - císařství - počátky křesťanství - římská kultura - rozpad římské říše - naše země v době římské Opakování učiva 6. ročníku	Vv - římské umění (stavitelství, sochařství, malířství) Čj (lit.) - římské báje Čj (sloh) - mluvní cvičení, řečnictví VDO - občanská práva EGS - integrace Evropy, vliv Říma na raně střed. státy	

Ročník: 7. (2h týdně)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
	Opakování - krize císařství - křesťanství - zánik západořímské říše		
- osvojí si periodizaci středověku - seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu, formování národních států - učí se chápat úlohu křesťanství a víry - uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu - seznámí se se státoprvnou úlohou panovnických dynastií - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí - učí se charakteristice dobového	Středověk Raný středověk - nový etnický obraz Evropy - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - český stát v době knížecí - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl	EGS - formování evropských států, klíč. události – vznik Svaté říše římské, křížové výpravy MuV - náš etnický původ EV - historické památky Vv - byzantské, arabské umění, románský sloh (archit., soch., malířství) Čj - první písemné památky, české pověsti, kroniky Ov - národ, vlast, čeští církevní patroni	

životního stylu z hlediska sociálního	raného středověku		
- učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - učí se chápat historický rozměr pojmů tolerance a intolerance - uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí	Shrnutí Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku - konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách Shrnutí	VDO - Magna charta 1215 – vznik parlamentu MuV - předsudky, stereotypy kat. církve, husitství EV - historické památky Čj - kroniky, doba Karla IV., rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání Vv - gotické umění (stav., soch., malířství) Hv - gotická hudba, husitské písně Ov - náš region (historie)	

		EGS - mírové poselství Jiřího z Poděbrad Vv - pozdní gotika (stav., soch., mal.)	
--	--	---	--

Ročník: 8. (2h týdně)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- osvojí si periodizaci novověku - seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí - poznává důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí - seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli - chápe podstatu pojmů absolutní moc, absolutismus - učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy - rozdělení na katolický a reformační blok - chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti - osvojí si pojmy parlamentarismus	Raný novověk Počátky novověku - humanismus - objevné plavby a jejich společenské důsledky - náboženská reformace - počátky absolutních monarchií - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka - občanská válka v Anglii Shrnutí	EGS - reformace, klíč. události – 1492 – objevení Ameriky MuV - předsudky, stereotypy kat. církve - poznávání jiných kultur Vv, Hv - renesance (stavit., soch., malířství, hudba) Čj (lit.), Ov - humanismus Ov - typy států, složky státní moci	

a konstituční monarchie			
- učí se rozpoznávat projevy barokní kultury - seznámí se se situací českých zemích a vybraných evropských zemí po třicetileté válce - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	Období od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol. - baroko a životní styl - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie - boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických Shrnutí	VDO - rekatolizace, náb. nesnášenlivost Vv, Hv - baroko (stav., soch., mal., hudba) Čj (lit.) - baroko Čj (lit.) - osvícenství, klasicismus VDO - USA, Fr. – revoluce (Listina práv a svobod, ústava) EGS - revoluce USA, Fr., VB, 1848 EV - historické památky	

- uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur - uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na živ. prostředí - uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti - chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození - uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností - uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran - chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby	Novověk od konce 18. stol. do r. 1914 - Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní a osvobozenecká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol., základní rysy české politiky, její představitelé - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - občanská válka v USA Shrnutí	OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj Vv, Hv - klasicismus, romantismus (stav., soch., mal., hudba) Čj (lit) - národní obrození, romantismus VDO - občanská společnost EV - prům. revoluce – dopad na živ. prostředí a přírodní zdroje, tech. Vynálezy MeV - obroda čes. jaz., knihy, noviny... Čj (lit.), Vv, Hv - umění 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol.	
---	---	--	--

(snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie) - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - chápe historický rozměr pojmu rasismus	Shrnutí, opakování 8. roč.	MuV - rasismus – otrokářství v USA	
---	--	--	--

Ročník: 9. (2h týdně)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- učí se chápat 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších světových válek - učí se chápat okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese - učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu	Moderní doba Situace v letech 1914 – 1948 - první světová válka - situace v Rusku, ruské revoluce - vznik ČSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - světová hospodářská krize a její důsledky - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války - cesta k Mnichovu, Mnichovská	VDO - vznik totalitního zřízení Ov - problémy lidské nesnášenlivosti - životní názor (náboženství) MeV - propaganda Čj (lit.) - literatura 1. pol. 20. stol. Vv, Hv - umění 1. pol. 20. stol. VDO - volební systém, formy vlády, ČSR – Češi x Němci x Židé EGS - a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, vznik SN MuV - rasismus 20.st, lid. solidarita během válek	

- seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou ČSR v období druhé republiky, protektorátu	dohoda a její důsledky - protektorát Čechy a Morava	EV - prům. revoluce a živ. prostředí, tech. Vynálezy	
- chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím - seznámí se s postavením ČSR v mezinárodních souvislostech - učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti - učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa - uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých - seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události r. 1968) - učí se úctě k odkazu účastníků odboje - učí se chápat poválečný vývoj ČSR, který vyústil v únorové události 1948	- druhá světová válka - domácí a zahraniční odboj - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - poválečné Československo v letech 1945 – 1948 - únorový převrat 1948 Shrnutí Dějiny od poloviny 20. století do současnosti - postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace ČSR ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí	Vv, Hv - klasicismus, romantismus (stav., soch., mal., hudba) Čj (lit) - národní obrození, romantismus VDO - občanská společnost EV - prům. revoluce – dopad na živ. prostředí a přírodní zdroje, tech. vynálezy	

	- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy)	MuV - obroda čes. jaz., knihy, noviny... Čj (lit.), Vv, Hv - umění 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol MuV - rasismus – otrokářství v USA	
- učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik ČR - ustavení demokrat. režimu - hrozba terorismu - vliv médií na každodenní život a politické dění - ujasnění si začlenění ČR do integračního procesu (vstup do EU)	- charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) - krize sovětského impéria a „perestrojka“ - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ - rozpad Československa, vznik ČR - Česká republika na přelomu tisíciletí - technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. stol., evropská integrace, globalizace Shrnutí Opakování 9. roč.	VDO - formy vlády Čj (lit.) - literatura 2. pol. 20. stol. Vv, Hv - umění 2. pol. 20. stol. EGS - revoluce 1989, začlenění ČR do integračního procesu – vstup do EU MeV - sdělovací prostředky a politika	

Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Předmět výchova k občanství se zaměřuje na postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Vede je k orientaci ve významných situacích společenského života a k utváření vztahů ke skutečnosti. Formuje vnitřní postoje žáků k důležitým oblastem lidského života a vědomí odpovědnosti za vlastní život. Vede je k sebepoznávání.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací obor: Výchova k občanství
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
 Ročník: 6. (1 hodina týdně)

I. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- vyjmenuje a popíše státní symboly - popíše, kdy a jak se používají - vysvětlí, k čemu slouží - prokazuje úctu státním symbolům	- státní symboly ČR		
- svými slovy vyjádří, co pro něho znamená pojem domov, vlast, vlastenectví - uvede, čím v minulosti i současnosti přispěly české země světu v kultuře, vědě, umění, politice, sportu - uvede svůj vzor z české historie či současnosti a výběr zdůvodní - uvede příklad svátků a tradic ČR, popíše, jak je doma slaví	- naše vlast – kulturní bohatství, tradice - občanský život – život v obci - kultura jiných národů - lidská práva - tolerance	VDO - odpovědnost, tolerance - uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých. - učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy. - vede k porozumění sobě samému a druhým. Podporuje dovednosti a	

- popíše přírodní a kulturní zajímavosti své obce, uvede příklad památek hlavního města Prahy - má vlastenecké cítění, svými slovy vyjádří, na co mohou být občané ČR hrdí, čím je naše země výjimečná - zajímá se o život v obci, navrhuje zlepšení jejího prostředí - respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků		přináší vědomosti týkající se duševní hygieny	
- všímá si životního prostředí v obci, popíše nedostatky a navrhuje řešení	Naše obec		
- uvede příklad lidí (zejména v okolí, obci), kteří potřebují pomoc, a navrhuje možnosti, jak jim pomoci - podle svých možností nabízí pomoc potřebným - zdůvodní, proč je důležité si vzájemně pomáhat - v modelové situaci poskytování pomoci raněnému dodržuje pravidla poskytování první pomoci	- rozdíly mezi lidmi - základní lidská práva - zásady první pomoci	VDO - vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod PRVNÍ POMOC – poskytnutí	
- jedná podle pravidel slušného chování	- pravidla slušného chování		

- dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje - argumentuje, vysvětlí, obhájí svůj názor - uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá - sděluje svůj názor, srozumitelně jej formuluje	- komunikace mezi lidmi - řešení konfliktů	VDO - rodina jako vzor a příklad - rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti - prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování	
- uvede, v čem se lidé navzájem liší, co mají společného - respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) bez posměšků - používá empatie – umí se vžít do jejich pocitů druhých (menšiny)	- lidská práva - kulturní odlišnosti	MuV - poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách. - učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin	
- uvede příklady projevů netolerantního, „nepřátelského“ chování a zaujímá k němu odmítavý postoj - navrhuje možnosti nápravy, řešení	- lidská práva - kulturní odlišnosti	- identita, diskriminace, rasismus, xenofobie, národnost, netolerance aj.	
- uvede příklady spolupráce mezi lidmi - popíše, jak se projevuje spolupráce	- rodina - škola - obec	OSV - vede k porozumění sobě samému a druhých. - napomáhá k zvládání	

v rodině, ve škole, obci - vysvětlí, v čem je spolupráce důležitá		vlastního chování. - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace. - umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací.	
--	--	---	--

II. ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- osvojuje si vhodné metody učení - dělá si poznámky, které mu usnadní učení - zkouší různé způsoby učení - volí vhodný učební styl s ohledem na svou osobnost	- učební styly	OSV - rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění	

III. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- vlastními slovy vysvětlí, v čem spočívá hospodárnost - sestaví vlastní rozpočet - vyjmenuje zdroje příjmů a výdajů v rozpočtu – osobním, rodinném - navrhuje možnosti úspory v rodinném rozpočtu - uvede příklad záležitostí, které je	- hospodaření s penězi a majetkem - rozpočet (rodinný) – příjmy a výdaje	VDO - morální rozvoj - souvislost mezi ekologickými, technicko - ekonomickými a sociálními jevy	

třeba financovat z obecního rozpočtu

IV. STÁT A PRÁVO

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- jednoduchým způsobem popíše, co si představuje pojmům demokracie - vlastními slovy vysvětlí, proč se státní moc dělí do tří složek	- znaky demokracie	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – význam Ústavy jako základního zákona země	
- vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány - jednoduše popíše jejich funkci - uvede, které instituce se podílejí na správě obce	- moc zákonodárná, výkonná a soudní - obecní správa	OSV - morální rozvoj - první zákoník	
- vyjmenuje příklady základních lidských práv - uvede základní dokumenty týkající se lidských práv - vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi - hájí svá práva a respektuje práva druhých	- základní lidská práva a svobody	VDO - historie lidských práv	

- objasní důležitost ochrany lidských práv			
- vysvětlí, proč je důležité dodržovat pravidla	- pravidla ve společnosti		
- respektuje a dodržuje právní normy			

V. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- jednoduše vysvětlí, proč porušování lidských práv patří k závažným problémům	- porušování lidských práv	EGS - řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech - řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv - upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost	
- uvádí nedostatky v životním prostředí v obci	- životní prostředí	EV - rozvíjí porozumění souvislostem a vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí	
- navrhuje řešení a sám se dle svých schopností zapojuje			

		- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování - umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnosti ve vztazích k životnímu prostředí	
--	--	---	--

Ročník: 7. (1 hodina týdně)

I. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- jednoduše vysvětlí pojem nacionalismus a rozdíl mezi ním a vlastenectvím - uvede příklady jejich projevů na konkrétním jednání v současnosti nebo historii - vysvětlí, čím může být nacionalismus nebezpečný - uvede příklady přírodních a kulturních zajímavostí ČR - má vlastenecké cítění, zajímá se o osud země, chce přispět k jeho rozvoji – uvede možnosti, jak se podílet na životě ve společnosti, obci - respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků	- naše vlast – kulturní a přírodní bohatství - občanský život - lidská práva - kultura jiných národů - projevy nesnášenlivosti - tolerance	OSV - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. Napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování. - vychovává k úctě k zákonům. Rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku. - přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost. - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.	

- vysvětlí, v čem spočívá vandalské chování - zdůvodní, proč je nesprávné a čím poškozuje ostatní - rozpozná projevy vandalského chování v praxi - chová se zodpovědně a hospodárně vůči veřejnému majetku - uvede, jak lze proti vandalskému chování vystupovat – pozitiva i negativa - v rámci svých možností proti vandalismu vystupuje a zasahuje	- majetek a jeho ochrana		
- uvede příklady kulturních institucí - vysvětlí, co kulturní instituce nabízejí - uvede kulturní instituce ve své obci a okolí - seznámí se s jejich nabídkou - vybírá si z ní a svůj výběr zdůvodní – vysvětlí, proč ho zajímá právě to	- naše obec – kulturní instituce		
- vysvětlí, co jsou to média, mediální sdělení	- prostředky masové komunikace		

- uvede příklad, jak nás média ovlivňují		MeV - vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu. - umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích. Přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace.	
- uvede příklad lidí, kteří potřebují pomoc - hledá a navrhuje řešení, jak jim pomoci - uvede, jak by v těchto případech mohli pomáhat jednotliví lidé – on sám, jeho rodina (dle možností) - podle svých možností nabízí pomoc potřebným	- rodina, škola, sociální skupiny - základní lidská práva - ochrana za mimořádných událostí	OSV - vede k porozumění sobě samému a druhým. Napomáhá k zvládnutí vlastního chování. - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. Umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací.	
- jedná podle pravidel slušného chování - dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje - argumentuje, vysvětlí, obhájí svůj	- pravidla slušného chování - komunikace mezi lidmi	OSV - vede k porozumění sobě samému a k druhým lidem. Napomáhá k zvládnutí vlastního chování. - přispívá k vytváření dobrých	

názor - uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá - sděluje a srozumitelně formuluje svůj názor		mezilidských vztahů. Rozvíjí základní dovednosti mezilidské komunikace.	
- vysvětlí pojmy tolerance, menšina - respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) bez posměšků - používá empatie – vžívá se do pocitů druhých (menšiny)	- lidská práva - kulturní odlišnosti - světová náboženství	VDO - umožňuje participovat na rozhodnutích s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků. - prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování. - přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance, odpovědnost. - Vede k asertivnímu jednání.	
- vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie - uvede příklady jejich projevů	- lidská práva		
- odmítá je a navrhuje řešení	- kulturní odlišnosti - světová náboženství	MuV - kulturní difference – člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, ale i jako součást etnika	

		- lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci - etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost - multikultura – naslouchání druhým, komunikace příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem - princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty	
- uvede příklady spolupráce mezi lidmi - popíše, jak se projevuje spolupráce v rodině, ve škole, obci - vysvětlí, v čem je spolupráce důležitá - uvede příklad spolupráce na mezinárodní úrovni	- rodina - škola - obec - EU	OSV - komunikace - respekt k druhým	

II. ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- rozpozná vlastní chyby při komunikaci s druhými - navrhuje možnosti jejich odstranění a realizuje je	- komunikace	OSV - mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy - komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích - řešení problémů a rozhodovací dovednosti – problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů - hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření podvědomí o kvalitách typu dovednost, spolehlivost, spravedlnost, respektování	

III. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- vysvětlí, v čem je rozdíl mezi hmotným a nehmotným majetkem, a doloží na příkladech - uvede příklad osobního, rodinného, obecního, státního a podnikového majetku a příklady majetku soukromého a veřejného	- formy vlastnictví	VDO - umožňuje participovat na rozhodnutích celku, s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků. - vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě. Rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku. - učí sebedůvěře a sebeúctě, samostatnosti a angažovanosti.	
- vysvětlí, v čem spočívá hospodárnost - jednoduše objasní funkci peněz	- hospodaření s penězi a majetkem - peníze – funkce a formy placení	VDO - vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.	
- rozlišuje služby a statky a uvede jejich příklad	- zboží – statky a služby	- rozvíjí a podporuje komunikační, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti.	

		- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě.	
--	--	--	--

IV. STÁT A PRÁVO

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	
- rozlišuje formy států podle toho, kdo vykonává moc, a podle toho, kdo stojí v jeho čele, a uvede jejich příklad - na příkladech vysvětlí rozdíl mezi demokracií a autokracií - objasní výhody života v demokratické společnosti	- formy států - znaky demokracie	VDO - význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. - vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě. - vychovává k úctě k zákonům. - přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost.	
- uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- státní správa a samospráva		
- popíše fungování voleb do	- volební systém	- vede k rozeznávání	

Parlamentu ČR		platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci.	
- vysvětlí důležitost voleb pro demokratickou společnost			
- vyjmenuje příklady základních lidských práv - uvede základní dokumenty týkající se lidských práv - vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi - hájí svá práva a respektuje práva druhých - objasní důležitost ochrany lidských práv	- základní lidská práva a svobody - listina základních práv a svobod	- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.	

V. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- jednoduše vysvětlí, proč vznikla EU - uvede příklad, jaký má členství v EU vliv na běžné občany	- evropská unie	EGS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. - jsme Evropané.	
- uvede příklad mezinárodních organizací a společenství a jednoduše vysvětlí jejich význam	- nadnárodní společenství - mezinárodní spolupráce	- mezinárodní a nevládní organizace, jejich vliv na řešení globálních problémů.	

- uvede příklad problémů vyplývajících z netolerance mezi lidmi, nedostatečné informovanosti o jiných kulturách nebo mylného pocitu nadřazenosti - vcítuje se do pozice těchto lidí - navrhuje možná řešení - uvede příklad ekologických problémů svého okolí, obce, státu	- porušování lidských práv - netolerance, xenofobie	- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu. - vede k pochopení významu společenských politik a institucí EU, seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život.	
- popíše, jak můžeme svým jednáním a způsobem života, ovlivnit ekologické problémy	- ekologie	EV - bohatství – ochrana přírodního a kulturního bohatství, Zachraňme Zemi.	

Ročník: 8. (1 hodina týdně)

I. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků	- občanský život - lidská práva - kultura jiných národů	MuV - učí, že etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazená jiné. - rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie.	
- porovná různé typy mediálních sdělení, zprávy z různých úhlů pohledu - vyvodí z toho závěry (kritický přístup k informacím) - zamyslí se nad fungováním reklamy – k čemu a komu slouží, jakých prostředků používá, čím ovlivňuje lidi	- média		
- dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje - argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor - uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá	- komunikace mezi lidmi - řešení konfliktů		

- sděluje, srozumitelně formuluje svůj názor			
- respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) bez posměšků - používá empatie – umí se vžít do pocitů druhých (menšiny)	- lidská práva - kulturní odlišnosti	- poskytuje znalost některých základních pojmů: identita, diskriminace, rasismus apod. - přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.	
- vysvětlí, proč je rasismus porušováním lidských práv	- lidská práva	- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a jeho prezentace	
- uvede příklady spolupráce mezi lidmi - popíše, jak se projevuje spolupráce v ekonomické oblasti (dělbá práce, výroba) - vysvětlí, v čem je spolupráce důležitá	- dělbá práce		

II. ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- rozpozná rozdíly mezi prožíváním, jednáním a vlastnostmi svými a	- vnitřní svět člověka	OSV - vede k uvědomování si	

jiných lidí - vysvětlí, proč by se měl člověk snažit poznat sám sebe, a uvede příklady situací, ve kterých je důležité znát svou osobnost - snaží se o vlastní sebepoznání	- podobnost a odlišnost lidí – prožívání, chování, vlastnosti, schopnosti - psychické procesy a stavy - sebepoznání	hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění. - napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a jeho prezentace	
- stanovuje si cíle s ohledem na svou osobnost (zájmy atd.) a plánuje kroky k jejich dosažení - trénuje a posiluje vůli	- osobní vlastnosti a rozvoj - vůle	- vede k porozumění sobě samému a druhým - napomáhá k zvládnutí vlastního chování. Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.	
- uvede příklad kladných a záporných charakterových vlastností a jejich projevů - určí své kladné a záporné vlastnosti - navrhne možnosti usměrnění svých záporných vlastností a stanoví si reálný plán - vhodně koriguje své chování a jednání - oceňuje kladné vlastnosti druhých a ve vhodných situacích umí taktně	- charakter - sebepoznání a seberegulace	- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci	

upozornit na jejich nedostatky			
- uvede možnosti a prostředky osobního sebepoznání - snaží se o sebepoznání - pomocí testů, psychologických cvičení, sebereflexe - navrhuje prostředky k rozvoji osobních předností a překonání nedostatků - kontroluje své chování a jednání a pozitivně je usměrňuje - popíše rozdíl mezi zdravým sebevědomím a sebevědomím nízkým a přehnaným - uvede, co by mohlo přispět ke zdravému sebevědomí	- seberegulace - sebevědomí	OSV - napomáhá k zvládnutí vlastního chování - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace - výchova demokratického občana - vede k aktivnímu postoji - vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení	

III. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- rozlišuje služby a statky a uvede jejich příklad - vysvětlí, čím se zabývá výroba,	- zboží – statky a služby - dělba práce - výroba, obchod a služby		

obchod a služby			
- popíše „cestu“ jednoduchého výrobku od výrobce ke spotřebiteli			
- jednoduše popíše chování kupujících a prodávajících	- nabídka a poptávka		
- na příkladu vysvětlí, jak funguje trh	- fungování trhu		

IV. STÁT A PRÁVO

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány - popíše jejich funkci - objasní, v čem spočívá přínos dělení státní moci	- moc zákonodárná, výkonná a soudní		
- popíše fungování voleb do Parlamentu ČR - vysvětlí důležitost voleb pro demokratickou společnost - objasní rozdíl mezi pravicí a levicí a uvede jejich základní znaky - uvede příklady, jak by se mohly	- volební systém - politické strany		

výsledky voleb promítnout do života občanů - vyloží, podle čeho by se měl volič rozhodovat, a svůj názor zdůvodní			
- vyjmenuje příklady základních lidských práv - uvede základní dokumenty týkající se lidských práv - vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi - hájí svá práva a respektuje práva druhých - objasní důležitost ochrany lidských práv	- základní lidská práva a svobody - listina základních práv a svobod - ústava ČR	VDO - vede k uvědomování si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění. - napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a jeho prezentace	
- vysvětlí rozdíl mezi vztahy upravenými právními a mravními normami - objasní, které druhy vztahů potřebují zvláštní ochranu	- právní vztah - právo a morálka		
- na jednoduchých příkladech popíše závazky a pohledávky vyplývající ze smluvních vztahů - provádí jednoduché právní úkony odpovídající věku	- občanskoprávní vztahy - smluvní vztahy	VDO - vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod - vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro	

- uvede příklad práv zákazníka a spotřebitele a přiměřeně je uplatňuje v běžném životě		fungování společnosti	
- vyjmenuje své povinnosti týkající se právních vztahů, do nichž vstupuje - uvede příklad postihů za porušování právních norem - vysvětlí, proč je důležité dodržovat pravidla - respektuje a dodržuje právní normy	- právní normy - občanskoprávní vztahy	- vychovává k úctě k zákonu - rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku - přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost	
- vyjmenuje orgány právní ochrany a jejich funkce	- orgány právní ochrany	- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy - učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání	

V. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- vysvětlí smysl vzniku Evropské unie - vyhledá odpověď na otázky týkající se řízení a orgánů EU	- Evropská unie	OSV - pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým - vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci - vede k uvědomění si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů - výchova demokratického občana - vede k uvažování o problémech	

Ročník: **9.** (1 hodina týdně)

I. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy	Poznámky
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem; - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám; - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	- člověk ve společnosti	OSV - uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazená jiné. - učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenost nést odpovědnost za své jednání. - rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci.	
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů.	- člověk jako jedinec		
		- napomáhá k uvědomování si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.	

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady; - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a tyto zásady uplatňuje ve svém jednání; - vysvětlí, jakou funkci plní banky a které služby občanům nabízejí; - rozlišuje, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané; - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu;	- stát a hospodaření		
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky; - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu; - objasní výhody demokratického	- stát a právo	VDO - vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod. - vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. - vychovává k úctě k zákonům, rozvíjí disciplinovanost a	

způsobu řízení státu pro každodenní život občanů; - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat běžný život občanů; - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod; - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství); - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věcí); - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování; - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce		sebekritiku. - přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost. MuV - učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.	
--	--	---	--

při postihování trestních činů; - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin, uvede jejich příklady			
- Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování; - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory; - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva; - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení na lokální úrovni (v obci, regionu); - uvede příklady mezinárodního terorizmu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání;	- mezinárodní vztahy, globální svět	EGS - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy. - objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa. - jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie, instituce Evropské unie a jejich fungování	

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti:

- **zkoumaní přírodních faktů a jejich souvislosti** s využitím různých empirických metod, poznávání (pozorování, experiment a různých metod racionálního uvažování)
- **osvojení takových poznatků, dovedností a metod pozorování živé a neživé přírody**, jichž by mohli využívat jak ve svém dalším vzdělávání, tak ve svém praktickém životě
- **bezpečnou práci** s dostupnými a běžně používanými látkami, zodpovědné a co nejefektivnější chování při běžných haváriích nebo požárech, aplikaci znalostí a hašení požárů v praxi a poskytování první pomoci
- **osvojení pojmů a zákonitostí**, rozvoj logického myšlení
- pochopení **vztahu člověka k životnímu prostředí**

Cílové zaměření vzdělávací činnosti:

Vzdělávání **ve fyzice** je zaměřeno na:

- osvojení fyzikálních pojmů a vztahů mezi veličinami
- rozvoj praktických dovedností v zacházení s měřidly, měřicími přístroji a jednoduchými zařízeními
- užití fyziky v reálných situacích

Vzdělávání **v chemii** je zaměřeno na:

- klasifikaci látek, jejich vlastností a použití
- chemické reakce a možnosti jejich ovlivňování v reálných situacích
- výpočty užitečné pro život
- orientaci ve využívání chemických látek v různých oblastech života a na hodnocení jejich vlivu na životní prostředí

Vzdělávání **v přírodopisu** je zaměřeno na:

- získávání základních poznatků o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi
- získávání přehledu o vzniku a vývoji Země a života na ní, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a jejich vzájemných vztazích
- funkční integraci poznatků z biologických a dalších přírodovědných oborů

Vzdělávání **v zeměpisu** je zaměřeno na:

- odhalení souvislostí přírodních podmínek se životem lidí i jejich společenství
- seznámení s podmínkami pro život lidí v jejich blízkém okolí, regionech, na území ČR, v Evropě i ve světě

Všechny předměty vzdělávací oblasti jsou vzájemně úzce spjaty (např. vlastnosti látek, energie, ochrana přírody a životního prostředí, životní styl, nemoci, úrazy prevence, první pomoc), Využívají také vědomosti z matematiky (výpočty, řešení rovnic a slovních úloh, převody jednotek).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Společné kompetence:

- Žáci vyhledávají a třídí informace z různých pramenů a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- učí se zkoumat příčiny procesů, souvislostí a vztahy mezi nimi
- nacházejí souvislosti s ostatními zejména přírodovědně zaměřenými předměty

Specifické kompetence:

Ve fyzice:

- Žáci si osvojují základní fyzikální pojmy a vztahy zobecňováním reálných jevů
- samostatně pracují, měří a experimentují, získané výsledky porovnávají, posuzují a vyvozují z nich závěry

V chemii:

- Žáci si osvojují základní chemické pojmy, zákonitosti a výpočty
- pozorují různé chemické látky, jejich vlastnosti a reakce, měří některé jejich vlastnosti
- vyvozují hypotézy o chemické podstatě sledovaných jevů či jejich průběhu, ověřují různými prostředky jejich pravdivost

V přírodopise:

- Žáci si osvojují základní biologické pojmy a vztahy
- aktivně operují s obecně užívanými biologickými termíny
- poznávají znaky organismů a přírodnin a dokáží je na základě těchto znaků správně taxonomicky zařadit

V zeměpise:

- Žáci si osvojují základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- vyhledávají a třídí informace o přírodních, hospodářských a kulturních poměrech v blízkém okolí, regionech i ve světě

Kompetence k řešení problémů

Společné kompetence:

- Žáci provádějí rozbor jevů a dějů probíhajících ve vyučování nebo vyskytujících se v jejich blízkém okolí
- jednoznačně formulují problém, na který při svém studiu narazí
- promyslí a naplánují způsob řešení problému a využívají k tomu vlastního úsudku a zkušenosti
- provádí rozbor problémů, odhadují výsledky
- hledají informace a navrhují metody, které by mohly přispět k řešení daného problému, posuzují řešení problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti a efektivnosti
- nacházejí shodné, podobné a odlišné znaky a souvislosti v různých aspektech dané problematiky
- kriticky myslí, volí logický postup, činí uvážlivá rozhodnutí, výsledky zhodnotí

- korigují chybné řešení problému, nenechají se odradit případným nezdarem
- osvojené metody řešení problémů aplikují při řešení obdobných či nových problémových situací

Speciální kompetence:

Ve fyzice, chemii a přírodopisu:

- žáci samostatně řeší zadané úkoly v rámci cvičení a laboratorních prací, při čemž využívají dostupné zdroje (tabulky, pomůcky, odbornou literaturu)-

Ve fyzice:

- zjišťují, že realita je složitější než fyzikální model

V chemii:

- při řešení chemických rovnic docházejí k poznatkům, že postupy jejich řešení jsou identické

V přírodopisu:

- poznávají složitosti a mnohotvárnost přírody a živých organismů včetně člověka

V zeměpise:

- zjišťují, že zeměpis má přírodovědný i společenskovední charakter

Kompetence komunikativní

Společné kompetence:

- Žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- zdůvodňují pracovní postupy
- vytvářejí hypotézy, zdůvodňují své postupy při řešení problémové situace
- komunikují na odpovídající úrovni
- naslouchají názorům druhých lidí, zapojují se do diskuze, vhodnou argumentací obhajují svůj názor

Specifické kompetence

Ve fyzice, chemii a přírodopisu:

- žáci rozumí různým typům textů a zápisů, obrazovým materiálům, schémům, tabulkám, grafům, chemickým a fyzikálními vzorcům a zápisům

V zeměpise:

- využívají informační a komunikační prostředky ke svému rozvoji, k aktivnímu zapojení do společenského dění a pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Společné kompetence:

- žáci účinně spolupracují ve skupině, podílí se společně s pedagogem na vytváření pravidel práce v týmu a učí se pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce na základě vlastních schopností a vloh
- přispívají k utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu a k upevňování mezilidských vztahů
- respektování ostatních ve svém okolí a vystupují ohleduplně a uctivě při jednání s druhými lidmi, přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ní požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápou potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného problému
- vytvářejí si pozitivní postoj k vlastní osobě, ovládají a řídí svoje chování a jednání, učí se schopnosti sebekontroly

Specifické kompetence:

Ve fyzice, chemii a přírodopisu:

- spolupracují ve skupině při laboratorních pracích a cvičeních

V zeměpise:

- poznává společenské a kulturní poměry jednotlivých světadílů a států a vytváří si představu o vlastním postavení v lidské společnosti

Společné kompetence:

- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace, poskytnou podle svých možností účinnou pomoc
- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové rysy
- jsou si vědomí svých práv a povinností

Specifické kompetence:

Ve fyzice, chemii a přírodopisu:

- chápou základní ekologické a environmentální problémy, rozhodují se v zájmu ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- umí se chovat zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožující život a zdraví člověka

V zeměpise:

- chápou základní principy, na nichž spočívají společenské normy a zákony, respektují přesvědčení druhých lidí a váží si jejich vnitřních hodnot

Kompetence pracovní:

Společné kompetence:

- žáci se učí organizovat svou vlastní práci
- využívají znalostí a zkušeností získané v jiných vzdělávacích oborech
- svědomitě se připravují na budoucí povolání
- dodržují bezpečnost při práci a zásady ochrany životního prostředí

Speciální kompetence:

Ve fyzice:

- získávají praktické dovednosti v zacházení s měřidly, jednoduchými zařízeními a přístroji, při práci s nimi dodržují vymezená pravidla
- učí se vyhledávat údaje v tabulkách a grafech

V chemii:

- učí se bezpečně zacházet s chemickými látkami, pomůckami a přístroji, s chemickými látkami neplýtvají, s pomůckami pracují šetrně

V přírodopisu:

- používají účinně přírodní materiál a pomůcky poskytnuté učitelem k výuce nebo pozorování
- získávají praktické dovednosti v zacházení s lupou a mikroskopem

V zeměpise:

- učí se zacházet s mapou a topografickými pomůckami

Vzdělávací oblastí prolínají průřezová témata:

OSV:

- formování volných a charakterových rysů
- rozvoj osobnostních postojů k přírodnímu prostředí a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí
- rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativity, mezilidských vztahů, komunikace a řešení problémů
- pochopení problémů platnosti základních přírodních zákonitostí

EV:

- základní podmínky života (voda, vzduch, přírodní zdroje)
- lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství, průmysl, doprava, odpady, ochrana přírody)
- vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví, lokální ekologické problémy)
- stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí
- zachování podmínek života, získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie

EGS:

- objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků
- potřeba a závažnost ochrany životního prostředí v dané lokalitě

Fyzika

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v hodinách fyziky směřuje k pochopení přírodních jevů a rozvíjení zájmu o ně. Seznamuje žáky s přírodními zákony a jevy kolem nás. Poznání fyzikálních zákonů je založeno na experimentu, pozorování a diskuzi. Seznamuje žáky nejenom s přírodními zákony, ale hlavně s jejich praktickým využitím v životě – převážně v technice. Žáci si osvojují nástroje, pomocí kterých mohou přírodní jevy sledovat, zaznamenávat, vyhodnocovat, případně ovlivňovat. Učí se analyzovat fakta, dávat je do vzájemných souvislostí a výsledné poznatky či dovednosti vhodně uplatňovat v každodenním životě, případně ve své budoucí profesi. Klademe důraz na to, aby žáci neztráceli představu, jak probíraná látka souvisí se životem - jaká je její praktická využitelnost. Důležité je také to, aby si na základě probírané látky vytvářeli odpovědný postoj ke světu kolem sebe, především s ohledem k trvale udržitelnému rozvoji společnosti a světa.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Fyzika

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 6. (2 hodiny týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- uvede konkrétními příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Vlastnosti látek a těles - stavba látek - elektrické vlastnosti látek - magnetické vlastnosti látek	OSV - pozorování - pozoruje okolní tělesa a látky - difúzi jako důsledek neustálého neuspořádaného pohybu částic - charakteristické vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných	
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi	Fyzikální veličiny a jejich měření - měřená délky - měření objemu tělesa - měření hmotnosti tělesa - měření času - měření teploty tělesa	- rozvoj praktických dovedností v zacházení s měřidly a měřicími přístroji - práce ve dvojicích při zjišťování hmotnosti těles na vahách	

hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - využívá s porozuměním vztah mezi rychlostí, dráhou a časem při řešení praktických problémů	- hustota a její měření - pohyb těles, rychlost - síla a její měření		
	Elektrické vlastnosti látek - model atomu - elektrické pole		
	Magnetismus - magnety a jejich vlastnosti - magnetické pole		
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Elektrický obvod - elektrický proud v kovech - magnetické pole elektrického proudu - rozvětvený elektrický obvod	Ochrana zdraví - bezpečné zacházení s elektrickým zařízeními - první pomoc při úrazu elektrickým proudem	

Ročník: 7. (2 hodiny týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Pohyb tělesa - pohyb tělesa	OSV - pozorování - klidu a pohybu konkrétních těles - konkrétních rovnoměrných a nerovnoměrných pohybů	
- změří velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působící na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvádění změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích - aplikuje poznatky o otáčivých a deformačních účincích síly při řešení praktických problémů	Síly a jejich vlastnosti - síla., skládání sil - výslednice 2 sil stejného a opačného směru - gravitační pole a síla - těžiště tělesa - posuvné účinky síly - pohybové zákony - otáčivé účinky síly - deformační účinky síly	- různých případů vzájemného působení konkrétních těles - účinků gravitační síly - objevování platnosti přírodních zákonů Praktické dovednosti - měření síly siloměrem - určení svislého směru olovnicí Experimentální ověření - rovnováhy na páce - rovnováhy na pevné kladce	

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Kapaliny a plyny - mechanické vlastnosti kapalin - mechanické vlastnosti plynů	Spojování vědomostí s technickou praxí - hydrostatický lis - hydrostatické brzdy - stavba lodí - vzdušné balóny - manometry	
- využívá zákonu o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí zákonu odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze přechodu světla čočkami	Světelné jevy - přímočaré šíření světla - odraz světla - zobrazení zrcadly - lom světla - zobrazení čočkami - rozklad světla hranolem	EV - referát o zatmění Slunce a Měsíce - využití zrcadel pro větší bezpečnost v dopravě - vysvětlení přírodního jevu „duha“	

Ročník: 8. (2 hodiny týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - užívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	Práce. Energie. Teplo. - práce - výkon - výpočet práce z energie a času - pohybová a polohová energie - vnitřní energie - teplo - změny skupenství látek	OSV - pozorování dráhového účinku síly - přeměna polohové a pohybové energie - skupenských přeměn látek Měření - bodu tání krystalické látky	
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého - změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	Elektrické jevy - elektrický náboj - elektrické pole - elektrický proud	Měření - elektrického proudu - elektrického napětí	

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Zvukové jevy - šíření zvukového rozruchu prostředím - ochrana před nadměrným hlukem	- vytváření a pozorování zdrojů zvuku, tónů, jejich výšky a hlasitosti, odrazu zvuku Ochrana zdraví - používání předepsaných ochranných pomůcek pro hlučná pracoviště	
--	---	--	--

Ročník: 9. (2 hodiny týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí - zapojí správně polovodičovou diodu - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Elektromagnetické jevy - střídavý proud - vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech - vedení elektrického proudu v polovodičích - bezpečné zacházení s elektrickým zařízením - elektromagnetické záření - světelné jevy a jejich využití	OSV - ochrana zdraví při práci s elektrickým proudem - využití v lékařství - ochrana zraku před škodlivými vlivy	
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Jaderná energie - přirozená radioaktivita - vazebná energie - jaderné reakce - jaderná elektrárna - radioaktivní odpad	OSV - rozvoj osobních postojů k přírodnímu prostředí EV - získávání obnovitelných zdrojů energie - zachování podmínek života	

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	Země a vesmír - sluneční soustava - kosmonautika	OSV - rozvoj emocionálních vztahů k přírodnímu prostředí - orientace na mapě hvězdné oblohy - (exkurze do planetária)	
---	--	--	--

Chemie

Charakteristika předmětu

Chemie je vědní disciplína, která zkoumá chemické látky a chemické děje. Svým badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Žáci si zde osvojují dovednosti soustavně, mohou objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Seznamují se s rolí člověka při citlivém udržování přírodní rovnováhy a poznávají vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Žáci využívají reálné a myšlenkové experimenty, samostatnou tvůrčí práci při řešení problémů a vyhledávání informací, moderní informační technologie a získané poznatky v praxi.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

Vzdělávací obor: **Chemie**

Vyučovací předmět: **Chemie**

Ročník: **8.** (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- rozliší látky a tělesa - určí společné a rozlišné vlastnosti látek - rozpozná u běžně známých dějů, kdy dochází k chemickým přeměnám látek - bezpečně pracuje s běžně používanými chemickými látkami - orientuje se ve varovných značkách a symbolech - uvědoměle jedná v modelových situacích s únikem nebezpečných chem. látek	Pozorování, pokus a bezpečnost práce - chemie jako jedna z přírodních věd a její význam pro společnost - látky a tělesa, vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, teplota tání a varu, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek) - pozorování, měření, pokus - zásady bezpečné práce - nebezpečné látky a přípravky, varovné symboly - mimořádné události, havárie, úniky	F – látky a tělesa EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- rozlišuje směsi a chemické látky	Směsi - různorodá, stejnorodá	Př – ochrana přírody a životního prostředí	

- vypočítá koncentraci roztoku - prakticky připraví roztok daného složení - objasní základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - správně užívá termíny koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - na základě znalostí složení směsí navrhne způsoby oddělení jejich složek a prakticky je provede - popíše jednotlivé druhy vod a jejich použití - vlastními slovy vyjádří princip výroby pitné vody ve vodárnách - popíše složení vzduchu, vznik teplotní inverze a smogu - vyjmenuje zdroje znečištění vod a ovzduší, navrhne opatření	- směsi v přírodě a v každodenním životě - vyjadřování složení roztoků (hmotnostní zlomek, koncentrace) - nasycený, nenasycený roztok - ovlivňování rozpouštění pevné složky do roztoku (vliv teploty, plošného obsahu a míchání) - oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) Voda - druhy vod - výroba pitné vody - čistota vody a příklady jejich znečišťování Vzduch - složení - čistota ovzduší a zdroje znečištění - teplotní inverze, smog - ozónová vrstva	EV - vztah člověka k životnímu prostředí EV - základní podmínky života (voda, ovzduší – význam pro život na Zemi, ochrana jejich čistoty)	
--	--	---	--

- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - popíše složení atomu - rozlišuje chemické prvky a chem. sloučeniny a pojmy užívané ve správných souvislostech - užívá chemické značky vybraných prvků - orientuje se v periodické soustavě chem. prvků - vysvětlí pojem protonové číslo a používá ho k určení prvků a počtu protonů a elektronů v atomu prvku - rozlišuje kovy a nekovy, usuzuje na jejich vlastnosti, popíše jejich použití - určí počet molekul a počet atomů v molekule dané látky - vysvětlí pojem chemická vazba - definuje pojmy kation a anion a zapíše chemickou rovnici jejich vznik	Částicové složení látek a chemické prvky Částicové složení látek - atom, proton, neutron, elektron, molekula Prvky - názvy, značky, vlastnosti, použití vybraných prvků - orientace v periodické soustavě chemických prvků, skupiny, periody, protonové číslo, periodický zákon Chemické sloučeniny - chemická vazba - iontové sloučeniny	F – látky a tělesa Př – funkce vybraných prvků v lidském organismu	
- rozliší reaktanty a produkty	Chemické reakce - zákon zachování hmotnosti,	M – rovnice, přímá úměrnost F - elektřina	

- uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí provede jejich klasifikaci - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praktickém životě - prakticky provede jednoduchou chemickou reakci - zapíše reakci chemickou rovnicí - užitím ZZH vypočítá hmotnosti reaktantů a produktů - používá pojmy látkové množství a mol při čtení chem. rovnic	chemická rovnice, reaktanty a produkty - látkové množství, molární hmotnost - výpočty z rovnic - klasifikace chemických reakcí (slučování, neutralizace, reakce exotermická a endotermická...) Chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou vazbou		
- ovládá názvosloví oxidů, halogenidů, kyselin, hydroxidů - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů, halogenidů, kyselin a hydroxidů - prakticky zvládne poskytnout první pomoc při otrávení oxidem uhelnatým, při poleptání pokožky roztokem kyseliny nebo hydroxidem - správně naředí roztoky kyselin	Anorganické sloučeniny - oxidy – názvosloví, vlastnosti, využití - halogenidy – názvosloví, vlastnosti, využití - kyseliny a hydroxidy – názvosloví, vlastnosti, využití - kyselost, zásaditost, pH - ředění kyselin - první pomoc při poleptání se	Z – globální a environmentální problémy lidstva (skleníkový efekt) Př - ochrana přírody a životního prostředí EV - skleníkový efekt, kyselé deště - vztah k životnímu prostředí OSV - řešení problémů a	

- vysvětlí vznik skleníkového efektu, kyselých dešťů a jejich vliv na životní prostředí, uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH - změří pH univerzálním indikátorovým papírkem	roztokem kyseliny nebo zásady	rozhodovací dovednosti	
--	-------------------------------	------------------------	--

Ročník: 9. (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- ovládá názvosloví solí odvozených od bezkyslíkatých i kyslíkatých kyselin - popíše vlastnosti a použití vybraných solí - rozpozná neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi - zapíše neutralizaci chem. reakcí - uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi	Anorganické sloučeniny, soli - neutralizace - vznik solí bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin - názvosloví, vlastnosti, využití		
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti, použití - zapíše vzorce alkanů, alkenů, alkynů a arenů - zhodnotí užívání fosilních paliv a průmyslově vyráběných paliv jako zdrojů energie	Organické sloučeniny Uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s násobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - základní názvosloví Paliva - uhlí, ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	EV - základní podmínky života (přírodní zdroje – jejich vyčerpatelnost, vlivy na	

- uveďte příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uveďte jejich zdroje, vlastnosti a použití - umí napsat vzorce vybraných derivátů uhlovodíků - popíše zdroje, vlastnosti a funkci vybraných sacharidů, tuků, bílkovin a vitamínů v lidském těle a jejich vhodný obsah ve stravě - orientuje se v koncových produktech biotechnologického zpracování bílkovin, tuků a sacharidů - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy - určí produkty postačující pro aktivní fotosyntézu	- zhodnocení spalování přírodních i průmyslově vyrobených paliv z hlediska životního prostředí Deriváty uhlovodíků - uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina - příklady v praxi významných halogenderivátů, alkoholů, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin - základy názvosloví Přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle Fotosyntéza	prostředí, ekologická zátěž) RV – nebezpečí používání alkoholických nápojů, zdraví prospěšné složky lidské potravy EV - vztah člověka k životnímu prostředí	
- orientuje se v přípravě významných chemických látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin - koroze	Z – chemický průmysl v ČR EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství, průmysl,	

- zhodnotí zneužívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - uvede činitele ovlivňující rychlost koroze a navrhne způsoby ochrany ocelových předmětů před korozí - vyjmenuje zástupce draselných a dusíkatých průmyslových hnojiv - popíše vlastnosti a použití cementu, vápna, sádry a keramiky - zapíše chemickou rovnici výroby hašeného vápna a tvrdnutí vápenné malty - vyjmenuje plasty a syntetická vlákna včetně jejich vlastností a uvede jejich klady a zápory jejich používání - aplikuje znalosti o principech hašení požáru na řešení modelových situací z praxe - uvede příklady volně prodávaných hořlavin a vysvětlí zásady bezpečné práce s těmito látkami - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a uvědomuje si	- průmyslová hnojiva - tepelně zpracované materiály (cement, vápno, sádra, keramika) - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití , likvidace - detergenty a pesticidy, insekticidy - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti, principy hašení požárů - léčiva a návykové látky - znečišťování životního prostředí	odpady,...) Rv – zneužívání návykových látek	
---	--	--	--

nebezpečí, kterému se vystavuje jejich konzument - identifikuje největší zdroje znečištění životního prostředí a navrhuje preventivní opatření vedoucí ke snížení znečištění životního prostředí - je obeznámen s globálními environmentálními problémy naší planety		EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
--	--	---	--

Přírodopis

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v hodinách přírodopisu směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu. Seznamuje žáky se zákonitostmi a porozuměním přírodních dějů v oblasti živé i neživé přírody. Formou výzkumu, pozorování a experimentování poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění zákonitostem přírodních procesů. Seznamuje žáky se stavbou živých organismů. Umožňuje poznat přírodu jako ucelený a dynamický systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích, a tím zejména k ochraně přírody i uvědomění si role člověka při citlivém udržování přírodní rovnováhy, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Poměrně široký rozsah výstupů je přizpůsoben reálným možnostem našich žáků. Ve vyučování se využívá výklad doplněný demonstračními pomůckami a multimediální technikou. Často se doplňuje skupinovou prací (s využitím odborné literatury, pracovních listů a přírodnin), laboratorními pracemi, případně pozorováním v terénu (exkurze, vycházky s pozorováním, sběr a určování přírodnin).

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

Vzdělávací obor: **Přírodopis**

Vzdělávací předmět: **Přírodopis**

Ročník: **6.** (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - vysvětlí princip základních rostlinných	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam: - výživa - dýchání - růst - rozmnožování - vývin - reakce na podněty - názory na vznik života Význam a zásady třídění organismů: - taxonomický systém - znaky organismů Základní struktura života: - buňky	EV - ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí - vztahy člověka a prostředí - důsledky lidských činností na prostředí EV - systémový přístup - vazby mezi prvky systémů - hierarchické uspořádání systémů - vztahy systémů a okolí - objektivní platnost základních přírodních zákonitostí	

fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů - určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- pletiva a tkáně - orgány - orgánové soustavy - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné Anatomie a morfologie rostlin: - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) Vývoj, vývin a systém živočichů: - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Rozšíření, význam a ochrana živočichů: - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů: - etologické znaky jednotlivých živočišných skupin	- dynamické souvislosti od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek OSV - zvířecí a lidská komunikace - seberegulující chování jako základní ekologický princip	
---	--	--	--

Ročník: 7. (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- popíše základní rozdíly mezi buňkami rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních buněčných orgánů - třídí organismy a zařadí významné organismy do říší a nižších taxonomických skupin	Fyziologie rostlin: - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování Systém rostlin: - porovnávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemen. a krytosemen. rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky vybraných zástupců Význam rostlin a jejich ochrana: - význam rostlin pro člověka - význam z hlediska ekosystému Houby bez plodnic: - základní charakteristika - pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi: - stavba, výskyt, význam, zásady	EV - objektivní platnost základních přírodních zákonitostí - systémový přístup - vazby mezi prvky systémů - rozvoj praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí OSV - člověk a zdraví - rozhodování v běžných i vypjatých situacích - spolupráce a komunikace v týmu	

místo v potravních řetězcích - objasní význam dvou organismů ve stélce lišejníků - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky: - stavba, symbióza výskyt a význam Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla: - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování Vývoj, vývin a systém živočichů: - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	EV - systémový přístup - vazby mezi prvky systémů - hierarchické uspořádání systémů, vztahy systémů a okolí	
--	--	---	--

Ročník: 8. (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového lidského jedince od početí po stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Anatomie a fyziologie: - stavba, funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti Fylogeneze a ontogeneze člověka: - rozmnožování člověka - původ a vývoj člověka Nemoci, úrazy a prevence: - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie Životní styl: - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	OSV - člověk a jeho svět - člověk a zdraví - fyzická stránka člověka MuV - etnický původ - rovnocennost etnických skupin a kultur EV - vliv prostředí na zdraví člověka EGS - člověk a zdraví - význam sportu z globálního hlediska lidí různých národností OSV - psychohygiena	

- uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka			
--	--	--	--

Ročník: 9. (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody - porovnává význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a	Země: - vznik a stavba Země Nerosty a horniny: - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků, principy krystalografie Vnější a vnitřní geologické procesy: - příčiny a důsledky Půdy: - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnost a příklady rekultivace Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi: - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	EV - nezbytnost postupného přechodu k udržitelnému rozvoji - udržitelnost rozvoje lidské civilizace EV - ekologický přístup při nakládání s přírodními zdroji	

udržení života na Zemi různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Geologický vývoj a stavba území ČR: - Český masív, Karpaty Podnebí a počasí ve vztahu k životu: - základní vlivy ovlivňující podnebí a počasí, globální problémy - význam vody a teploty prostředí pro život - ochrana a využití přírodních zdrojů - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy, příčiny vzniku mimořádných událostí - přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	VDO - vztah k okolnímu prostředí, k normám o hodnotám EGS - důsledky globálních vlivů na životní prostředí	
---	--	--	--

Zeměpis

Charakteristika předmětu

Zeměpis umožňuje žákům proniknout do zákonitostí života lidí v obci, v regionu, na území České republiky, v Evropě i ve světě. Využívá a rozvíjí poznatky z dalších přírodovědných oborů (fyzika, chemie, přírodopis) i společensko-vědních disciplín. Důležitým principem uplatňovaným při vzdělávání je zdůrazňování přímé souvislosti činností člověka a stavu přírody, vlivu lidské činnosti na stav životního prostředí a lidské zdraví.

Při výuce vyučovacího předmětu zeměpis se uplatňuje činnostní charakter výuky, v omezené míře výklad s prvky problémového vyučování. Žáci pracují většinou ve skupinách, kooperují, samostatně hledají informace, třídí je, na základě vlastních zkušeností řeší problémové úlohy. Nadaným žákům jsou zadávány individuální práce - referáty.

Žáci pracují s různými druhy map, porovnávají, ověřují získané informace a ze své práce vyvozují závěry. Kromě vědomostí získávají i řadu dovedností: pozorovat, experimentovat a orientovat se v souborech dat (mapa, atlas, statistické tabulky, graf, internet). Své poznatky si rozšiřují při vycházkách, výletech a exkurzích a aplikují je na reálnou situaci v národním, evropském či celosvětovém kontextu. Důraz je kladen na uvědomování si důsledků lidské činnosti na ekologii a na sociální cítění žáka. K nácviku týmové spolupráce slouží projekty, které vycházejí z reálného života.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

Vzdělávací obor: **Zeměpis**

Vyučovací předmět: **Zeměpis**

Ročník: **6.** (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy - prokáže na konkrétních případech tvar planety Země	Planeta Země - tvar a pohyby Země - Sluneční soustava	Inf – využití internetu k získání nejnovějších informací PŘ – Země a život	
- odpoví na otázky týkající se pohybu Země, její polohy a umí vysvětlit časová pásma	- důsledky pohybu Země na život lidí a organismů - střídání dne a noci - roční období - světový čas - datová hranice - pásmový čas	PŘ – typické rostliny pro jaro, léto	
- ví, jak působí Měsíc na Zemi - umí určit pohyby Měsíce	- přirozená družice Země		

- ví, co musí obsahovat mapa, pozná druhy map, umí se v nich orientovat - pracuje s busolou	Mapa	D, Př - mapy AJ – světové strany	
- rozlišuje a porovnává složky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost - rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	- přírodní složky a oblasti Země, přírodní sféra, složky a prvky přírodní sféry, geografické pásy, geografická pásma, výškové stupně	Př – mořští živočichové; žížala; co žije v rybníce; lišejníky k určení sv. stran; fotosyntéza EV - vztah člověka k prostředí	
- porovnává působení vnitřních a vnějších procesů, jejich vliv na přírodu a lidskou společnost	Přírodní oblasti	ČJ – kdo psal o Indiánech EV - základní podmínky života	
- posoudí prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí mozaiku multikulturního světa	Jak žijí lidé na Zemi - obyvatelstvo světa - rozmístění podle ras, národů, jazyk. skupin a náboženství - globální, společenské, polit. a hospodář. procesy	EGS - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět	
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla - pojmenuje obecné zákl. geogr. znaků sídel	- sídelní, politické a hospodář. poměry současného světa, sídelní systémy	EV - základní podmínky života	
- přiměřeně zhodnotí strukturu, složky	Světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura		

a funkce svět. hospodářství - lokalizuje na mapách hlavní světové a surovinové zdroje	- územní dělba práce - ukazatelé hospodář. rozvoje a životní úrovně		
- je schopen určit výhody civiliz. a technického pokroku - má přehled o základ. mez. organizacích	Svět se propojuje - cestování - technický pokrok - OSN - EU	D – jak řešily státy válečné spory, příklady porušování rovnoprávnosti mezi národy EGS - objevujeme Evropu a svět	

Ročník: 7. (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- dokáže charakterizovat planetu Zemi ve sluneční soustavě - zvládá zákonitosti živé a neživé přírody - chápe působení vnitřních a vnějších geologických sil - zná přírodní krajiny	Co už víme o zeměpisu - opakování učiva 6. roč.	PŘ – přírodní krajiny, podnebné pásy, lesní hospodářství EV - základní podmínky života	

- má přehled o obyvatelstvu světa, lidských rasách a hospodářství			
- dokáže vyjmenovat a porovnat všechny světadíly a oceány - chápe pojem stát a jeho hranice, rozlišuje různé typy státního zřízení	Jak je svět rozdělen - pevniny a oceány - státy a jejich hranice - státní zřízení	D – historické změny hranic států a jejich zřízení EGS - objevujeme Evropu a svět	
- ovládá určující a srovnávací kritéria mezi světadíly, přírodní oblasti, podnebné oblasti, vegetační oblasti, hospodářské oblasti, kulturní oblasti - orientuje se na mapě světadílů - zná charakteristiky hlavních regionů	Afrika - poloha a rozloha - členitost pobřeží - přírodní poměry - obyvatelstvo a hospodářství - politické uspořádání, mezinárodní spolupráce - hlavní regiony	Př – migrace ptáků D – objevy, válečné konflikty EV - základní podmínky života	
- dokáže vyjmenovat hlavní charakteristiky oceánu, zná nejslavnější pokořitele a mořeplavce - zná význam a využití oceánu	Atlantský oceán Indický oceán Tichý oceán Severní ledový oceán	Př – zoologie – fauna oceánu	

- ovládá určující a srovnávací kritéria mezi světadíly, přírodní oblasti, podnebné oblasti, vegetační oblasti, hospodářské oblasti, kulturní oblasti - orientuje se na mapě světadílů - zná charakteristiky hlavních regionů	Amerika - poloha a rozloha - členitost pobřeží - přírodní poměry - obyvatelstvo a hospodářství - politické uspořádání, mezinárodní spolupráce - hlavní regiony	D – objevy, válečné konflikty EV - základní podmínky života	
- orientuje se na mapě - zná charakteristiku světadílů	Antarktida - poloha a rozloha - přírodní poměry - vědecké stanice	D – objevitelé Př - fauna	
- lokalizuje na mapě - hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické, hospodářské poměry	Oceánie - charakteristika ostrovů - přírodní poměry - obyvatelstvo - politické uspořádání	Př – fauna, flóra	
- vymezí na mapě	Austrálie - zeměpisná poloha	D – objevitelé, historie Př – fauna, flóra	

- charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry - porovnává světadíly	- přírodní poměry - obyvatelstvo - hospodářství - politické uspořádání - mezinárodní spolupráce	EV - základní podmínky života	
- lokalizuje na mapě podle zvolených kritérií - srovnává jednotlivé regiony - zvažuje o změnách a jejich příčinách a problémech - vyjádří, jak je možno pomáhat lidem v nouzi - objasní potřebu tolerance, respektuje kulturní zvláštnosti a práva - na příkladech vyloží pojmy rasismus, xenofobie, antisemitismus	Asie - poloha, rozloha - hranice - přírodní poměry - obyvatelstvo - hospodářství - politické uspořádání - hlavní regiony - mezinárodní spolupráce - problémy a jejich řešení	Př – flóra, fauna, nerostné bohatství Ov – ohniska světových konfliktů EV - základní podmínky života	

Ročník: 8. (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- porovnává a přiměřeně hodnotí kulturní a politické poměry, umí pojmenovat státy Evropy a jejich hlavní města, politické zřízení	Evropa - Evropa se představuje - historický vývoj evropské civilizace - politické rozdělení Evropy - co Evropu rozděluje a co spojuje	EGS - Evropa a svět nás zajímá VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu a přírodní zvláštnosti Evropy	Přírodní poměry - přírodní podmínky v Evropě - přírodní oblasti Evropy - přírodní zdroje v Evropě	EV - základní podmínky života	
- porovnává a přiměřeně hodnotí společenský potenciál Evropy, rozložení, strukturu a dynamiku evropské populace; základní znaky sídel; souvislost lidského sídla a přírod. podmínek – ŽP	Obyvatelstvo a sídla - bude Evropanů ubývat? - přirozený pohyb obyvatelstva - struktura evropského obyvatelstva - migrace v Evropě - města – sídla s výhodami i problémy	VDO - občan, občanská společnost a stát MuV - princip sociálního smíru a solidarity	

	- na pomoc těm, co nestačí		
- porovnává a přiměřeně hodnotí složky a funkce evropského hospodářství - ukáže na mapách hlavní evrop. surovinové a energetické zdroje	Evropa - proměny evropského hospodářství Regiony Evropy - střední Evropa - severní Evropa - západní Evropa - jižní Evropa - jihovýchodní Evropa - východní Evropa		
- vyhledává a přiměřeně hodnotí bariéry Evropy k sobě, k vybraným makroregionům a státům světa - porovnává státy Evropy, zájmové integrace států	Evropská unie - Evropané hledají cestu k sobě, ale i k ostatnímu světu: a) Evropa x Amerika a východní Asie b) Evropa x USA, Japonsko, Rusko, Čína, islámský svět	EGS - jsme Evropané	
Česká republika - vymezí ČR vzhledem k Evropě a ostatnímu světu	Česko - Česko v Evropě - vývoj státního území - územní rozdíly		

- porovnává a přiměřeně hodnotí přírodní poměry a zdroje ČR	Přírodní poměry - Česká Vysočina a Karpaty - mozaika české krajiny - ochrana krajiny a přírody		
- porovnává a přiměřeně hodnotí lidský potenciál ČR	ČR-obyvatelstvo - kolik nás kde žije? - bude nás ubývat, či naopak? - proč a kam se přemísťujeme? - žít ve městě nebo na venkově? - regionální rozvoj a politika	VDO - občan, občanská společnost a stát MuV - kulturní diference a lidské vztahy	
- lokalizuje na mapách jednotlivé oblasti ČR z hlediska hospodářských aktivit	ČR-hospodářství - hospodářství pod vlivem politiky - od zemědělství k péči o krajinu - návrat náročnosti do průmyslu - služby přebírají vedoucí postavení - co, jak a kam se přepravuje?	EV - lidské aktivity a problémy ŽP	
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR	- regiony Česka	MuV	

- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- Praha a ostatní	- princip lidské solidarity	
- uvádí příklady účasti a působnosti ČR v mezinárodních organizacích a integracích států	ČESKO - zahraniční vztahy a cestovní ruch - od izolace k přeshraniční spolupráci - ČR součástí evropského a světového dění - kam se podívat a proč	EGS - objevujeme Evropu a svět	

Ročník: **9.** (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky:
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země a ostatních planet - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodních sfér, jejich působení na	Historie lidského poznání - Sluneční soustava - Země jako vesmírné těleso - neživá příroda	EGS - svět nás zajímá EV - základní podmínky života	

přírodu a lidskou společnost	- živá příroda		
- lokalizuje na mapách světadíly a oceány - lokalizuje makroregiony a regiony světa a srovnává jejich postavení	Cestujeme po Zemi: - Asie - Amerika - Afrika - Austrálie - Antarktida - Evropa a ČR - místní krajina		
- na přiměřené úrovni posoudí rozložení světové populace, případně posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s lidskými sídly.	Člověk na Zemi: - politický zeměpis - globální problémy lidstva	VDO - princip demokracie jako formy vlády	
- přiměřeně zhodnotí složky a strukturu světového hospodářství, vymezí na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje, průmyslová a zemědělská centra.	Primární sféra Sekundární sféra Terciární sféra - rozdílnost současného světa. - člověk mění a přetváří krajinu.		
- porovnává zájmové integrace států světa, zvláště Evropy na základě podobných a odlišných znaků.	- změny politické mapy světa ve dvacátém století	MuV	

	Mezinárodní organizace - zahraniční obchod - OSN - význam zeměpisu	- principy smíru a solidarity	
--	---	-------------------------------	--

UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti:

- vzdělávací oblasti Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa, každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Vzdělávání v této oblasti přináší osvojování si světa estetickým účinkem, dochází k rozvíjení specifické tvořivosti, jsou rozvíjeny schopnosti,
- vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.
- otevírá se cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti, inspirací se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- dovést žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- dovést žáka k učení se prostřednictvím vlastní tvorby, která se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy
- dovést žáka k tolerantnímu přístupu, k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti, k toleranci různorodých skupin, národů a národností
- dovést žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince

Vzdělávací obsah oblasti budeme realizovat v oborech:

- **výtvarná výchova** (v 6. až 9. ročníku)
- **hudební výchova** (v 6. až 9. ročníku)

Vzdělávací obsah oblasti umožňuje splnit následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí je do souvislostí
- hudební činnosti vokální, instrumentální, pohybové a poslechové dovedou žáka následně k samostatné tvořivosti
- vedení k samostatné a tvořivé činnosti
- získávání a zpracování poznatků z dostupných informačních zdrojů, ale i přímým kontaktem, návštěvou galerie, muzea, koncertu

Kompetence k řešení problémů:

- žák se nenechá odradit případným nezdarem, sleduje vlastní pokrok
- při realizaci tvůrčího záměru podporovat kreativní přístup
- užitím vhodných metod při vlastní tvorbě propojovat vazbu na další umělecké obory
- vhodně zařazovat do výuky metody projektového vyučování

Kompetence komunikativní:

- vést žáka k osvojování a používání odborného jazyka
- prezentovat získané poznatky vhodnou formou při vlastní tvorbě
- při diskusích nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních učit žáka hodnotit, zdůvodňovat a interpretovat dané vyjádření

Kompetence sociální a personální:

- žák účinně spolupracuje a společně s pedagogem ovlivňuje kvalitu své práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry, posiluje sebedůvěru a samostatnost

Kompetence občanské:

- v procesu tvorby a interakce s uměleckou produkcí je žák veden k vnímání a uvědomování si kulturních a duchovních hodnot a tradic
- žák je veden k respektování každého člověka jako individuality
- žák je veden k vytváření vědomí nezbytnosti chránit životní prostředí, kulturní a duchovní hodnoty

Kompetence pracovní:

- žák naslouchá, zpívá, projevuje se rytmem a pohybem, interpretuje, je schopen jednoduchého rytmického a tanečního doprovodu, případně vyvíjí samostatnou tvůrčí činnost
- při realizaci záměrů nabízí širokou škálu aktivit, prostřednictvím kterých žák získává nezbytné pracovní návyky
- při tvůrčích výtvarných činnostech je žák veden k dodržování daného technologického postupu a zásad bezpečnosti při práci

Vzdělávací obsah oblasti umožňuje využít následující **průřezová témata**:

- sebepoznání a sebepojetí v kontextu hudební a výtvarné výchovy
- kulturní difference
- vztah člověka k prostředí
- práce ve skupině, mediální prezentace

Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Snahou hudební výchovy na naší škole je soustavně rozvíjet vztah žáků ke zpěvu, hudbě a vytvářet u nich estetický vkus. Žáci si rozvíjejí podle svých individuálních schopností v hudebních činnostech své znalosti zpěvu, své vědomosti z oblasti hudební teorie a učí se poznávat a chápat složitější hudební díla. Postupně se orientují v hudbě různých žánrů, kulturních oblastí a vývojových období.

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: **Hudební výchova**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **6.** (1h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- využívá své ind. hudební schopnosti a dovednosti při hudeb. aktivitách - uplatňuje pěvecké dovednosti, zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - dokáže ocenit vokální projev druhého	PĚVECKÝ PROJEV - lidová píseň - hlasová hygiena - jednohlasý zpěv - orientace v notovém záznamu melodie písně - reprodukce tónů a rytmů písně - vlastní vokální projev, projev ostatních	OSV - seberealizace - sebepoznání - sebekritika MeV - vztah ke skupině - vlastní prezentace	
- orientuje se v proudu znějící hudby - vnímá užité hudebně výrazové prostředky	JAK FUNGUJE HUDBA? - melodie - rytmus - tempo v hudbě - harmonie - dynamika		

	- hudební barva - kontrast - gradace - stupnice, partitura		
- rozpozná a umí pojmenovat základní hudební nástroje, pozná jejich zvuk, umí vyjádřit způsob hry na ně	SVĚT ORCHESTRU - základní třídění hudebních nástrojů - symfonický orchestr - komorní orchestr - individuální projevy hry na hudební nástroj		
- orientuje se ve vybraných hudebních žánrech, umí je definovat, rozpoznat poslechem podle char. znaků	HUDEBNÍ FORMY - rondo - variace - kantáta - fuga HUDBA NA JEVIŠTI - opera - opereta - hudební revue		

	- muzikál		
- rozpozná vybrané tance různých období, zvolí vhodný typ pohybových prvků	HUDBA A TANEC - lidové tance - balet - pantomima - výrazový tanec		
- využívá ind. hudebních schopností při mluvním projevu	HUDBA A SLOVO - melodram - scénická hudba		
- orientuje se v proudu znějící hudby	HUDEBNÍMI DĚJINAMI - hudba starověku		

Ročník: 7. (1h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- využívá své ind. hudební schopnosti a dovednosti při hudeb. aktivitách - uplatňuje pěvecké dovednosti, zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	PUTOVÁNÍ ZA LIDOVOU PÍSNÍ - lidová píseň - o lidském hlase - taktování	OSV - sebepoznání - seberealizace - sebekritika v kontextu hudební výchovy	

- dokáže ocenit vokální projev druhého		MeV - vztah ke skupině - vlastní prezentace	
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užívá hudebně výrazové prostředky	HUDEBNÍ TEORIE - stupnice - monodie a polyfonie - koncert - sonáta - symfonie - duchovní a světská hudba		
- orientuje se v proudu znějící hudby; umí zařadit - na základě ind. schopností a vědomostí slyšenou hudbu do období	HUDEBNÍMI DĚJINAMI - počátky hudby v Čechách - gotika - renesance - baroko		
- rozpozná vybrané tance různých období, zvolí vhodný typ pohybových prvků	HUDBA A TANEC - lidové tance - pantomima - balet - výrazový tanec		

	- společenské tance		
- využívá hudební schopnosti při mluvním projevu	HUDBA A SLOVO - melodram		

Ročník: 8. (1h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- využívá své ind. hudební schopnosti a dovednosti při hudeb. aktivitách - uplatňuje pěvecké dovednosti, zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - dokáže ocenit vokální projev druhého	PĚVECKÝ PROJEV - lidová píseň - umělá píseň - hlasová hygiena - orientace v notovém záznamu - melodie písně a rytmu - vlastní vokální projev, projev ostatních	OSV - sebepoznání - seberealizace - sebekritika MeV - vztah ke skupině - vlastní prezentace	
- orientuje se v proudu znějící hudby, v hudebních stylech a žánrech jednotlivých epoch - vnímá užité hudebně výrazové	HUDEBNÍ HISTORIE - char. hudby vážné - a populární - o tvorbě skladatele, poslání interpreta		

prostředky	- hudební klasicismus - hudební romantismus OD ROMANTISMU K HUDBĚ 20. STOLETÍ - opereta a valčík - polka - pochody - lidovka - hudba kavárenská a estrádní - společenský zpěv - kramářské písně - dělnické písně - trampské písně - budovatelské písně - divadla malých forem HUDBA 1. POL. 20. STOL. - vážná hudba ve světě a u nás - počátky jazzu		
------------	--	--	--

Ročník: **9.** (1h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- využívá své ind. hudební schopnosti a dovednosti při hudeb. aktivitách; - uplatňuje pěvecké dovednosti - zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - dokáže ocenit vokální projev druhého	PĚVECKÝ PROJEV - lidová píseň - umělá píseň - hlasová hygiena - orientace v notovém záznamu - melodie písně a rytmu - vlastní vokální projev, projev ostatních	OSV - sebepoznání - seberealizace - sebekritika MeV - vztah ke skupině - vlastní prezentace	
- orientuje se v proudu znějící hudby, v hudebních stylech a žánrech jednotlivých epoch - vnímá užití hudebně výrazové prostředky	Z HISTORIE A SOUČASNOSTI - jazzová hudba pokračování - hlavní rysy moderní populární hudby - hudební přehrávače a nosiče - lidské nešvary a hudba - rock-n'-roll - 60. léta (Beatles, Rolling Stones, Jimmy Hendrix)		

	- česká hudební scéna - divadla malých forem - big-beat - 70. léta (disco hudba, Abba, Bee Gees, The Beach Boys, ..) - česká hudební scéna - disco - ostatní produkce - 80. léta (hard rock, art rock, punk, reggae, neorock, heavy metal, rap a hip-hop, house music) - česká hudební scéna - punk - nový romantismus - postavení pop-music - ostatní hudební styly - hudba různých kontinentů a etnik - folková hudba		
--	---	--	--

	- popová a hitparádová scéna - střední proud - 90. léta - techno ve světě a u nás		
- rozpozná určité vybrané tance - umí vyjádřit vhodný typ pohybových prvků	HUDBA A TANEC - polka - valčík - country - disco		

Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

V základním vzdělání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech. Rozvíjí smyslovou citlivost, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, kdy dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímání jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vzdelávací obor: **Výtvarná výchova**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **6.** (2 hodiny týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	- rozvíjení smyslové citlivosti - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů, např. hmat – hmota barvy, sluch – výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru	HV – hudební nahrávky Rozvoj schopností poznávání Pozn.: Braillovo písmo,	
- správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy	- malba - teorie barev - teplé a studené barvy, barvy příbuzné	D – pravěk . starší doba kamenná, způsob života, pravěké umění	
- vytváří společné kompozice v prostoru – instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů	- plastická a prostorová tvorba papír, hlína, drát, sádra - společná práce na objektu koordinace, komunikace	EV - problémy životního prostředí a lidské aktivity OSV - verbální a nonverbální komunikace	
- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření	- subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů –	HV – Vánoce a jejich zvyky, např. ozdoby (těstoviny – lepení, barvení, koření), vánoční přání - rozfoukávaná tuš,	

	kombinované techniky	kombinované techniky	
	- kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků – uplatnění při vlastní tvorbě		
- umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	- přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události - zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) detail, polodetail, celek	EV - ekosystémy	
- využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění	- dekorační práce – využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů - písmo a užitá grafika, např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis	MeV - fungování a vliv médií ve společnosti	
- výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	- tematické práce – Velikonoce – dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání	MeV - poezie, próza lidové písně s tématem Velikonoc	
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	- subjektivní výtvarné vyjádření reality - vnímání okolních jevů	EV - ekologie	
- dokáže využít perspektivu ve svém	- nauka o perspektivě	Čj – Řecko a Řím – báje	

vlastním výtvarném vyjádření	- umístění postav na plochu, velikost objektů	a pověsti D – Egypt Výtvarný projekt – Egypt (hieratická perspektiva, kánon lidské postavy, hieroglyfy, výzdoba pyramid. papyrus) společná práce, ilustrace řeckých bájí a pověstí, práce v plenéru Land Art	
------------------------------	---	---	--

Ročník: 7. (2 hodiny týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností vlastního vnímání, z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem - správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – kresebné etudy – objem, tvar, linie – šrafování - analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky - experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru (horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta)	EV - orientace v prostoru, čtení z mapy	
	- rozvíjení smyslové citlivosti - přenášení prostoru na plochu	EV - vztah člověka k prostředí OSV	

- hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění	- záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek	- rozvoj schopností poznávání EV - ekologická výchova, např. vytrhávaný reliéfní portrét, přírodní děje – jejich vznik a průběh – bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, sopky	
	- barevné vyjádření - byzantské, arabské umění - odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly – využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru)	- D – byzantské, arabské umění MuV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, multikulturní výchova	
	- kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků		
	- užitá grafika - písmo – styly a druhy písma - tematické práce - Vánoce	MeV - tvorba mediálního sdělení - HV – poslech vánočních písní - Pč – vánoční výzdoba v duchu českých tradic	
- vytváří společné kompozice v prostoru – instalace - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích;	- architektura	- D – románský sloh - OV – poznávání lidí EGS - Jsme Evropané	

- nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci			
- k tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace	- kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci - barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice	D – doba gotiky	
- uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace viz. obr. vyjádření	- práce s uměleckým dílem - experimenty s reprodukcemi um. děl - hledání detailů, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou - koláž	EGS - Evropa a svět nás zajímá - Výtvarný projekt – umění středověku	
- vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality	- vlastní prožívání - interakce s realitou ...	OSV - pohybová cvičení s hudbou, kosmické tance	

Ročník: 8. (1 hodina týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů,	- vizuálně obrazné vyjádření jeho prvky ve vztazích a uspořádání	MeV - tvorba mediálního sdělení	
	- uspořádání objektů do celků,		

využívá zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie - vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	lineární, a barevné vztahy, plasticita, zaznamenání časového průběhu	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita	
	- vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly		
	- přístupy k obrazným vyjádřením	MeV - vnímání autora mediálního sdělení	
- zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	- zdůvodňování odlišností, hledání kritérií pro prvky osobité i převzaté, respektování záměru autora, veřejná prezentace, proměny obsahu v různých rovinách – historická, kulturní a sociální	OSV - kreativita	
- dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření	- nauka o perspektivě (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů		
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	- rozvíjení smyslové citlivosti - přenášení prostoru na plochu - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek	OSV - sebepoznání a sebepojetí	

Ročník: **9.** (1 hodina týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vědomě volí výtvarné prostředky, přírodní a umělé materiály, přístupy pro vlastní výtvarné vyjádření - kombinuje a experimentuje s nimi - orientuje se na hlubší poznání a zvládnutí vybraných technik - rozliší kvalitu podkladu pro konkrétní výtvarnou techniku, vědomě volí vhodný podklad např. savost, strukturu, barvu papíru - experimentuje s papírem, papírovou hmotou, ručním papírem, benzínovým papírem, vlnitou lepenkou, novinami	- výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních, případně fantazií dotvořených prací	EV - vztah člověka k prostředí	
- prakticky ověřuje a postupně využívá kompoziční principy (např. dominantu, subdominantu, diagonálu, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě	- uspořádání objektů do celků - vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly		
- hlouběji zkoumá charakter a psychický účinek barev, jejich symbolické významy	- děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek; fyzické a psychické stavy, dojmy a prožitky vyjádřené barvou v plošné kompozici –	OSV - rozvoj schopností poznávání	

- prohlubuje si znalosti základních pojmů nauky o barvách (tón, jas, lomená barva, pestré a nepestré barvy, míchání barev, barevný kontrast a harmonie, přírodní a syntetická barviva) - zabývá se barvou v umění, hodnotí, přirovnává (např. fauvismus – kubismus, Monet, pravěké jeskynní malby, způsoby míchání barev na PC atd.)	ilustrace; - uplatnění expresivní a emocionální funkce barvy a poznávání jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce	- kreativita	
- osvojí si různé možnosti vystižení přírodních tvarů – jejich stavby, barev, povrchů, struktur vhodnými výtvarnými technikami (např. otisky, frotáže, montáže, různé transformace – stylizace, deformace tvarů, transpozice a nadsázka barev)	- pozorování změny výtvarné formy při práci s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností; - využívání výrazových možností materiálů, jejich struktury a barvy v užité a dekorativní tvorbě s ohledem na jejich funkci		
- pozoruje, porovnává a řadí do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (např. římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika)	- architektura a její podíl na formování prostředí - chápání a hodnocení prostorových architektonických forem z hlediska jejich praktické funkce, - organizace a vztahu k prostředí a jeho estetickým kvalitám	D – světová architektura ve staletích	

	- bionika v architektuře – využití základních pojmů a poznatků v praktických činnostech		
- orientuje se v oblastech moderního výtvarného umění, seznamuje se s hlavními trendy (např. instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění)	- umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti; aktuální proudy		
- cíleně zkoumá vztahy vlastního těla a prostoru (fáze pohybu, tanec, sport, pantomima, gesta), estetiku pohybu, tělo a pohyb v umění	- výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů nebo dějů na základě prožitků	OSV - kreativita, sebepoznání, hodnoty, postoje	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti:

- zdraví člověka je chápáno jako **vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody**. Proto vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší **základní podněty** pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci
- seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích. Při realizaci této oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti, zpočátku ovlivněné kladným osobním příkladem učitele, později důrazem na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání souvisejícím se zdravím.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější hodnoty
- základní orientace v názorech na to, co může zdraví prospět, a co naopak zdraví ohrožuje a poškozuje
- jednání v souladu se zdravím
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti, pro výběr partnera a jiné
- aktivní zapojování se do činností podporujících zdraví
- pochopení tělesných, fyziologických a psychických změn spojených s dospíváním a ke zvládání vlastních aktuálních problémů
- spoluvytváření vhodných vztahů v rodině širším společenství
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování v souvislosti s ochranou zdraví, etikou, morálkou a vírou
- poznávání zdravotních a psychosociálních rizik návykových látek a osvojování způsobů jejich odmítání
- osvojení bezpečného chování v různých i krizových situacích a při komunikaci s neznámými lidmi
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc
- pochopení významu životního a pracovního prostředí v souvislosti s ochranou zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví budeme realizovat v oborech:

- **výchova ke zdraví** (v 6. a 7. ročníku; v 8. ročníku jednorázovým kurzem ve spolupráci se zdravotními profesionály)
- **tělesná výchova** (v 6. až 9. ročníku)

Vzdělávací oblast umožňuje zařadit průřezová témata:

- sebepoznání, seberealizace, sebeovládání
- mezilidské vztahy (kolektivní sporty, zodpovědnost za sebe i za druhého)
- zdravá soutěživost, komunikace, ochrana přírody

Kompetence k učení:

- vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vede žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

Kompetence k řešení problémů:

- vede žáky k získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- vede k využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

Kompetence komunikativní:

- vede žáky k poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

Kompetence sociální a personální:

- vede žáky k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro uplatnění se ve společnosti, pro výběr partnera i profesní dráhy
- vede k propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými postoji, s volným úsilím atd.

Kompetence občanské:

- vede žáky k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Kompetence pracovní:

- vede k využívání znalostí a zkušeností získaných v tělesné výchově v zájmu vlastního rozvoje
- vede k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní
- vede k dodržování vymezených pravidel her a soutěží

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět plní ve vzdělání funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, ale i mimoškolní činností žáků. Dalším úkolem předmětu je rozvíjení pohybových aktivit žáků, kultivace jejich pohybových dovedností, zvyšování zdatnosti a výkonnosti, vždy s ohledem na jejich zdravotní omezení a vytváření zdravého životního stylu. Předmět by měl vést k poznávání a aktivnímu ovlivňování vlastního zdraví jako důležité životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné i duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vzdelávací obor: **Tělesná výchova**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **6. – 7.** (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. - uplatňuje vhodné a bezpečné chování, předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ - sportovní výstroj - výkonnostní sport - rekreační sport - korekce jednorázového zatížení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	OSV - sebepoznání - mezilidské vztahy - komunikace	poučení o bezpečnosti
- zvládá podle indiv. schopností předkládané pohybové dovednosti, tvořivě je zdokonaluje při cvičení, hře, soutěži.	POHYBOVÉ HRY GYMNASTIKA - akrobacie - přeskoky - cvičení s náčiním		

- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí.	- cvičení na nářadí ATLETIKA - rychlý běh - vytrvalý běh na dráze i v terénu - skok daleký - skok vysoký - hod míčkem - hod granátem - vrh koulí SPORTOVNÍ HRY - kopaná - floorbal - baseball TURISTIKA - přesun do terénu - pravidla silničního provozu - chůze se zátěží LYŽOVÁNÍ, BRUSLENÍ - běžecké lyžování (podle		
--	---	--	--

- zvládá základy lyžování a bruslení.	sněhových podmínek) - sjezdové lyžování (kurz v 7. ročníku) - bruslení (podle ledových podmínek) NETRADIČNÍ ČINNOSTI - sauna		
- respektuje a užívá osvojované názvosloví. - naplňuje myšlenky čestného soupeření, pomoci handicapovaným, respekt - k opačnému pohlaví. - dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, chápe povinnosti vyplývající z role hráče.	KOMUNIKACE - Názvosloví - smluvené povely, signály a gesta - organizace prostoru - pravidla her a závodů		
- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu cvičení související - s jeho oslabením. - upozorní na činnosti, které jsou	PRVKY ZDRAVOTNÍ TV V RÁMCI TV - posilování svalstva - pohyblivost páteře - vady dolních končetin - dýchání		

v rozporu s jeho oslabením.			
-----------------------------	--	--	--

Ročník: **8. – 9.** (2h týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. - uplatňuje vhodné a bezpečné chování, předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. - odmítá drogy a jiné škodliviny.	VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ - sportovní výstroj - výkonnostní sport - rekreační sport - korekce jednorázového zatížení - hygiena a bezpečnost - při pohybových činnostech	OSV - sebepoznání - mezilidské vztahy - komunikace	poučení o bezpečnosti
- zvládá podle indiv. schopností předkládané pohybové dovednosti, tvořivě je zdokonaluje při cvičení, hře, soutěži.	POHYBOVÉ HRY GYMNASTIKA - akrobacie - přeskoky - cvičení s náčiním - cvičení na nářadí		

	CVIČENÍ S HUDBOU - cvičení - tance ATLETIKA - rychlý běh - vytrvalý běh na dráze i v terénu - překážkový běh - skok daleký - skok vysoký - hod míčkem - hod granátem - vrh koulí SPORTOVNÍ HRY - kopaná - floorbal - baseball TURISTIKA - přesun do terénu - pravidla silničního provozu		
--	---	--	--

	- chůze se zátěží LYŽOVÁNÍ, BRUSLENÍ - běžecké lyžování (podle sněhových podmínek) - sjezdové lyžování (kurz v 7. ročníku) - bruslení (podle ledových podmínek) NETRADIČNÍ ČINNOSTI - sauna		
- respektuje a užívá osvojované názvosloví. - naplňuje myšlenky čestného soupeření, pomoci handicapovaným, respekt - k opačnému pohlaví. - dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, chápe povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka i organizátora. - zpracuje naměřená data a prezentuje je.	KOMUNIKACE - názvosloví - smluvené povely, signály a gesta - organizace prostoru - pravidla her a závodů - měření, evidence, vyhodnocování		
- zařazuje pravidelně do svého	PRVKY ZDRAVOTNÍ TV V RÁMCI TV - posilování svalstva		

pohybového režimu cvičení související s jeho oslabením. - upozorní samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením.	- pohyblivost páteře - vady dolních končetin - dýchání		
--	--	--	--

Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví a učí je být za ně zodpovědný. Žák si osvojuje zásady zdravého životního stylu a je veden k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při mimořádných událostech. Poskytuje žákům základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky. Umožňuje jim předcházet úrazům. Vede je k dovednosti odmítat škodlivé látky a směřuje je k získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování. U žáků upevňuje návyky poskytovat základní první pomoc a správně se zachovat v mimořádných situacích.

Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům, žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vzdelávací obor: **Výchova ke zdraví**
 Vyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**
 Ročník: **6.** (1 hodina týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě. - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV - tolerance - utváření dobrých mezilidských vztahů,	
- respektuje změny v období dospívání vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Změny v životě člověka a jejich reflexe - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	- porozumění sobě samému i druhým	

- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dbá na složení stravy	Zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování - pitný režim - tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví - pohybový režim - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení teplota	- odpovědnost	
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu. - podílí se na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - stres a jeho vztah ke zdraví – překovávání únavy, posilování duševní odolnosti - auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování-alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu. - šikana a jiné projevy násilí	- pochopení významu „zdraví“ - zainteresovaný postoj k vlastnímu zdraví, odpovědnost	

- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt. - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii	- bezpečné chování a komunikace. komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech bezpečnost v dopravě, rizika silniční železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody- tísňové volání, zajištění bezpečnosti - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí.		
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a přecházení stresovým situacím	Hodnota a podpora zdraví - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví.	- odpovědnost	

- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu.	Osobnostní a sociální rozvoj - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování - psychohygiena – sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy - aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování.	- tolerance - uvědomování si hodnoty života	
--	--	--	--

Ročník: 7. (1 hodina týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- myslet v souvislostech a s ohledem na důsledky jednání, rozvíjet kritické myšlení, adekvátním způsobem řešit konflikty, komunikovat, argumentovat, samostatně a konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení - utvářet praktické životní dovednosti a hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích s sobě samému i k dalším lidem a světu	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - vztahy ve dvojici – láska, partnerské vztahy - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	OSV - tolerance - utváření dobrých mezilidských vztahů	
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality	Změny v životě člověka a jejich reflexe - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a	- odpovědnost - sebeuvědomování	

v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity		
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami. V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu	Zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - duševní hygiena - ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty. - ochrana před chronickými nepřenosičnými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, základy první pomoci.	- odpovědnost	
- projevuje odpovědné chování	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - stres a jeho vztah ke zdraví –,	- uvažování o problémech v širších souvislostech	

v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí při mimořádných událostech. V případě potřeby poskytne pomoc - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka. - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ji - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí možný manipulativní vliv vrstevníků, sekt, apod. - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	relaxační a regenerační techniky k překonání únavy - auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování – alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, doping ve sportu - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a situacích ohrožení, - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt.	- život jako nejvyšší hodnota	
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Hodnota a podpora zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich	- odpovědnost	

- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a přecházení stresovým situacím	interakce - podpora zdraví – působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví.		
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu. Dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Osobnostní a sociální rozvoj - sebepoznání a sebepojetí – zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování.	- aktivní postoj - tolerance - komunikace - asertivita	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti:

- vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků
- vychází z konkrétních životních situací
- cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky žáků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- dovést žáka k pozitivnímu vztahu k práci a k zodpovědnosti za kvalitu výsledku práce
- dovést žáka k osvojení pracovních dovedností a návyků, k plánování a organizaci práce, k používání vhodných pracovních nástrojů, náradí a pomůcek
- dovést žáka k vytrvalosti při plnění zadaných úkolů
- dovést žáka k poznání významu techniky
- dovést žáka k chápání práce jako příležitosti seberealizace, k rozvoji podnikatelského myšlení

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen chlapcům i dívkám bez rozdílu. Umožňuje splnit následující **klíčové kompetence**:

Kompetence pracovní:

- žák používá určité nástroje a vybavení, akceptuje měnící se pracovní podmínky
- hledí na kvalitu a hospodárnost své práce
- chápe podstatu i riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence k řešení problému:

- žák rozpozná problém, promyslí a plánuje způsoby jeho řešení
- vyhledá vhodné informace k řešení, nenechá se odradit nezdarem
- řeší samostatně nebo v týmu, podle povahy problému
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence sociální a personální:

- žák spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření dobré atmosféry
- přispívá k diskusi, oceňuje hlediska a zkušenosti jiných
- pěstuje si sebedůvěru a samostatnost

Kompetence k učení:

- žák je schopen propojit a chápat vztah praxe a nutné teorie, význam plánování a organizace práce
- používá obecně platné termíny, znaky, uvádí věci do souvislostí
- pozoruje, porovnává

Kompetence občanské:

- žák respektuje názory ostatních
- poskytne radu a pomoc k řešení problémů
- pochopí požadavky na kvalitní životní prostředí, na ochranu společenských hodnot

- chrání si své zdraví i zdraví druhých

Vzdělávací obsah oblasti umožňuje využít následující **průřezová témata**:

Kreativita:

- práce v týmu, nápady, originalita, tvořivost

Seberegulace a sebeorganizace:

- sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a práce

Sebepoznávání:

- já, jako zdroj informací o sobě
- oni, jako zdroj informací o mně
- zdravé a vyrovnané sebepojetí

Psychohygiena:

- naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému, předcházení stresům, uvolnění, relaxace
- pozitivní vztah k druhým

Komunikace:

- schopnost se domluvit v různých situacích řečí, mimikou, gesty
- řeč skutků a práce

Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v předmětu klade důraz předně na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchovy ke zdravému způsobu života, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci a spolupráci. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti důležité pro jejich další život. Snažíme se, aby žáci získali pozitivní vztah k práci a odpovědný postoj k vlastní činnosti a její kvalitě.

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vzdelávací obor: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti**
 Ročník: **6.** (1 hodiny týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- vytvoří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, pracuje podle slovního návodu a předlohy - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pomůcky a nástroje a materiály - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu - připraví tabuli pro jednoduché stolování - dodržuje zásady kulturního stolování	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, vlna, folie atd.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla, svátky Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam	OSV - estetický vztah k životnímu prostředí - sebeovládání - radost z práce - činnost jako prostředek relaxace - společná práce - komunikace, ochota pomoci, tolerance - tradice, lidové zvyky - nápady a originalita - chápání rozdílnosti kultur (folklor, lidové zvyky, tradice)	

	- základy zdravé výživy - svátky - svátky v kuchyni - pohoštění pro přátele a rodinu	- psychohygiena – pozitivní naladění mysli - ochota pomáhat, spolupráce, estetika - praktické dovednosti	
--	---	--	--

Ročník: 7. (1 hodina týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - vytváří různé výrobky z daného materiálu - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu - provádí jednoduché operace domácí ekonomiky	Práce s drobným materiálem (papír přírodniny, textil, korálky) - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje (funkce a využití) - pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla, svátky Provoz a údržba domácnosti, finance - údržba oděvů a textilií (praní, žehlení, drobné opravy – žehlička,	OSV - rozvoj praktických dovedností - estetika kolem nás - organizace práce a času - spolupráce a komunikace - nápady a originalita - význam výživy pro zdraví - strava jako lék - tradice, lidové zvyky,	

- dodržuje základní hygieny a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu - používá základní kuchyňský inventář a obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy stolu ve společnosti	žehlicí prkno, prostírka, šicí potřeby) - základní textilní techniky - úklid domácnosti – postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace - spotřebiče v domácnosti - strojové šití – údržba a obsluha šicího stroje (druhy švů) Příprava pokrmů - kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, sestavení jídelníčku - příprava pokrmů za studena, způsoby tepelné úpravy, základní způsoby při přípravě pokrmů a nápojů - výživové směry a doporučení - zásady zdravé výživy - úprava stolu a stolování (papírové a látkové ubrousky, květinová vazba)	rozdílnost kultur	
--	---	--------------------------	--

	- prostírání, obsluha, chování u stolu, slavnostní stolování, prostírání, obsluha, chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole - svátky v kuchyni (květinová výzdoba, tradiční a sváteční pokrmy)		
--	--	--	--

Ročník: 8. (1 hodina týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	- hygiena - vhodné oblečení - bezpečnost při práci	OSV - řešení problémů - sebepoznání - sebeorganizace	
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	- půda - zelenina - ovocné rostliny	OSV - psychohygiena - komunikace	

	- polní plodiny - léčivé rostliny		
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu a chápe význam pěstitelství ke vztahu k životnímu prostředí	- okrasné rostliny - aranžování rostlin - pěstitelství a životní prostředí	EV - vztah člověka k životnímu prostředí	
- prokáže základní znalost chovu drobných hospodářských zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	- chovatelství		

Ročník: **9.** (1 hodina týdně)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy:	Poznámky
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	- hygiena - vhodné oblečení - bezpečnost při práci	OSV - řešení problémů - sebepoznání - sebeorganizace	
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	- půda - zelenina	OSV - psychohygiena - komunikace	

	- ovocné a okrasné rostliny		
- posoudí své možnosti při rozhodování o sobě, při volbě vhodného povolání a profesní přípravy	- osobní zájmy a životní cíle - tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti - sebehodnocení - princip volby profesní orientace - vlivy působící na volbu profesní orientace - práce s informacemi a využívání poradenských služeb	OSV - sebepoznání a sebepojetí	
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání se	- význam vzdělání pro úspěšný život - česká vzdělávací soustava - náplň učebních a studijních oborů - nutnost celoživotního učení - informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání se - pracoviště a pracovní prostředí - pracovní prostředky	OSV - komunikace	

	- objekty a produkty práce - charakter pracovních činností - kvalifikační požadavky - zdravotní a osobnostní požadavky - poptávka trhu práce - vliv vývoje techniky na lidskou práci		
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	- kancelář - laboratoř, zkušebna - výrobní provoz, dílna - stavba - kuchyně, restaurace, obchod, pult, salon - nemocnice, škola - pole, sad, les, příroda - další možnosti uplatnění	OSV - sebeorganizace - psychohygiena	
- prokáže schopnost prezentace své	- způsoby hledání zaměstnání	MeV	

osoby při vstupu na trh práce	- psaní životopisu - pohovor u zaměstnavatele - informace o pracovních místech - služby zprostředkující zaměstnání - co obnáší soukromé podnikání	- práce v týmu OSV - komunikace	
-------------------------------	---	--	--

Projekty

Den Země

Projektový den se uskuteční jako celoškolský projekt. Cílovou skupinou jsou žáci všech ročníků. Probíhá ve třídách i mimo ně. Samotnému projektovému dni předchází čtrnáctidenní přípravná fáze.

Realizace projektu proběhne formou soutěží, her a plněním úkolů s environmentální tematikou na netradičních stanovištích. Na hodnocení jednotlivých částí projektového dne se podílejí i všichni žáci a učitelé.

Cíle

- rozšířit poznatky o přírodě a její ochraně
- naučit se získávat a vytvářet si pozitivní vztah k životnímu prostředí, ovlivňovat svůj životní styl, být schopen porozumět aktuálním ekologickým problémům jak globálním, tak i těm v bezprostředním okolí, probudit zájem o ekologii
- procvičit se v porozumění a rozlišování významných ekologických termínů a pojmů
- získat praktické dovednosti při plnění individuálních i skupinových úkolů, tvorbě předmětů z netradičních nebo odpadních materiálů a pohybových aktivitách
- dokončit úkol a zodpovídat za jeho provedení, naučit se správně postupovat během zpracování informací, umět prezentovat svoji práci
- společným tématem vhodně propojit vyučovací hodiny prvního i druhého stupně naší školy a spolupracovat ve skupinách

Průřezová témata

EV

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

OSV

- Komunikace a kooperace
- Mezilidské vztahy
- Výstupy a prezentace

EGS

- Globální ekologické problémy

Párty se Zdravou pětkou a Škola Zdravé pětky

Párty se Zdravou pětkou je dvouhodinová příprava studeného párty pohoštění pro žáky 2. st. ZŠ. V pětičlenných skupinkách se žáci dozvědí užitečné informace

o kombinaci zdravých potravin a naučí se zásadám správného stolování. Připraví si občerstvení o pěti chodech, které nakonec všichni ochutnají.

Škola Zdravé pětky je určena pro žáky 1. stupně ZŠ a seznamuje je s pěti základními zásadami správného a zdravého stravování, pitným režimem, zásadami hygieny a bezpečnosti potravin. Na každé téma je připraven soutěžní úkol, který plní skupinky a pro svůj tým sbírají „pětky“. Na závěr si odnesou vysvědčení a dárky.

Cíle

- rozšířit poznatky o zdravé výživě jako jedné ze složek zdravého životního stylu
- získat praktické dovednosti při přípravě zdravých pokrmů
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci
- spolupracovat ve skupině

Průřezová témata

EV

- Vztah člověka k prostředí
- Základní podmínky života

MeV

- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Práce v týmu

OSV

- Kreativita
- Kooperace a komunikace
- Psychohygiena

Třídění bioodpadu

Projektové dny se uskuteční jako celoškolský projekt. Cílovou skupinou jsou žáci všech ročníků, kteří se účastní výuky o třídění bioodpadu, proč je třeba třídit a jak ho využít. Projekt probíhá ve třídách i v terénu. Součástí je i obsáhlá exkurze do různých typů podniků zpracovávajících odpady – kompostárna CMC Náměšť nad Osl., třídící linka odpadů a skládka odpadů Petrůvky společnosti ESKO – T Třebíč.

Děti mají možnost nahlédnout do problematiky odpadového hospodářství regionu Třebíč a ověřit si svoje vědomosti v této oblasti.

Projekt je realizován v rámci projektu „Nejlepší dostupné technologie – v bioodpadech“ – třídění bioodpadu ve školách. A byl podpořen Fondem Vysočina.

Součástí jsou i výtvarné práce žáků malované barvami země, tedy s barevnými pigmenty, které se získávají přímo z půdy a jejichž velkým přínosem je ohleduplnost k životnímu prostředí a výtvarná práce pexeso.

Cíle

- naučit se získávat a vytvářet si pozitivní vztah k životnímu prostředí
- probudit zájem o ekologii
- porozumět aktuálním ekologickým problémům jak v okolí, tak globálně

Průřezová témata

EV

- Vztah člověka k prostředí

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS

- Globální ekologické principy a jejich řešení

HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu po celý školní rok. Cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Pedagog se snaží také podat konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Jedním z hlavních cílů pedagogické práce je posilování vnitřní motivace žáka, která je podporována jeho vlastním sebehodnocením - učím se pro život, pro sebe. Jsem zodpovědný za své učení.

Hodnocení pomocí klasifikace je možné nahradit hodnocením slovním. Při průběžné a zejména výsledné klasifikaci přihlíží vyučující k věkovým či jiným zvláštnostem žáka a zohledňuje oficiální odborná vyjádření o vývojových či jiných poruchách. Dále zohledňuje vážnější krátkodobé indispozice žáka (zdravotní, rodinné a jiné důvody). Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména souvislým sledováním aktivity a výkonů žáka, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové atd.), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými pracovníky.

Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň tři známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Výjimku mohou tvořit předměty s výchovným zaměřením – dvě známky. Do výsledné klasifikace nelze zahrnovat chování žáka, toto je hodnoceno samostatně. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.

Dalším opatřením v souladu s klasifikačním řádem je 2. stupeň z chování a 3. stupeň z chování. Každý žák má právo vysvětlit svoje jednání a chování. Před udělením jakéhokoli výše uvedeného kázeňského trestu musí být vina žáka nestranně prošetřena a projednána.

Základním kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování během celého klasifikačního období. Současně je třeba přihlídnout k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. Návrh na udělení sníženého stupně z chování může podat každý pracovník školy. Návrh musí být projednán na pedagogické radě, která

k němu zaujme stanovisko. Ředitel školy při svém rozhodování vychází zpravidla z doporučení pedagogické rady, která je jejím poradním orgánem.

Nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mohou mít různou podobu. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.

Vysvědčení a výpis z vysvědčení vystihuje úroveň rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty.

AUTOEVALUACE ŠKOLY

Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu o tom, jak funguje školní vzdělávací program, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, vedoucí ke zkvalitnění výukového procesu.

Další hodnocení školy probíhá na základě sledování a shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům, ale i pedagogům.

Vlastní hodnocení školy je zpracováno podle vyhlášky č. 15/2005 Sb. kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy a je zaměřeno na:

- a) cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu, a jejich reálnost a stupeň důležitosti,
- b) posouzení, jakým způsobem škola plní cíle podle písmene a) s přihlédnutím k dalším cílům uvedeným zejména v rámcovém vzdělávacím programu a odpovídajících právních předpisech,
- c) oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření,
- d) účinnost opatření obsažených v předchozím vlastním hodnocení.

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy:

- a) podmínky ke vzdělávání,
- b) průběh vzdělávání,
- c) podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání,
- d) výsledky vzdělávání žáků a studentů,
- e) řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,

f) úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Informace pro vlastní hodnocení byly čerpány z těchto zdrojů:

- a) pedagogická dokumentace (učební plány, osnovy apod.) a dokumentace žáků,
- b) ankety a dotazníky,
- c) rozhovory,
- d) výstupy z vlastní kontrolní a hospitační činnosti, hospitací, pozorování,
- e) písemné podklady (posudky, hodnocení, inspekční zprávy, záznamy z kontrol, auditů apod.),
- f) vnitřní statistické ukazatele (zájem o školu, úspěšnost přechodu žáků na vyšší stupeň školy apod.),
- g) vnější statistické ukazatele (demografické faktory, problematika zaměstnanosti spádové oblasti apod.),
- h) externí zdroje (materiály školských orgánů, úřadů práce, obcí apod.)